

R.478834

BIBLIOTECA

Pere Marés Oriol

Vita christi edita a sancto
bonauentura.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

¶ Beati bonaventure doctoris Seraphici ordinis
fratrum minorum/in meditationes deuotas vite Iesu
Christi saluatoris nostri. Prologus incipit feliciter

Inter alia virtutum et laudum preconiā/de
sanctissima virgine Cecilia legitur quod euan
gelium Christi semper portabat in pectore.
Quod sic intelligere debemus: videlicet quod ipsa de vita
domini nostri Iesu Christi in euangelio tradita quedam deu
tiora sibi prelegerat: in quibus meditabatur die ac no
cte/corde puro et integro/ac intentione precipua et fer
uenti, et completa circulatione reincipiens/iterum dulci
ac suauis gustu ruminans ea que in arcano pectoris sui
prudenti consilio collocari reuoluebat. Simile tibi
suadeo faciendum. Super omnia namque spiritualis studii
exercitia hoc magis necessarium/magisque proficuum
credo: et quod ad excelsores gradus perducere possit.
Nunc enim inuenies ubi sic doceri possis contra bla
dimenta vana et caduca/contra tribulationes et aduer
sa/contra hostium tentamenta et vitia: sicut in vita do
mini nostri Iesu Christi/que fuit ab omni defectu perfe
ctissima. Ex frequenti enim et assidua meditatione vite
ipsius/adducit animam in quandam familiaritatem/confidentiam
et amorem ipsius: ita quod alia vilipendit et contemnit/in super for
tificatur et infirmis quod facere vel fugere debeat. **¶** Di
co igitur primo quod meditatio vite domini Iesu roborat et sta
bilis mentem contra vana et caduca / ut patet in predicta
beata Cecilia/ que ita cor suum repleuit ac muniuit de
vita Iesu Christi/ quod in ipsam vana intrare non poterat
Unde etiam in popa nuptiarum existens/ ubi tot vana ge
rebatur cantantibus organis/ ipsa stabili corde soli domino
decantabat dicens Fiat cor meum et corpus meum imago

latum ut non confundar. Secundo fortificat cōtra tribulationes et aduersa. ut patet in martyribus. Circa quod dicit Bernardus. lxi. sermone sup cātica. Inde tollerātia martyrii prouenit: q̄ in christi vulneribus tota deuotione versetur / et iugī meditatiōe in illis demoretur. Stat martyr tripudiās et triūphās / toto licz marcessito vel lacerato corpore / et rimāte latera ferro ubi tunc aīa martyris: Mempe in tuto in foraminibus petrinis / in vulnerib⁹ Jesu / in vulnerib⁹ nimirū patētib⁹ ad introeundū. Si enī in suis viscerib⁹ esset scrutās ea ferrū profecto sentiret: et dolorem nō ferret succūberet et negaret. Hucusq; Bernar. Inde est etiā q̄ nō solū martyres / sed etiā cōfessores in tribulationib⁹ et aduersitatib⁹ suis tantā patientiā habuerūt et habēt. Si legas de beato Frācisco et de beata Xgine Clara: poteris inuenire quō in multis tribulatiōib⁹ penuriis et infirmitatib⁹ / nō solū paciētes: s; etiā hilares existerāt. Quotidie videre potēs in inducētibus sanctā vitā hoc tō / qz earū aīe nō erāt nec sunt in eorū corporib⁹ ex deuota meditatiōe ipsius. ¶ Tercio dico q̄ docet et instruit q̄ sunt gerēda: ut nec hostes / nec vicia possint irruere vel fallere / qz perfectio virtutum reperitur ibidē. Abi enī charitatē excelsę paupertatis / eximie humilitatis / p̄funde orōnis sapiētie / mansuetudinīs / obedientie / patientie / ceterarūq; virtutū exemplar et doctrinā sic inuenies: sicut ī vita christi dñi virtutum. De hoc Ber. in sermone. xxi. sup cātica sic ait In cassum p̄inde q̄s laborat ī acq̄sitiōe virtutū / si aliū de eas sperandas putat q̄ a dño virtutū cui⁹ doctrina seminariū est prudētie. cui⁹ mīa opus ē iusticie. cuius speculū vita tēperātie. cui⁹ mors insigne fortitudinis est signū. Hucusq; Bernard⁹. Qui ergo eū sequitur:

errare nō potest/nec falli. ad cuius virtutes imitandas
et adipiscendas ex frequēti meditatiōe cor accēditur et
animatur/deinde virtute diuina illuminat/ita q̄ et vir-
tutē induit: et a veris falsa discernit: adeo vt plures fue-
rint illitterati et simplices: q̄ magna et profunda dei co-
gnouerūt. **P**roterea vnde credis q̄ beat⁹ **F**rācisus
ad tantā virtutū copiā/et ad tam luculentā intelligen-
tiam scripturarū/et ad tā perspicacē noticiā fallacia-
rū hostis et vicioꝝ peruenerit: nisi ex familiari cōuer-
satione et meditatiōe dñi nři **J**esu xpī? Et p̄terea sic
ardenter afficiebat ad ip̄m. Nam in cunctis virtutibus
q̄tum p̄fecti⁹ poterat imitabat eundē / ac tandē ipso
p̄plente et p̄ficiēte. **J**esu p̄ impressionē sc̄toꝝ stigma-
tū: fuit in eū totaliter transformat⁹. **E**ides igit ad q̄
excelsū gradū meditatio christi p̄ducit. **S**ed tan q̄
fundamentū efficacē ad maioris p̄teplatiōis gradus
sublimat. qz ibidē iuenit vinctio q̄ paulatim purificās
et elenās / aiā docet de oībus de qb⁹ nō est sermo ad
presens. **N**unc enī te in ip̄as vite christi meditatiōes
aliqua lter introducere cogitavi / s; vellē q̄ hoc a ma-
gis experto magisq; docto accipēs. qz in talib⁹ ma-
xime insufficiens sum. **V**erū iudicās melius fore ali-
qua vtrūq; dicere q̄ penit⁹ tacere: experiar ip̄eritiā
meā / et familiariter tecū loquar rudi et ipolito sermo-
ne: tū vt possis meli⁹ q̄ dicitur capere: s; vt non aurē
sed mentē inde studeas p̄ficere. **N**on est enī in orna-
tis sermonibus / sed in dñi **J**esu meditatiōib⁹ insistē-
dum. ad qd et **H**ieronimi doctrinā inducim⁹ dicētis
Sermo rudis vsq; ad cor penetrat / polu⁹ autē pascit
aures. **S**pero autem q̄ ruditati tue conferet aliquid
mea modicitas: sed in hoc magis spero q̄ si in his te
exercitare sedula meditatiōe volueris: ipsum dñm

Jesum (de quo loquimur) magistrū habetis. Nō autē cre-
das q̄ oīa (que ip̄m dixisse vel fecisse meditari possu-
mus) scripta sint. s; ego ad maiorē impressionē ea sic
ac si ita facta fuissent tibi narrabo. put cōtigerūt vel
contigisse p̄te credi pōt. sc̄dm quasdā imaginarias re-
p̄sentatiōes / quas anim⁹ diuersimō de p̄cipit. Nā di-
uinā scripturā meditari / exponere / et intelligere / multi
pharie (put expedire credim⁹) possumus: dū tñ nō sit
p̄tra fidē vel bonos mores. Cū ergo me narrāte iue-
nies / ita dixit vel fecit Jesus / seu alii q̄ introducunt / si
id p̄ scripturā p̄bari nō possit: nō aliter accipias q̄ de
nota meditatio exigit. hoc ē accipe p̄inde ac si dicerē
mediteris q̄ ista fecit vel dixit dñs Jesus. et ita de sibi
bu. Tu autē si ex his fructū sumere cupis: ita te p̄ntē
exhibeas eis q̄ dicta vel facta p̄ dñm narrant: ac si tu
aurib⁹ audires ea / vel oculis videres. toto mētis affe-
ctu diligēter / delectabilē / et inozose: oib⁹ aliis curis et
solllicitudinib⁹ tūc omīssis. Quare te rogo dilecte mi
ut hūc laborē meū quē ad dei laudē / tuū p̄fectū et meā
utilitatē assumpsī: letāter suscipias et letari⁹ / deuoti⁹ /
et sollicitius te exerceas in eodē. Initiū igit̄ ab incar-
natione sumendū est: s; q̄dam ip̄am p̄cessisse et in celis
circa deū et angelos beatissimos meditari possum⁹: et
in terris circa gloriosam X̄ginē / q̄ michi videntē p̄mi-
tus explicanda ideo de ipsis p̄mitus videamus.

¶ De meditatiōibus eorū q̄ p̄cedūt incarnationē. Et
p̄rio de sollcita p̄ nobis angelorū it̄cessiōe. Ca. i.

Quam per longissima tēpora ultra spaciū q̄nq; mil-
lium annorū / miserabiliter iaceret gen⁹ humanā
et nullus p̄pter pctm̄ p̄mi hoīs ascēdere posset ad pa-
triā: beatissimi spiritus cōpatiētes tante ruine: ac de
sua restauratiōe sollicitī / s; pluries ante: tñ adueniēte

plenitudine tēporis instātī⁹ ⁊ deuotī⁹ taliter dñs sup
plicarūt: ⁊ p̄cidentes in facies suas ante thronū eius
oēs simul p̄gregati dixerunt. Dñe placeat maiestati
tue nobilē ⁊ rationabilē creaturā: scz hoīem / p̄p̄ tuā
solā bonitatē facere: vt sit ipsi salus hic nobiscū / ⁊ no
bis ex ipsa nostraz p̄tingat restauratio ruinarū. Ecce
dñe oēs pereūt. ⁊ nemo saluaf. ⁊ in tot annoz curricu
lis neminē hic vidim⁹. De oibus hostes nostri trīstis
phāt / ⁊ de ipsis nō nostre ruine. s; tartaree spelūce re
plent. Et q̄d ergo dñe nascunt? Quare dñe tradunt
bestiis aīe p̄fitētes tibi? Et si p̄ tuā iusticiā hoc fiat: tē
pus tñ mie est. Et si primi parētes mandatū tuū trā
gressi sunt incaute: subueniat miseratio tua. Memē
to q̄ ad tuā imaginē ⁊ similitudinē creasti eos. Ape
ri dñe misericorditer manū tuā et imple eos benedi
ctione. Nam oculi oīm sperant in te sicut oculi seruo
rum ad manus dominorum suorum donec misereris
⁊ subuenias remedio salutari.

¶ De contentione inter mīam ⁊ veritatem.

His dictis misericordia pulsat viscera patris vt
subueniret / secū habens pacē. sed cōtradicebat
veritas / secū habens iusticiā / ⁊ inter eos controuersia
facta est prout narrat beat⁹ Bernard⁹ pulchro ⁊ lon
go sermōe primo de annūciatiōe. Sed ego succincte
prout potero referam sententiā. Frequēter enī dicta
sua melliflua intēdo adducere / sed plerūq; cū expla
natione propter prolixitatē vitandā. Hec est dictorum
suorum sentētia. Dicebāt ⁊ pax misericordia domino
Nunq̄d in eternū proicies dñe: aut obliuisceris mise
rerī? Et hoc ei lōgo tēpoze susurrabāt. Respōdit dñs
dicēs. Sorores vestre quas contrarias videtis ⁊ eas
pariter audiam⁹. Quib⁹ vocatis cepit misericordia

dicere. Eget miseratione diuina creatura rationalis
quoniam misera facta est et miserabilis valde: venit
tempus miserendi eius et iam preterit. Contra ve-
ritas. Oportet domine impleri sermonem quem lo-
cutus es. Totus moriatur adam cum omnibus qui in
eo erant/quia preuaricando pomum gustauit. Dixit
misericordia/ut quid domine fecisti me? Sic enim ve-
ritas/et ego perii si nunquam miserearis. Contra veri-
tas. Si predictam sententiam tuam preuaricator euas-
serit: etiam nec veritas tua permanet in eternum.
Fuit autem hec questio per patrem missa ad filium.
Ipsa autem veritas coram eo eadem fatebatur. Fa-
teor domine et bono zelo mouetur misericordia: sed
non assentirem quia preuaricatori potius parcere vult
quam sorori. At misericordia. Tu neutri parcis: sed indi-
gnatione seuis contra preuaricatore[m] / ut inuoluas
pariter et sororem. Sed nichilominus fortissime ve-
ritas allegabat. Domine contra te hec questio intor-
quetur et cauendum ne verbum patris euacuetur. Di-
xit pater. Marcite vobis a verbis istis. Virtutum non
est honesta contentio. Videns controuersiam magna[m]:
et rationes fortes et efficaces/non videns quomodo
circa hominem possent misericordia et veritas conser-
uari. scripsit rex sententiam et paci que propinquius
stabat de dit legendam / sic continentem. Hec dixit.
Perii si adam non moriatur. Et hec dixit. Perii si mi-
sericordiam non consequatur. Fiat mors bona et ha-
bet utraq[ue] que petiit. Obsupuerunt omnes in verbo
sapientie: et consenserunt ut moriatur: misericordiam
consequendo. Sed querunt quomodo potest mors bo-
na fore cum sit horribilis etiam ipso auditu? Respondit
rex. Mors peccatorum pessima: sed sanctorum est glo-

riosa seu preciosa. Ut ergo reperiatur ianua vite: In-
ueniatur qui ex caritate moriatur nō obnoxius mori-
ti, et sic mors non potest tenere innocuum: sed faciet
in ea foramen per quod transeant liberati. Placuit
sermo. S; ubi talis poterit reperiri? Rediit ergo ad
terram veritas / et misericordia remāsit in celo. Itam
iuxta prophetā. Dñe in celo misericordia tua / et veri-
tas tua vsq; ad nubes. Circuit veritas orbem terras-
rum et nemo mundus a forde / nec infans vnus diei
Misericordia perlustrat celum et neminem inuenit
qui sufficientem ad hoc habeat caritatem. Omnes
enim serui inutiles sumus / et cum benefecerimus: dis-
cere debemus q̄ inutiles serui sumus. Si ergo hec vi-
ctoria debeatur quo nemo maiorem caritatem habe-
ret: vt animam suam pro inutilibus poneret. Rediit
ergo ad statutū diem anxie multū / nō inuēto qđ desi-
derabāt. Dixit ergo pax. Vos nescitis qđ q̄ / nec qđ q̄
cogitatis. Non est qui faciat bonū nō est vsq; ad vñ
sed qui dedit p̄siliū ferat auxiliū. Intellexit ergo de-
us ait. Venitet me fecisse hoīem quē creauī. Et voca-
to gabriele dixit ei. Vade: dic filie syon id est marie:
Gaude filla syō / ecce rex venit tibi. Et q; huc Bernar-
dus. Vides igit̄ q̄ magna pericula fuerūt ppter pec-
catum / et q̄ magna difficultas sit inuenire remedium
In hoc ergo p̄senserūt p̄dicte virtutes p̄cipue in per-
sona filii. Itā p̄sona patris aliquāliter videt̄ terribi-
lis / et potēs. / et sic suspicari quodā mō potuissent pax / et
mīa. Persona vero sp̄s sancti benignissima est / et sic
suspicari poterāt iusticia / et veritas. Ideo persona filii
tanq̄ media accepta est ad hoc remedium faciendus
Hoc autem non proprie sed appropriate intelligas:
Tunc impletū est illud propheticum. Misericordia

et veritas obuiauerunt sibi iusticia et pax osculate sunt.

De his que postea in celis contingere potuerunt
possumus meditari de vita beate virginis Marie ante
incarnationem domini nostri Iesu christi. *Ca. iiii.*

Quam circa virginem vero ex qua incarnationis facta est possu-
mus meditari vitam ipsius. Unde scias quod cum esset
trium annorum: fuit oblata a parentibus in templum et ibi
stetit usque ad decimum quartum annum. Quid autem fecerit
ibi possumus scire ex reuelationibus sanctis factis: ut
deuote creditur sancte Elizabeth: cuius festum solenniter
celebramus in quibus hec inter alia continentur. *Quam-*
do (inquit) pater meus et mater mea dimiserunt me in
templo: statim in corde meo proposui deum habere in patrem
et deuote cogitabam quid facere possem deo gratum: ut
michi dignaretur dare suam gratiam. *Et feci michi dare*
legem dei mei/ ac ex omnibus preceptis diuine legis tria ser-
uari in corde meo/ scilicet. Diliges dominum deum tuum ex to-
to corde tuo/ et ex tota anima tua/ et ex tota mente tua/ et
ex omnibus viribus tuis. Item diliges proximum tuum sicut
teipsum. Iterum odio habebis inimicum tuum. Ista serua-
ui in corde meo/ et statim omnes virtutes apprehendi: et que
in ipsis continentur. Et sic volo dicere. Anima enim ali-
quam virtutem habere non potest/ si deum tota virtute non
diligat. Ab isto enim amore descendit omnis gratie ple-
nitudo. Postquam autem descendit non perseverat in anima:
sed fluit ut aqua/ nisi inimicos suos scilicet peccata et
vicia odio habeat. Qui ergo vult suam gratiam habe-
re et possidere/ oportet eum cor suum ad amorem et odium
ordinare. Volo ergo te facere sicut faciebam. Surge-
bam semper in medio noctis/ et pergebam ante altare
templi/ et tanto desiderio/ tanta voluntate/ tanta affectio-
ne qua poteram et sciebam/ petebam gratiam obtinui dei:

seruando illa tria precepta et omnia mandata legis.
Et sic stans ante altare septem petitiones faciebat deo.
Primo: petebam gratiam qua possem implere primum
preceptum: scilicet ipsum diligere ex toto corde. et. Secun-
do: petebam gratiam qua possem diligere primum se-
cundum voluntatem suam et beneplacitum suum et ut face-
ret me amare omnia que ipse amat et diligit. Tercio
petebam ut ipse me faceret odire et fugere quod ipse odit
Quarto: petebam humilitatem/patientiam/benignis-
tatem/manusuetudinem/et omnes virtutes/per quas
efficerer gratiosa ante conspectum suum. Quinto: pe-
tebam ut me faceret videre tempus in quo nasceretur
illa sanctissima virgo que filium parere deberet et ut
conseruaret oculos meos ut possem eam videre et au-
res ut possem eam audire/linguam ut possem eam lau-
dare/manus ut possem ei seruire/pedes ut possem ad
suum seruitium ire/et genua ut possem dei filium in
gremio tenere. Sexto: petebam gratiam obedientiam man-
datis et ordinationibus pontificis templi. Septimo:
petebam ut templum et uniuersum populum ad suum ser-
uitium conseruaret. His ergo auditis dixit. Sancti-
sima christi dulcissima domina noue eratis gratia et vir-
tutibus plena? Respondit beata virgo. Pro firmo
scias quod ita me reputabam rem et vilissimam et gratia
dei indignam sicut tu: ideo petebam michi gratiam
et virtutes. Et iterum. Filia tu credis quod omnem gra-
tiam quam habui habuerim sine labore. Non est ite-
rimo nullam gratiam/donum/aut virtutem a deo habui
nisi magno labore/continua oratione ardenti deside-
rio/profunda deuotione multis lacrimis/et multa affli-
ctione/dicendo/faciendo et cogitando semper sibi pla-
cita sicut sciebam et poteram: excepta gratia qua san-

etificata fuit in utero matris. Et addidit. Pro firmo
scias / quod nulla gratia descendit in animam nisi per orationem
et corporis afflictionem. Postquam autem fecerimus quod
per nos facere possumus: licet parua sint. ipse venit in
aiam secum ferens altissima dona: ita quod videtur anima in
seipsa deficere / perdit memoriam / nec recollit se fecisse
vel dixisse aliquid deo gratum. et tunc videtur sibi ipsi vilior
et despectior quam unquam fuerat. Hucusque de dictis re-
velationibus. ¶ Beatus autem Hieronymus de vita ipsius ita
scripsit. Hanc regulam beatissimus homo statuerat sibi / ut a mane
usque ad terciam orationi insisteret. et a terciam usque ad nonam
in opere tetrico se occuparet. a nona vero iterum
ab oratione non recedebat / donec ei angelus apparebat / de
cuius manibus escam accipere solebat et melius ac melius
in dei opere et amore proficiebat. Fiebatque ut in vigiliis
reperiretur prior: in sapientia dei eruditior: in humilitate
profundior: in carminibus dauticis elegantior: in caritate
gratiosior: in puritate purior: et in omni virtute perfectior.
Erat enim constantis et immobilis. et cum quotidie melius ac melius
transiret: hanc irascentem nullus vidit vel audiuit. Omnis sermo
eius ita erat gratia plenus / ut cognosceret in lingua eius deus. Sempiternus
in oratione et instructione legis dei permanebat. Et sollicita
erat circa suas socias / ne aliqua ex eis in aliquo sermone
peccaret / ne aliqua risu vocem suam exaltaret / ne aliqua in iniuriis
aut in superbia contra parem suam excreceret. Sine intermissione
benedicebat deum et ne forte in salutatione sua a dei laudibus
tolleretur si aliquis eam salutaret: illa pro salutatione deo gratias
reddebat. Denique ex ea primo exiit ut dum salutantur homines
sancti / deo gratias dicant. De esca quam de manibus angeli
recipiebat: ipsa reficiebat.

tur. quā autem a pontificibus templi accipiebat: pau-
peribus erogabat. Quotidie videbatur ei angelus
loqui/ et quasi charissime obtēperare ei. Hucusq; hies-
ronymus. In anno quartodecimo beata virgo fuit
desponsata Joseph per diuinam reuelationem et re-
diit nazareth. Et qualiter factum fuit: inuenies in le-
genda de natiuitate sua. Et hec sunt que ante incar-
nationem domini nostri Iesu christi possumus medi-
tari. Ipsa rumines/ et in eis delecteris toto affectu ea
memorie commendando/ et opere imitando: quia de-
uotissima sunt.

¶ Incipiunt meditationes vite domini Iesu de ins-
carnatione eius Luce. i. Ca. iiii.

Dostq; autem venit plenitudo tēporis quo
ordinauit beatissima et summa trinitas ge-
neri humano puidere p incarnationē ver-
bi/ ppter nimiam caritatē suā qua genus humanū dilī-
gebat/ cōmouēte eā misericordia sua/ et nichilomin⁹
ad instantiā supernorum spirituum/ et beata virgo re-
diret nazareth: vocauit deus omnipotēs. Sabuelem
archāgelum et dixit ei. Vade ad dulcissimam filiam
nostram Mariam desponsatam Joseph/ super omēs
creaturas nobis carissimam. et dic ei q; filius meus
concupiuit speciem suam/ et eam elegit sibi in matrē
et roga eam vt ipsum letanter suscipiat. quia per eam
salutem totius generis humani operari decreui / et
obliuisci volo iniurie michi facte. **¶** Attende hic et
recordare que tibi in principio supra dixit/ vt discas
omnia que faciunt dominum te exhibere presentem
hic ergo imagineris et aspicias vt potes deum / quis

incorporeus est. Sed aspice eum tanq̄ magnum do-
minū sedentem in solio/vultu benigno/pio/r̄ pater-
no/quasi consiliari volentē/r̄ reconciliando dimitten-
tem/r̄ **Sabrielem** facie hilari r̄ iocunda/flexis geni-
bus/r̄ inclinato vultu timoroso r̄ reuerenti ambassia
tam domini sui attente susipientem. Surgens itaq̄
Sabriel iocundus r̄ gaudens volitauit ab alto/et in
humana specie in momēto fuit coram virgine in tho-
lamo domūcile sue manente. Sed non tam cito vo-
litauit **Sabriel** quin preueniretur a domino r̄ sanctā
trinitatem ibi reperiret que preuenit nuncium suum
Scire enim debes q̄ excelsim incarnationis opus
totius fuit trinitatis: sed sola p̄sona filii fuit incarna-
ta. sicut si tunicā induēti duo ex lateribus ei⁹ stantes
eū adiuuaret/r̄ tunice manicas tenerent. Nūc ergo r̄
hic bene aspice r̄ tanq̄ ip̄i fact⁹ presens: intellige oīa
que dicunt̄ r̄ fiunt. **Q**ualis est ista domūcula vbi ta-
les sunt/r̄ in qua talia exercent̄. Nā licet vbiq̄ sit san-
cta trinitas: tamē nūc ibi aliquo singulari modo esse
mediteris ratione singularis operatiōis. Ingressus
igitur **Sabriel** paranīphus fidelis ad virginē dixit.
Aue gratia plena/dñs tecū/benedicta tu in mulierib⁹
bus. At ipsa iuxta verba euāgelli turbata fuit in ser-
mone eius/cōgitās de nouitate talis salutatiōis. Nō
enī cōsueuerat sic eā salutare. In qua salutatiōe cū vi-
deret se recōmēdari de tribus/tanq̄ humilis dñā de-
buit seu potuit se turbare. Cōmendabatur enī q̄ erat
gr̄a plena/q̄ dñs erat secū r̄ q̄ erat sup̄ oēs mulieres
benedicta. Et humilis nō pōt sine turbatiōe r̄ rubore
sui cōmendationē audire. Turbata enī fuit ex verecū-
dia honesta r̄ virtuosa. Cepit etiā timere an hoc esset
ver⁹: non q̄ nō crederet angelū dei vera loqui: sed ex

eo quia proprium est humilibus quod non examinent suas
virtutes/sed defectus potius ruminare: ut sic possint
proficere reputantes magnam virtutem parvam/ et parvum
defectum magnam. **T**anquam ergo prudens/et tanquam pauca
et timorosa ac pudorosa nichil respondit. **Q**uid enim
respondisset? **B**is audiuit antequam semel responderet.
Abominabile est enim virginem esse loquacem. **A**ngelus
autem causam sue turbationis cognoscens dicit. **N**e ti
meas maria/nec verecunderis de laudibus quas dixi
tibi/quia sic est veritas. **N**on enim solum plena es gratia
sed etiam toto humano generi recuperasti et reueneristi
a deo salutem. **E**cce concipies et paries filium altissimi
qui te elegit in suam matrem/et saluabit omnes qui sperant in
eo. **T**unc ipsa respondit non confitendo nec negando com
mendationes prefatas/sed certificari volens de sua
virginitate. scilicet ne eam perderet de quo multum plus
timebat. **Q**uerit ergo ab angelo de modo sue conce
ptionis dicens. **Q**uomodo fiet istud quoniam virum non
cognosco/et virginem firmissime deuouit. **E**t angelus
fiet per operationem sancti spiritus/qui te singulari mo
do replebit/et eius virtute concipies salua tua virginita
te. ideo filius tuus vocabitur filius dei. **N**ichil enim est impossi
bile apud deum. **N**am **E**lizabeth cognata tua cum vetu
la esset et sterilis: iam sex sunt menses quod filium concepit
Intuere hic et meditare pro deo/quomodo trinitas est
ibi expectans responsionem et consensum sue filie singu
laris/amanter et delectabiliter aspiciens verecundiam
eius et mores et verba. **E**t etiam qualiter angelus dili
genter et sapienter ad eam ordinauit verba sua/stans in
clinatus et reuerens coram dea sua vultu sereno/fideli
ter exequens ambassiatam suam/et attente considerans verba
domine/ut possit congrue respondere/et super hoc opere miri

fico perficere dñi voluntatē. Et etiā qualiter dña stat
timorata/achumiliter facie pudorosa preuēta ab an
gelo: deuote cogita. Et q̄ ex v̄bis istis ex iprouiso nō
extollit/nō se reputat. z cū audit magnalia de se qua
lia nunq̄ alicui dicta fuerūt: totū diuine gratie ascri
bebat. Tandē prudētissima virgo v̄ba āgeli audiēs
cōsensit. z vt in reuelationib⁹ p̄dictis habet p̄funda
deuotione genubus flexis iunctis manib⁹ dixit. Ecce
ancilla domini/fiat michi secundū v̄bū tuū. Tunc fi
lius dei statim tot⁹ z sine mora intrauit in vterū v̄gi
nis. z ex ea carnē assumpsit/et tot⁹ remāsit in sinu pa
tris. Potest tñ hic ymaginari pie/qualiter ip̄e filius
tanq̄ obedientiā penalē z laboriosam legationē sus
cipiēs: p̄ri se inclinauit z recōmēdauit/et in eodē in
stati aīa creata z infusa/fuit perfect⁹ homo scđm oīa
corporis lineamēta/s; valde paruulus/ita q̄ in vtero
postea crescebat naturaliter vt alii: sed nō fuit dilata
aīe infusio/vl̄ mēbroz distinctio vt in aliis. Erat etiā
perfect⁹ deus sicut p̄fect⁹ homo. ita sapiēs: ita potēs
sicut ē modo. Gabriel autē cū dña sua etiā genu flexit
z parū post cū ea surgens se tamē inclinās vsq; ad ter
ram z valefaciēs ei: disparuit z ad patriā rediēs hec
narrauit. Et fuit ibi nouū festū/z exultatio magna ni
mis. Domina vero tota inflāmata amore dei/z ma
gis solita succēsa sentiēs se p̄cepisse/gratias egit deo
de tanto bono flexis genubus humiliter z deuote sup
plicās eidē/vt eā dignaret̄ instruere: ita q̄ in his que
circa filiū suū occurrerent faceret que oportet sine de
fectu. Considerare debes quāta est hodierna solēni
tas/z iubilare ī corde tuo/z gratias agere deo/z age
re diē leticie. qz hodie fecit dñs deus nuptias ī despō
satiōe nature humane quā hodie sibi inseparabiliter

vnit. **H**odie est solēnitas nuptiarum filii dei et dies
 natalis in utero. **H**odie est solennitas spūs sancti cui
 attribuit opus incarnationis mirificū. et incipit beni-
 gnitatem suā ostēdere humano generi. **H**odie est so-
 lēnitas dñe nre beate virginis: q̄ a patre in filiā et a fi-
 lio in matrem: et a spūs sancto in sponsam recognita est
 assumpta. **H**odie inchoatur celestis curie reparatio.
Hodie incipit redemptio et salus humane nature: et
 reconciliatio et edificatio. **H**anc nouā obediētiam sus-
 cepit filius a p̄re de nra salute peragēda: et exultauit
 vt gygas ad currendā viā: et se reclusit in utero virgi-
 nali: et factus vnus ex nobis: et frater noster: et pater
 et aduocatus cepit pegrinari nobiscū. **H**odie lux vera
 descendit de celo: et panis vite decoqui cepit in cliba-
 no virginis uteri. **H**odie x̄bum caro factū est: et cō-
 pleta sunt desideria et clamores: quib⁹ antiqui p̄res
 desiderabāt et inenarrabiliter dicebāt. Emitte agnus
 dñe etc. **R**orate celi desup etc. **E**t inā dirumperes ces-
 los etc. **D**ñe iclīna celos tuos et descende etc. **D**ñe ostē-
 de faciem tuam et salui erimus. **E**t similia inueniunt
 infinita. **E**t vltra nō irascetur de⁹. qz plenitudo t̄pis
 hodie venit: et deus pater videt filium hoīem factum
¶ Quō dñā nostra fuit ad elizabeth. **L**uce. i. **C**a. v.
Post hoc recogitās dñā x̄bū angeli de sobrina
 sua. **E**lizabeth eam v̄sitare p̄posuit ad p̄gratu-
 landū et seruendū eidē. **E**xiuit ergo vna cū spōso suo
 Ioseph a nazareth domo sua que distabat ab h̄rlm
 xliii. miliaria vel circiter. **N**on retardabat asperitate
 vel longitudine vie: s̄z cū festinatione iuit. qz nolebat
 diu in publico videri vel inueniri. **E**t sic nō erat ex cō-
 ceptu filii aggrauata vt alie m̄res. **N**on enī fuit dñs
 iesus onerosus matri. **C**onspice ergo hic quomodo
 b.j.

vadit cū sponso suo regina celi ⁊ terre: ⁊ non eques. s; pedes. **U**adūt autē cum ea paupertas/hūilitas/ ⁊ verecūdia/oīmq; virtutū honestas: ⁊ etiā dñs secū. **C**um autē intrauit domum salutauit elizabeth dicens **S**alue soror mea elizabeth. **I**lla autē exultās ⁊ tota exultata ⁊ accēsa spūs sancto surgit ⁊ amplexat̄ eam reuerēter: ⁊ exclamās pre gaudio dixit. **B**enedicta tu inter mulieres ⁊ bñdictus fructus vētris tui. **E**t vñ hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me? **E**cce enī ⁊c. **Q**ñ etiā xgo beata salutauit elizabeth replet⁹ ē iohānes in vtero de spūsctō/repleta ē ⁊ mater. **H**ec pri⁹ replet⁹ mater q̄ fili⁹. s; fili⁹ repletus/replet ⁊ matrē. nō quīdem in aīa mris aliqd efficiendo: s; p spūsctm aliqd in ea fieri ꝓmittēdo: eo q̄ spūs sancti affluentiori grā refulgebat. ⁊ prioz grām sensit. **Q** sicut illa mariam sic iste aduētum dñi sensit. ideo exaltauit ⁊ pphetizādo locuta est. **V**ide q̄ta sit virt⁹ in verbis dñe: qz ad eius pronunciationē ꝓfertur spūs sancti⁹. **S**ic enī abū dāter ipsa erat plena: q̄ eius meritis ipse spūs sancti⁹ alios sciētia replebat. **A**ñdit autē dña nostra ad elizabeth. **M**agnificat aīa mea dñm ⁊c. **T**otum ibidē cōplēs iocūditatis ⁊ laudis. **D**einde se ad sedēduz dña ponēs humilima in inferiori loco se posuit ad pedes elizabeth. **S**ed illa in incōtinēti surgens ⁊ istud non ferēs eam erexit ⁊ pariter sederunt. **Q**uerit autē dña de modo sue ꝓceptiōis: ⁊ elizabeth sue. ⁊ hec ibi letāter narrant ⁊ laudāt deū de vtraq; ꝓceptiōe. ⁊ in grā rū actiōe ꝓsistūt/ ⁊ dies leticie agūt. **E**t stetit dña quasi mēsib⁹ trib⁹ ministrās ⁊ seruiēs ei ex oīb⁹ q̄ poterat hūiliter reuerēter gratāter ⁊ deuote: quasi oblita se esse matrē dei ⁊ totius mūdi reginā. **Q**ualis domus/qualis camera/qualis lect⁹ ī quo pariter morā

tur et reforescunt tales matres: talibus filiis fecundate
maria et elizabeth: iesus et iohanes. Sunt etiam ibi ma-
gnifici senes. Zacharias et ioseph. Adueniēte autem
tēpe suo peperit elizabeth filiū: quē dñā leuauit de terra
et diligēter aptauit ut erat expediens. Puerulus au-
tē quasi ip̄am intelligēs aspiciebat eam/et quasi ei por-
rigere uellet/caput ad eā extēbat/et in ea solum dele-
ctabatur. et ip̄a delectanter eundem amplexabatur et
osculabatur iocūde. **C**ōsidera magnificētiam iohānis
Nullus vnq̄ talē baiulus habuit. In octauo igit die
circūcisus est puer/et vocat⁹ est iohanes. Tunc aptū
est os zacharie/et pphetauit dicēs. **B**ñdictus dñs et
dñā vera stans post aliquā cortinā ne ab hoībus vi-
deret qui puenērāt ad circūcisionē iohānis/audiebat
attēte canticū illud in quo de filio suo fiebat mētio: et
oīa p̄seruabat in corde suo tanq̄ sapiētissima. **T**an-
dē uale facēs elizabeth et zacharie benedicēs iohan-
ni rediit in domū habitatiōis sue nazareth cū sponso
suo. In qua reuersione: paupertatem eius ad mentē re-
uoca. Rediunt enī ad domū in qua nec panē/nec ui-
num/nec alia necessaria inueniunt. sed nec possessio-
nes nec pecunias. Stetit igitur his tribus mensibus
apud illos forte opulētos/nunc autē rediit ad paup-
tatem suam ut propriis manibus victum procuraret
Compatere sibi ad amorem paupertatis accendere.
¶ Qualiter ioseph uoluit occulte dimittere beatam
virginem/qz grauida erat. Math. i. **Ca. vii.**

Quam autē dñā et ioseph sponsus eius simul habi-
tarēt/et quiesceret iesus in utero matris/perpen-
dens ioseph ipsam grauidā/doluit supra modū. Con-
spiciebat enī cōiugem suam semel et pluries et turbas-
batur/et eidem uultum ostēdebat turbatum: et oculos

uertebat ab ea . suspicās hoc ex adulterio venisse et
cogitabat eā occulte dimittere. Vere de eo dici pōt q̄
eius laus est in euāgelio. Dicit enī ibi q̄ erat vir iust⁹
magne enī virtutis erat / cū enī dñs cōiter q̄ quasi sūme
verecūdie doloris et furoris sit viro adulterū vxoris
tñ ipse x̄tiose se tēperabat et eā accusare nolebat / pa
tiēter p̄trāsibat hanc iniuriā / non se vindicās / s; pie
tate victus cedere nolēs voluit eam occulte dimitte
re. S; nec dñs p̄trāsuit sine p̄turbatione . p̄peren
debat enī et videbat ipm esse turbatū / et de hoc etiam
ipsa turbabat. Humiliter tñ tacebat / et occultabat del
donum / et potius voluit reputari vills et mala q̄ ipm
bonum p̄dere ac p̄palare / aut de se aliqd loqui q̄d
ad iactantiā putaret puenire. Rogabat enī dñm vt
apponere remedium dignaret / et hanc sibi et viro suo
p̄turbationem auferre. Vide q̄ magna turbatio et
āxietas erat i eis. s; dñs p̄uidit vtriq; misit enī āge
lū suū q̄ dixit Joseph in sōnis: q̄ p̄iunx ei⁹ de sp̄sctō
p̄ceperat / iō p̄fidēter et letāter stare cū ea . Tñ tribu
latione cessante rediit p̄solatio magna. Mā dñs post
tēpestatē tranquillū facit. Quesiuit autem a virgine
gloriosa Joseph de incarnatione mirifica: q̄d dñs di
ligēter p̄ ordinē enarravit eidē . Remansit ergo Jo
seph et stat gaudens cū cōiuge sua benedicta / et vltra
q̄ dici posset / eā casto diligit amore / et curam ipius fi
deliter agit / et dñs fideliter cū eo morat. s; in sua pau
pertate letāter viuūt. Stat etiam dñs iesus reclusus
in vtero amātissime et dilectissime virginis: vsq; ad
mēses nouē more aliarū mulierū. Stat et beata x̄go q̄
benigne ac patiēter sustinet et expectat tps debitum.
p̄p̄terere igiē q̄ ad tantā humilitatis p̄funditatem
deuenit p̄ nobis se inclinans dñs maiestatis: de quo

solo beneficio huius p[ro]lix[is] reclusionis n[ost]r[is] ei digne
satisfacere possum[us]: s[ed] salte[m] cognoscam[us] & g[ra]s agas
mus toto affectu eidem: & q[uo]d nos ex aliis sumere digna
tus est no[n] n[ost]ro merito: s[ed] sola ei[us] mera g[ra]tia b[en]eficio & d[il]i
lectione: reclusi & collocati ad cautelam sumus ab eo in
arce religio[n]is no[n] ad pena[m]. **C**o[m]patere igi[ter] d[omi]no n[ost]ro
Iesu x[rist]o: in hoc. s[ed] q[uo]d est in co[n]tinua afflictio[n]e: & fuit ab
instituti[one] sue co[n]ceptionis vsq[ue] ad morte[m]. ex eo. s[ed] q[uo]d patre[m]
que[m] summe diligebat cognoscebat p[ro]p[ter] ydola relinq[ui]
& a p[ro]p[ri]etariis inhonorari. & ex compassione quam ha
bebat ad alias ad imaginem sua[m] creatas: quas vide
bat miserabiliter & v[er]iter d[omi]nari. & hoc erat sibi pena
maior q[uam] fuerat passio corporalis. **M**ã p[ro]p[ter] hanc tol
lendã sustinuit illã. **S**ivis ergo scire dulcedine[m] distil
lantẽ ex his fructibus/rumina diligenter & sepe.

De natiuitate d[omi]ni n[ost]ri Iesu x[rist]i Luce. ii. Ca. vii.
Aduente igi[ter] nouẽ mensiu[m] termino: exiit edi
ctum ab imperatore cesare Augusto: vt describe
retur vniversus orbis. s[ed] quilibet in ciuitate sua. **Q**uq[ue]
Ioseph ire vellet ad ciuitatem suam bethleem/ & sciret
partus sue venerabilis co[n]iugis t[em]p[us] duxit eã secũ. **A**d
dit ergo d[omi]na hoc iterũ l[ong]o itinere. **M**ã bethleẽ e[st] p[ro]p[ter]
hier[osol]im p[er] q[ui]nq[ue] miliaria. **D**ucitq[ue] secũ bouẽ & asinum
& vadunt sicut pauperes mercatores bestiar[um]. c[um] autẽ
essent bethleẽ q[uia] pauperes erãt & multi co[n]currerẽt ex
eadẽ ca[usa] hospiciũ habere no[n] potuerũt. **C**o[m]patere igi[ter]
d[omi]ne & co[n]spice eã delicatã d[omi]nam iuuenem (quindecim
annor[um] erat) ex l[ong]o itinere fatigatã. & c[um] verecundia
inter g[en]tes incognitas querentem vbi quiescat: & no[n]
inuententẽ. **D**es licentiant eã & sociũ. **E**t sic cogũtur
diuertere ad quãdã viã copertã vbi ho[m]ines t[em]p[or]e pluuię
diuertebant. et ibidem Ioseph qui erat cum coniuge

ligaminibus forte aliqualiter se clausit. Hunc diligēter cōspice oīa/maxime qz referā ea que ab ip̄a reuelata z ostēsa fuerūt/put a quodā sc̄to p̄re n̄ri ordinis fide digno habui/cui puto reuelata fuisse. Cū ergo uenisset hora .s. in media nocte dñice diei surgēs uirgo appodauit se ad quādā colūnā q̄ ibi erat. Ioseph autē sedebat mestus eo forte q̄ nō poterat q̄ dicebat parare. Surgēs igitur ioseph z accipiēs de feno p̄sep̄i piecit ad pedes dñe/z uertit se ad aliā partē. Tūc fili⁹ dei eterni sine aliqua mora/sine aliqua lesione/sine aliqua molestia in momēto sicut erat in utero : sic fuit extra uterū sup fenū ad pedes matris sue. Que incōtinēti se reclinās recolligēs eū z dulciter amplexans/posuit ī gremio/z ubere de celo pleno a spiritu sc̄to edocta/cepit lauare ip̄m seu linire p̄ totū corpus cū lacte suo. Quo facto inuoluit eū in uello capitis sui z posuit eū in p̄sep̄io. Tūc bos z asin⁹ posuerūt ora in p̄sep̄io flātes p̄nares/ac si rōne utētes cognoscerent q̄ puer sic pauperrime p̄tectus calefactiōe tāti frigoris idigebat. Mater x̄o flexis genib⁹ adorauit eū dē z gr̄as agēs dixit deo. S̄ras ago tibi dñe sc̄tē p̄r qz filiū tuū michi dedisti/z adoro te de⁹ eterne z te filium dei uiuū z meū. S̄ilr autē ioseph adorauit eum/z accipiēs sellā asini z extrahens de ea cussinellū de lana seu de borra/posuit iuxta p̄sepe ut ibi dñā sederet super eo. Ip̄a ergo se posuit ad sedendum/z sellā posuit subt⁹ cubitum. z sic stabat dñā mūdi tenēs uultum supra p̄sepe inixa oculis z toto affectu sup dulcissimum filiū suū. Hucusqz de reuelatiōib⁹. ¶ His igitē sic ostēsis/disparuit dñā z remāsit angel⁹/z dixit ibi laudes magnas z longas quas etiā ille michi dixit nec dicēdi vel scribēdi aptitudinē habui. Audisti ortum dñi

sanctissimi principis: et partu sicut regine celestis: etiam
in utroque arctissimam paupertatem attendere potuisti.
Multis enim indiguerunt et ipsam certissime obseruaue-
runt. In his panis complaceat sibi: in his sericis delecta-
tur inuolui. Hanc consolatur christi infantia et lachryme eius
et presepe: et stabulum: garrulos et cachinantes: et in sto-
lis ambulantes et amantes proprias cathedras: sed
paupes tribulatos et laborantes. Secundum quod ait beatus
Bernardus. Hanc paupertatem seruauit beata uirgo mater et filius
dei. Non sunt stabulum dedignati / non bestias / non fenulum /
non cetera uilia. Idem. O pauper. o inops. o primus et no-
uissimus. Hospes in diuersorio / pauper in presepio / fugit
in egypto / sedet in asino / cum pauperibus offertur in tem-
plo / et nudus suspenditur in patibulo. Potuisti aduer-
tere in dulcissima matre et puero iesu maximam corpo-
ris afflictionem. Bernardus. Nascitur dei filius cuius in arbitrio
erat quodcumque uellet eligere. Tempus elegit quod est mole-
stius et tamen fratres ipse est promissus olim per ysaiam. Par-
uulus sciens reprobare malum et eligere bonum. Malum
voluptas corporis est / et bonum eius afflictio. Sed hanc ele-
git et illam reprobat puer sapiens / christum infans. Nota
itaque domino angelorum ibi multitudo existens suum dominum
adorauerunt / et confestim ad pastores iuerunt qui erant ibi
prope forte per militare / nuntiantes eis natiuitatem ipsam et lo-
cum. Deinde ascenderunt in celum cum canticis et iubilatio-
nibus conciuibus suis ea sicut nuntiantes. Tanto ergo
superna curia exhilarata gaudio magnoque festo facto
laudibus et gratiarum actionibus deo patri exhibitis:
venerunt omnes quotquot ibi erant successive per or-
dines suos videre faciem domini dei sui / et orantes
eum cum omni reuerentia et etiam matrem eius / eidem
laudes et cantica personabant. Quis enim eorum nouis

auditis in celo remāssisset: quin vitasset dñm suum sic
humiliter constitutū in terra? Apłs ad hebreos dicit
Et cū iterū intro duxit primogenitū in orbē terre di-
xit. Et adorēt eum oēs angeli dei. Et hec de angelis
Uenerunt etiā pastores et adorauerūt eū q̄ audierāt
ab angelis referētes. Mater v̄o prudētissima oia q̄
de ipso dicebantur cōseruabat in corde suo. Illi autē
gaudētes abierunt. **S**enuflecte ei tu q̄ tātū distulisti
et adora dñm deū tuū et postea matrē ei⁹: et reuenter
saluta senē ioseph. Deinde osculare pedes domini ie-
su in p̄sepio iacentis: et roga dñam vt eum tibi porri-
gat aut pmittat accipere. Accipe eum et inter brachia
tua eum retine. Intuere faciē ei⁹ et diligenter ac reue-
renter deosculare et delectare in eo. Cōfidēter hoc fa-
cere potes. qz ipse ad pctōres venit p̄ eorū salute et cū
eis humiliter cōuersatus est. Tandē seipm̄ dimisit in
cibū. Unde benignitas sua patiēter se pmittit tangi
p̄ tuouelle. Hec imputabit̄ p̄sumptiōi: s̄ amorī. Sēp
tñ cū reuerētia et timore hoc facias. qz ipse ē sc̄tus san-
ctorū. Postea eū reddas matri: et conspice diligenter
q̄ studiose et sapiēter gubernat eū et lactat: et cetera fa-
cit obsequia. Sta tu ad iunā eam si potes. In his de-
lectare et iocundare ac sedule ea meditari memēto: et
q̄ tuus potes fias familiaris dñe et puero iesu: et intuea-
ris faciē eius sepe: in quā desiderāt āgeli p̄spicere
Sēp tñ (vt dixi) cū reuerētia et timore pariter et amore
ne patiaris repulsam. Reputare enī te debes ī dignū
a taliū p̄uersatōe. Hodie ē natalis regis eñi filii dei
et puer nat⁹ est nobis: et fili⁹ datus est nobis. Sol qui
erat in nubilo clare refulsit: sponsus ecclie p̄cessit de
thalamo suo. et speciosus forma p̄ filiis hoīm suam
desideratā faciē ostēdit. Pax est hoīb⁹ annuntiata

Hodie nascitur deus et uirgo parit: et per totum mundum
melliflui facti sunt celi. et in terra canunt angeli: et appa-
ruit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei.
Et adoratus est deus in similitudinem carnis peccati.
Ideo est dies iubilationis gaudii et leticie magne.

¶ De circuncisione domini. Luce. ii. Ca. viii:

Octauo autem die circuncisus est puer et manifestum
est nomen salutis nostre. scilicet iesus quod ab eterno sibi ipo-
situm erat: et ab angelo uocatum prius quam in utero conciperetur.
et hoc est nomen quod est super omne nomen: ut in hoc nomine
omne genua flectat celestium terrestrium et inferorum. Nec
est aliud nomen sub celo in quo nos oporteat saluos
fieri. Et ait apostolus petrus. Hodie incepit dominus iesus
suum sacratissimum suum preciosissimum sanguinem pro nobis
effundere. Repente cepit pati pro nobis / et qui peccatis
non fecit hodie pro nostris penam portare cepit. Compatere
igitur et plora cum eo: quia hodie fortiter plorauit. In istis
enim solennitatibus multum gaudere debemus propter nostram
salutem: sed multum compatere et dolere propter suas angustias
tribulationes / et dolores. Audisti in natiuitate quantam
afflictionem habuit et penuriam. Et inter alia hoc etiam
fuit: quod quoniam mater posuit eum in presepio ad caput eius po-
suit quandam lapidem interposito forte freno. Et ut habeo
a fratre nostro qui uidit adhuc illum lapidem ubi apa-
retur ad memoriam: miraturur putat quod libentius posuisset
puluinar si habuisset: sed cum aliud non haberet quod pone-
ret cum amaritudine cordis posuit illum lapidem. Audis
etiam quia hodie sanguinem suum fudit: fuit enim caro eius precio-
sa et tenera cum cultello lapideo amare incisa. Nonne
ergo compatendum est ei? Certe sic. Et etiam mihi eius dulcissi-
me. Plorauit ergo puer iesus hodie propter dolorem quem
sensit carne tenera. Nam ueram carnem et passibilem ha-

buit sicut ceteri hoīes. Sed eo plorante credis ne q̄
mater potuerit lachrymas cōtinere? Plorauit ergo
ipsa. Quā plorantē fili⁹ stās in gremio ei⁹ aspiciēs:
puulā manū ei⁹ ad os ⁊ ad vultum suū posuit: quasi
nūtu rogās eā ne ploraret. Quā ei tenerrime dilige
bat a lachrymis cessare volebat. Sicut ⁊ matris visce
ra totaliter cōmouebant doloꝝ ⁊ lachrymis filii ⁊
nūtu ⁊ vobis solabat eū. Intelligebat aut tanq̄ pru
dētissima voluntatē ei⁹: quīs nōdū loq̄ret ⁊ dicebat
Fili mi si a ploratu me cessare vis/cessa ⁊ tu. Non enī
plorāte te possum nō plorare. Tūc ex p̄passiōe m̄fis
fili⁹ a singultib⁹ desissebat. Mater vō ⁊ ipsi⁹ ⁊ suos
oculos tergebat: ⁊ vultum vultui applicās lactabat
eū ⁊ q̄b⁹ modis poterat solabat eum. ⁊ sic faciebat
quotiens plorabat. Q̄ forte puerorum more sepe fa
ciebat ad oīdēdā miserā hūane nature quā x̄e assū
pserat ⁊ ad occultandū se/ne a dyabolo cognoscere
vt ecclia cātat. **Agit infans inter arta posit⁹ p̄sepio**
De epyphania dñi n̄ri iesu xp̄i Math. ii. Ca. ix.
Die autē. xiii. puer iesus manifestauit se gētibus
Did ē magis q̄ gētiles erāt ⁊ multa facta ostēdit
circa eccliam ipse dñs iesus tali die. Primo: recepit
eā in p̄sona magoꝝ q̄ gētiles erāt. qz ecclia ex gētib⁹
cōgregata est. Sec̄do: ecclia despōsata ē xp̄o ⁊ eidem
p̄ batismum cōiūcta. nā in baptismo desponsatur aīa
xp̄o. Tali die fecit primū miraculū ad nuptias. Et ta
li die miraculū de multiplicatōe panū ⁊ pisciū qual it̄
venerūt magi de ductu stelle ⁊ qd̄ iter eos ⁊ herodē
actū sit. ⁊ aliis hmōi. lege textū euāgelii. In p̄nti er
go negocio sis p̄ns ⁊ cerne oculis mētis qual it̄ veneft
isti tres reges cū multitudie magna ⁊ sūt añ illud tu
guriū in quo nat⁹ ē dñs iesus. Dñs sentit strepītum ⁊

tumultum et accepit puerum. Intrauit illi domunculam et genuflectit et adorat dominum iesum puerum. Reuerenter adorat eum ut deum et honorat ut regem. Adorat ei xbum etc. Vide quanta fuerit eorum fides. Quid enim erat credere quod ille puulus sic viliter induit cum paupcula matre inuenit et in loco sic abiecto sine societate sine familia sine ornamentu esset rex et esset verus deus. et tamen utrumque crediderunt. Stant igitur genibus flexis coram eo. Collocunt eum dominam per interpretem vel per seipsum. quia sapientes erant et forte linguam hebraeam sciebant. Querunt ab ea de conditionibus. et illa narrat illique credunt omnia. Conspecte bene eos quia curialiter et reuerenter stant loquuntur et audiunt. Conspecte et dominam quia cum rubore stat in xbis istis et oculis in terram demissis cum verecundia loquitur. Non enim cum delectatione seu non delectat loqui vel videri. Dominus tamen dederat ei vigorem in hoc magno opere quia illi representabant uniuersam ecclesiam suam futuram in gentibus. Conspecte etiam puerum iesum. Modicum loquitur sed stat eum maturitate et gravitate tamquam intelligens et benigne recepit eos. Et sibi multum delectantur cum eo tam visu mentali tamquam inquit ab eo docti et illuminati quam eorum corporalium. quia speciosus forma pro filiis hominum. Tandem consolatione magna recepta offerunt eidem aurum et thus et mirram. Aperientes enim thesauros suos et ponentes aliquem pannum vel tapetum ante pedes domini iesu obtulerunt quibus illorum tria illa in maxima quantitate precipue de auro. Illas enim pro sua oblatione non oportuisset aperire thesauros. De leui enim habuissent ad manum senescalli eorum. Et tunc reuerenter et deuote deosculari sunt pedes eius: quos tunc puer sapientissimus ut eos magis consolaretur et in amore suo roboraret porrexit osculandos. Manu etiam signauit eos et benedixit. Illi ergo se inclinantes et vale facientes cum magno gaudio recesserunt. Et per

allam vlam regressi sunt i regionē suā. Quid autem
de isto auro factum putas qd̄ erat sic magni valoris
Mundq̄ dñia reseruauit sibi et depositum fecit? Absit
Non enī curat de talib⁹ amator paupertatis. zelās igitur
dñia fortiter pro paupertate: et intelligēs filii volū
tatem tā intus dicētis q̄ exteri⁹ signa ostēdentis: qz
vultum ab auro forte auertebat et vilipēdebat: infra
paucos dies pauperib⁹ erogauit. Grauis enī sarcina
ei erat tenere seu deferre illud. Tñ se ita totalit̄ expe
diuit q̄ qñ intrauit in templum nō habuit vnde eme
ret agnā quē offerret. s; emittit turtures seu columbas.
Tñ rōnabile ē credere q̄ magna fuit oblatio mago
rū: et q̄ dñia zelās paupertatē plena caritate dedit pau
peribus. Hodie puer iesus elemosinā recipit vt pau
per. et quasi mater sua. et illi nō solū pcurabāt acq̄rere
vel cōgregare: s; etiā que dabant̄ retinere volebant.
Semp enī in eis crescebat desiderium paupertatis. Et
si bene aduertis: hūilitatis creuit pfunditas: in eo q̄
dñs oīni puer iesus aliis etiā q̄ suis sua vilia pate
re voluit. et nō paruis et paucis: s; magnis et multis re
gibus. s; illis et sociis eorū q̄ plurimis. et in tali casu et i
tpe quo multū timendū erat. Tñ cū illi venirēt vt in
uenirent regē iudeorū quē etiā dñm eē putabāt dubis
tare poterāt ne talib⁹ vilibus de ip̄o visis reputantes
se fatuos et delusos recederēt sine fide et deuotione: s;
non pmissit hūilitatis amator: nec ppter hoc dimisit:
dās nobis exēplū sub sp̄e alicui⁹ apparētis boni rece
damus ab humilitatis amore/et q̄ discamus etiā in
aliorum oculis viles et abiecti velle esse et apparere.

¶ Que facta sunt i presepio ante oblationē. Ca. x.
Expeditis igitur magis et ad patriā reuersis et to
ta oblatione pauperib⁹ erogata / adhuc domina

mundū cū puero iesu et nutritio suo scō ioseph apud
psepe in illo locello patiēter et humiliter expectat: est
qz vsqz ad quadragesimā diē / acsi esset quicuis alia
mulier de populo / et puer iesus esset hō purus / et in di-
geret legis obseruatōe / s; nolebāt p̄rogatiuas singu-
lares allegare / ideo legē obseruabāt. Stabat igitur
dn̄a more aliarū mulierū dictā diē expectās Igressus
ra in tēplū. Stabat vigilās et attēta sup custodia di-
lecti filii sui. **¶** Deus cū q̄ta sollicitudine et diligentia
eū obseruabat / vt ne in minimo eēt defect⁹ circa filiū
suū dilectū. **¶** Q̄ta reuerentia et cautela ac pio amore
ip̄m tractabat / q̄ vere sciebat ip̄m esse deum et dn̄m
suū: flexis genib⁹ accipiebat et reponebat eū i cunis
¶ Cū q̄ta etiā locūditate / pfidētia et auctoritate mater-
na ip̄m amplexabat⁹ osculabat⁹ dulciter et delectabat⁹
in eo quem cernebat eē suum filium. Quā sepe q̄ cu-
riose intuebat eū in vultu et singulis p̄tib⁹ ei⁹ sacra-
tissimi corporis. Quā seriose ac prudēter tenella mē-
bra festinans s̄ponebat et cooperiebat. Sicut enī fuit
humillima / ita et prudētissima. vñ in singulis officiis et
obsequiis vigilāti et dormiēti sedule ministrabat / nō
solum infantulo: s; etiam grādeuo. **¶** Q̄ libēter eum
lactabat / vix fieri potuit / quin magnā et inexpertam
dulcedinē pre aliis feminis i tali filio delectationēqz
sentiret. **¶** S; et de scō sene ioseph refert bt̄us Bernar.
se credere q̄ puerū iesu sup genua sua tenēs eidē fre-
quēter arrisit. Stāte igit̄ dn̄o apud presepe: sta et tu
cum ea / et delectare frequēter cū puero iesu / qz virtus
erit ab ip̄so. Quēz enī alia fidelis maxime religiosa
p̄sona a die natiuitatis vsqz ad purificationē dz saltē
semel in die ad dictū psepe adorare puerum dn̄m iesu
sum et matrē et affectuose meditari de paupertate h̄i

itate: et benignitate ipsorum.

De purificatione beate marie. Luce. ii. Ca. xi.

Adueniēte ergo quadragesima die. put i lege sta-
tutū est: exiit dñā extra cū puero iesu et ioseph et
veniūt a bethleē in hīrlm/ q̄ sunt quinq; miliaria: vt
scdm legē susterent eū dño. **V**ade et tu cū eis et adiuua
portare puerū et diligēter omnia q̄ dicunt et fiant audi
et vide. qz deuotissima sunt. **A**dducūt autē dñm tēpli
ad tēplū dñi. **C**ūq; intrassent tēplū: emerūt duos tur-
tures: aut duos pullos colūbarū vt offerrēt pro eo/ sicut
p paupibus fiebat. **E**t qz erāt pauperrimi credē-
du. n est magis de pullis colūbarū: qz facilius et p mi-
nori p̄cio inueniebant. **E**t ideo in lege ponunt in vlti-
mo loco: et euāgelista tacet āno qui erat. oblatio diuī-
tum. **E**t ecce symeon iust⁹ venit in spū in tēplū: et sicut
respōsum accepat agnouit xpm dñi. **C**ū autē festinā-
ter veniens vidisset eū. statim cognouit eū pphético
spū et accelerans adorauit eum inter brachia matris.
Puer autem bñdixit eū. **E**t aspiciens matrē inclina-
uit se ostendēs se velle ire ad eū. **Q**uōd mater itelligēs
quīs admirās/ porrexit eū symeonī. **H**ic ille gauden-
ter et reuerēter eū suscipiens i vlnis suis surrexit bñ-
dicens deum et dixit. **H**ic dimittis etc. **E**t pphetauit
de passione eius. **S**uperuenit et anna filia samuel de
tribu asser. **R**esume textū. **E**t adorans eum s̄r de eo
loq̄bat magnalia. **M**ater x̄o sup his admirās: et oīa
ruminās s̄seruabat i corde suo: deinde puer iesus ex-
tendens brachia sua x̄sus matrē: iuit ad eā. **P**ostea
vadit ad altare p̄cessionē faciētes: q̄ hodie represen-
tat p vniuersum orbē. p̄cedūt alacriter illi duo vene-
rabiles senes ioseph et symeon: tenentes se p manus
et cū exultatione magna subilātes et psallētes. **C**ōfi-

temini dño qm̄ bonus: qm̄ in sc̄m̄ m̄ia eius. Fidelis
dñs in oibus v̄bis suis ꝛc. Redēptionē misit dñs ꝛc.
Qm̄ hic ē deus de⁹ n̄r ieternū ꝛ in sc̄m̄ sc̄li ip̄e reget
nos in sc̄la. Suscepim⁹ de⁹ m̄iam tuā ꝛc. Virgo v̄o
mater sequit̄ portans regē glorie iesum: anna sociat
eā vadēs ex latere cū reuerētia iubilās ꝛ ipsa cū gau
dio indicibili laudās deū. Ab istis paucis fit ꝓcessio
paucis quidē: s; magnis valde ꝛ representātib⁹ om̄e
genus hoīm. Sūt enī inter eos de masculis ꝛ femis
nis senibus ꝛ iuuenib⁹ virginibus ꝛ viduis. Cum au
tē puenerūt ad altare: mater cū reuerētia genuflectit
ꝛ offert dulcissimū filiū suū deo patri suo dicēs. Acci
pe pater excellētissime vnigenitū n̄m: quē v̄m man
datū nostre legis tibi offero: qz primogenit⁹ me⁹ est.
S; rogo pater vt michi eū reddas. Et surgēs dimisit
eū sup̄ altare. O deus qualis oblatio est ista? Nūq̄ a
seculo talis facta fuit: nec fiet stat puer iesus sup̄ alta
re sicut q̄libet alius paruulus: ꝛ facie natura respicit
matrē ꝛ alios. ac patienter ꝛ hūiliter respicit ꝛ expe
ctat qđ fieri deinceps debeat. Aduocat̄ sacerdotes re
dimiturq; dñs oīm tanq̄ seruus quinq; siclis more
alioꝝ. Siclus est genus monete/ q̄bus a ioseph sacer
doti solutis: m̄r letāter reaccipit puerū. Accepit etiā
de manu ioseph predi ctas aues vt offerret eas. Et ge
nuflectēs obtulit eas dicēs. Accipe clemētissime pat̄
hāc oblationē hoc munusculū ꝛ primū donū: qđ par
uul⁹ puer n̄r hodie de sua paupertate ꝓntat. S; ꝛ puer
iesus man⁹ ad aues ꝓrrigēs oculos leuauit ad celū
ꝛ nec dū loquēs gestib⁹ simul cū m̄re obtulit: ꝛ ꝓsue
rūt eas sup̄ altare. Vidisti quales oblatores sunt isti:
mater ꝛ filius? Nunqđ potuit talis hostia (quis pua)
paruipēdi vel etiā repudiari? Absit. Sed potius fuit

per manus scōꝝ angeloz in supna curia p̄sentata et
accepta valde ita q̄ tota iubilat. Postea x̄go beata
adorās ⁊ recōmēdās se eterno p̄fi: discessit de h̄r̄m
visitatura elizabeth: ⁊ volens videre iohannē ante q̄
de illis partib⁹ discederet. Et tu semp̄ cū ea quo
cumq; vadit: ⁊ adiuuare puerū. Cū ergo venissent ad
eā fecerūt magnū festū: maxime de pueris suis: sed ⁊
pueri letabant̄ adinuicē. Et iohānes quasi itelligēs
reuerēter se habebat ad ip̄m. Accipe ⁊ iohānē: q̄ hic
puer manus coram dño ⁊ sic forte benedicet tibi. Alii
quibus autē dieb⁹ ibi mora p̄tracta: redeūt nazareth
Si autem in predictis vis informari de humilitate: ⁊
de paucitate p̄siderata oblatione: redēptione ⁊ legis
obseruatione: de facili potes aduertere.

De fuga dñi in egyptum. Math. ii. Ca. xii.

Quam ergo p̄gerēt x̄sus nazareth nescientes sup
hoc p̄silium dñi: ⁊ herodes pararet se ad necem
pueri iesu: angelus dñi apparuit in s̄onis ioseph dicēs
ei: vt cū puero ⁊ matre ei⁹ fugeret in egyptū: q̄ hero
des q̄rebat p̄dere aīam pueri. Ioseph autē euigilās
excitat matrem: ⁊ dixit ei. Ipsa vero incontinenti sur
gēs nulla mora p̄tracta voluit iter accipe. p̄cussa sūt
enī ad hanc vocē oīa viscera ei⁹: ⁊ circa filii salutē no
lebat negligens inueniri. Quare de nocte statim in
ceperūt ire x̄sus partes egypti. Meditare bene p̄di
cta ⁊ insta ⁊ vide quō puerū iesum dormientē eleuet.
Cōsidera ⁊ actus illius pueri iesu dñi excitaī: ⁊ q̄ non
p̄mittit̄ quiescere ⁊ p̄patere ip̄sis. Attende diligen
ter q̄ multa bona in presenti negocio cōsiderare po
tes. Primo cōsidera quomodo in sua p̄sona suscepit
p̄spera ⁊ aduersa ⁊ cum simile tibi cōtingerit non sis
impatēs. Nā iuxta montes inueniem vallē. Ecce enī

in natiuitate sua magnificat⁹ xps fuit a pastoribus:
vt deus. et parus post fuit circūcisus vt pctōr. Deinde
magi veniētes eū plurimum honorauerunt / et nichilominus
ipse in stabulo remanēs stabat iter aialia et
plorabat vt cuiusdā homūci filius. Postea fuit p̄sen
tatus in tēplum quē multū extulerūt symeon et anna
Et nūc ab angelo dī vt fugiat i egyptū. Et de multis
talib⁹ poteris i vita sua p̄cedere q̄ ad n̄am istructio
nē possumus retorq̄re. Cū ergo solationē habueris
tribulationē expecta / et ecōuerso. vñ in eis nec extollit
nec frāgi debem⁹. Dat nobis dñs solatiōes ad sp̄e
subleuandā ne defidamus / et tribulatiōes ad hūilita
tem p̄seruandā / vt cognoscētes miserā nostrā stem⁹
semp i suo timore. Ad nostrā ergo istructionē medi
temur ipm hoc fecisse vt se dyabolo occularet. Scdo
p̄sidera circa dei solationes et bñficia: qz qui ea non
percipit / nō deficiat ab alio / nec hñti inuideat. Hoc dī
co qz angeloz locutiones fiebāt ioseph et non mari:
cum tñ longe inferior esset ea. Ip̄e q̄ p̄cipit lz nō per
cipiat p̄ suo velle / nō dz ingratus esse nec murmura
re / cū ioseph qui tātus erat apud deū / nō palā / sed in
sommis tñ tales allocutiōes p̄ciperet. Tercio p̄side
ra quō deus dat et pmittit suos p̄secutiōibus et tribu
lationib⁹ vexari. Nōne magna tribulatio erat matri
et ioseph cū viderēt puerū ad occisionē q̄ri? Quid enī
grauius poterat audiri? Erat in hoc eoz tribulatio
qz lz scirēt ipm esse filiū dei / tñ poterat sensualitas eo
rum turbari et dicere. Nōne deus op̄s quid est q̄ iste fi
lius tuus fugiat? nōne potes eū defendere? Etiam in
hoc erat tribulatio q̄ in terrā longinquā oportebat
eos ire quā ignorabant / et per vias asperas cū tñ dñs
esset labilis ad eundū p̄pter iuuetatē / et ioseph p̄pter

senectutem. Ipse etiā puer quē portare debebant vix
erat duoz mensium: z peregrinari habebant in ter-
ra aliena pauperes z quasi nichil habētes. Omnia enī
ista sunt afflictionis materia. Quarto cōsidera beni-
gnitatem dñi z vide quomodo cito persecutiōē pas-
titur z fugat de terra natiuitatis sue: z tñ benigne ce-
dit furori illi⁹ quē perdere poterat in momēto. Pro-
funda enī est hec humilitas z patiētia magna. Mole-
bat ei vicē reddere z offendere/ sed fugiēdo inīdias
ei⁹ vitare. Sic z cōuenit facere obiurgātib⁹ reprehē-
dentib⁹ vel psequētib⁹ nos. Nō eis resistere vel de
ip̄is vindictā accipere: s; patiēter eos portare z eoruz
furori cedere: z qđ plus est p̄ eis orare vt alibi dicit̄
in euāgelio. Fugiebat ergo dñs ante faciē serui sui:
imo poti⁹ serui dyaboli. Portabat eū mater iuuenis
z tenera valde: z ioseph multū senex in egyptū p̄ viā
siluestrē/obscurā/nemorosam/asperā/z inhabitatam
per viā etiam valde longā. Dicit̄ enī q̄ iter cursoruz
sunt vndecim vel duodecim die. p̄ eis autē fuit iter
duoz mēsum. Querūt enī (vt d̄r) per illud desertum
per qđ trāsierunt filii israel quadraginta annis. S;
qđ faciebant de victu secū portādo: Ubi etiā vel quō
de nocte q̄scebāt vel hospitabant: Raro enī domos
in illo deserto inueniebāt. Aut quomō portabant pe-
nas estus z solē qui erant ita delicati. Cōpatere ergo
eis/qz labor difficilis magnus z longus est tā ip̄is q̄
puero iesu. Eade z tu cū eis: inua portare pueruz: z si
qua alia portāt: z seruias eis in oib⁹ q̄bus potes. Nō
debet videri nobis labor p̄ nobismetip̄is penitentiā
agere: pro q̄bus tantus labor ab aliis z talibus ac to-
tiēs est assumpt⁹. De his autē q̄ ip̄is in deserto z per
viam cōtigerūt qz pauca autētica inueniunt: nō cura

referre. Cum ergo in egyptū itrauerūt: oīa ydola pro-
uincie corruerūt. sicut p̄ ysayā fuerat p̄phetatū. Descē-
det dñs sup nubē leuem ⁊ ingrediet̄ egyptum ⁊ p̄mo-
uebunt̄ oīa ydola egypti. Fuerunt autē ad quandā ci-
uitatē q̄ vocat̄ hermopolī: ⁊ ibi quandā domūculā cō-
ducētes / habitauerūt ibi p̄ septem ānos: vt peregrini ⁊
aduenē / pauperes / ⁊ egeni incogniti / ⁊ despecti. Sed
occurrit pia pulcra ⁊ valde p̄passiua meditatio. Ad-
uertas bene q̄ sequunt̄. Un̄ enī ⁊ quōd viuebāt isti tāto
t̄p̄e / ⁊ nūq̄d mēdicabāt. Legit̄ enī de dñā q̄ colo / actu
⁊ ope tetrino sibi ⁊ filio q̄rebat necessaria. Suebat
ergo ⁊ filabat dñā p̄ciosa mundi amore paupertatis
Multū p̄ oēm modū paupertatē dilexerūt: ⁊ eidē p̄fe-
cte vsq̄ ad mortē seruauerūt fidē. S; nūq̄d ip̄a ibat
p̄ domos petēdo p̄anos / ⁊ alia in q̄b⁹ oparet̄: Opor-
tuit enī hoc p̄ vicinas innotescere / alias vacasset ab
istis. qz ille mulieres nō poterāt diuinare. Sed cum
puer̄ Jesus cepit esse quinquēnis vel sic: nūq̄d porta-
bat ambassiatas matri: petēdo p̄ ea. S; nūq̄d porta-
bat ex p̄te matris opera facta / petēs solutionē ⁊ p̄ciū
Mōne in talib⁹ erubescat puer̄ iesus fili⁹ dei ⁊ mater
ip̄m mittens? S; ⁊ si aliquoties dū opus reddidisset
⁊ p̄cium peteret aliqua supbosa / rixosa / ⁊ loquax p̄so-
na eidē iniuriōse respōdit / ⁊ opus factū accepit / ⁊ eum
sine precio expulit / ⁊ sic vacuus domū rediit? Quot
⁊ quante iniurie aduentis (quas dñs non voluit vitas-
re sed suscipere) fieri cōsueuerunt. Quid etiā si aliqui
domū rediēs ⁊ famē patiens more puerorū petiit pa-
nem / nec v̄nde daret habuit mater sua? Mōne in his
⁊ cōsimilibus concutiebātur oīa viscera sua? Consola-
bat̄ X̄bis vt poterat filiū suū / ⁊ vt poterat opē p̄curas-
bat / ⁊ sibi aliquādo forte subtrahēbat de victu vt filio

reſeruaſſet. Nec ꝛ hiſ ſimilia de puero Jeſu meditari
potes. Dedi tibi occaſionē: tu vero ꝓut tibi videſt eſt
mabis ꝛ perſequeris/ ſiſcꝝ puulus cū puulo Jeſu: nec
paruiꝓedas talla humilia ꝛ q̄ puerilia vidētur medi
tari de ipſo. Vidētur enim dare deuotionem/ augere
timorē/ ꝛ accēdere feruorē/ et inducere ad cōpaſſionē/
puritatē/ ꝛ ſimplicitatē/ ꝓferre humilitatē ꝛ paupertas
tem/ vigorē inſtruere/ ꝛ ꝓſeruare familiaritatē ꝛ con
ſormitatē facere/ ꝛ ſpem eleuare. Mā ad ſua ſublimis
aſcēdere nō ualemꝝ. Sed qđ ſtultū eſt dei/ ſapiētius
eſt hoībus. ꝛ qđ infirmū potētius. Videſt enī taliū me
ditatio tollere ſuperbiā/ cupiditatem eneruare/ ac cu
rioſitatē cōfundere. Vidēs quot bona inde ꝓueniūt.
Sis ergo (vt dixi) cū puulo puulus/ ꝛ cū grādeſcente
grādeuus ſemp tñ humilitate ſeruata/ ſequaris eum
quocūqꝛ lerit. ꝛ intuearis faciē eius ſemp. Et in ſupe
rioribꝝ aſcendēs: q̄ laborioſa fuit eorꝝ paupertas ꝛ q̄
uerecūda cōſidera. Et ſi in oībus q̄rere victū oportebat/
qd̄ de ueſtimētis dicemꝝ: qđ de utēſilibꝝ ſcꝝ lectis
ꝛ aliis infra domū oportunis: Nunqđ duplicia habe
bat: Nunqđ ſupflua: Nec ꝓtra paupertatē ſunt: ideo
ſi habere poſſet nollet ea amare amore paupertatis:
Sꝛ nūqđ dñā ſuēdo aut alia operādo faciebat (more
quorūdā) opa curioſa: Abſit. Faciat hoc q̄ tꝓs perde
re nō curat. Mō enī poterat lz in tanta egeſtate poſi
ta expēdere tꝓs in uanis/ nec alias feciſſet. Eſt enī ꝓe
riculoſum uiciū maxime ꝓſonis religioſis. Uis uide
re quō: ꝓrimo: qꝛ tꝓs ad laudandū deū ꝓceſſum ex
pendit in uanis ꝓtra ipm. Multū enī ꝓlꝝ occupat de
tꝓe q̄ expediat opus curioſum/ ꝛ hoc ualde malū eſt
Secdo: qꝛ faciēt eſt cauſa uane glie. ꝓ quotiēs reſꝓi
cit/ recogitat/ ꝛ mēte reuoluit/ etiā qñ nō operatꝝ/ ꝛ qñ

debet in deū attendere/vt pulchriū opus faciat. Exi de
etiā se reputat ⁊ vult reputare. Tercio: qz ei cui opus
facit: est causa supbie. Tali enī oleo nutrit ignis sup-
bie/ ⁊ magis accēditur. Sicut enī ruda ⁊ grossa sunt
humilitatis exēplū: sic ista superbie. Quarto: qz ē ma-
teria retrahēdi hoiem a deo. Hāc s̄m beati gregoriū
Tanto q̄s a supno amore disīgitur/ q̄to inferi⁹ de-
lectatur. Quinto: qz ip̄m est ei ꝑcupiscētia oculorū vnū
de tribus pctis ad q̄ oīa reducunt. Ad nichilū enī ta-
lia valēt: nisi vt oculi pascant inde vane. Hāc quotiēs
quis ī talib⁹ delectabiliter respicit/ ⁊ vane oculos pa-
scit: tā qui facit q̄ qui portat ⁊ vititur totiens offendit
Sexto qz multorū aliorū ē laqueus ⁊ ruina/vl delecta-
biliter aspiciēdo/vel similit̄ ꝑcupiscēdo/vel diiudican-
do/vl detrahēdo/vel murmurādo. Cogita ergo quo-
tiens de⁹ offendi potest/ ante q̄ illa curiositas sit vele-
ta: oīm autē talis ille q̄ fecit opus ē causa. Vñ si pater
doceret filiū facere huiusmodi nō deberet fili⁹ cōsen-
tire/ qz pctō nō est cōsentiedū, vllō modo. Vides ergo
quorū mala ex tali curiositate pueniāt. Adhuc ē aliud
malū ⁊ peius oībus: qz curiositas directe obuiat pau-
pertati vltra oīa p̄dicta/ ⁊ in hoc q̄ leuis incōstantis
⁊ vani animi est iudiciū. Nec autē sic curiose dixi: vt
curiosa vites. Non tñ sic d̄z intelligi q̄n aliquo casu
debeāt fieri opera pulchra ⁊ delicata/spālter ī his q̄
diuino cultui mācipant. In oībus tñ oīs inordinata
affectio ⁊ intētio est cauēda. Sed redeam⁹ in egyptū
⁊ cōspice dñam in laborib⁹ suis suēdo/filādo/texēdo
quō facit oīa humiliter/fideliter/ ⁊ sollicite/ semp ha-
bēs diligentē curā sup dilecto filio suo/ ⁊ super guber-
natione dom⁹/nec nō vigiliis ⁊ orōnibus iuxta posse
semp intēta/ ⁊ toto affectu eidē cōpatere: cōsiderās q̄

non habuit regnū gratis dñi regni. Sed illud forte
sepe ptingebat/ q̄ alique bone matrone videntes eius
paupertatē sanctā & honestam puerfationem: aliqua
trāsmittebant q̄ humiliter & cū grāz actione recipie-
bat. Sed & sanctus Joseph aliqua operabat in arte li-
gnaria. Undiq; pcurrit sibi ppatiēdi materia. **U**adē
dum aliquā morā cū ea pstraxeris: pete licētiā recedē-
di/ & bñdictionē p̄mo a puero: deinde a matre/ postea
a Joseph genib⁹ flexis cū lacrimis/ & ppassione ma-
gna valefaciens eis qz tanq̄ exbanniti & exules a pa-
tria sua sine aliqua causa remanent ad peregrinan-
dum ibidem per septem annos in sudore vultus sui.

De reditu domini in egypto Ca. xiii.

Completis septē annis q̄bus dñs peregrinat⁹ est
in egyptū: angel⁹ dñi apparuit i somnis Joseph
dicēs. Tolle puer & matrē ei⁹ & vade i terrā israel. Et
cū fuisset ibi/ audiens q̄ Archelaus fili⁹ herodis re-
gnaret ibi: timuit illo ire. Et iter p̄ angeluz amonit⁹
fuit ad galileā ciuitatem nazareth. Fuitq; redit⁹ ei⁹
circa festū epyphante: scz scda die. vt i martirologiis
habet. **V**ides ergo (vt dicit in superiori tractatu) quō
dedit p̄solationes & reuelatiōes p̄ partes/ & nō ita ple-
nas vt expetit & exposcit. **Q**uod ex duob⁹ i hoc festo
pōt ppendere: tū qz in somnis & nō palā vt ibi dixi: tū
qz iter duas vices dixit ei ad quē locū ire deberet. Et
dicit hic glosa/ q̄ hoc fit qz ex frequēti visitatōe quis
certior reditur. **U**n̄ quale scūq; sint nobis debēt vide-
ri magne. & ide sim⁹ grati. qz semp ex parte sua facit
nobis quod nobis vtili⁹ esse cognoscit. **U**n̄c ergo cir-
ca reditum insistam⁹. **C**irca quē diligēter attende: qz
pia est hec meditatio valde. **R**edeas igit̄ in egyptuz
ad visitādum puerz Jesus quē cū extra forte inter pue-

ros inueneris: ipse te videns statim occurret tibi. qz
benignus/affabilis et curialis est. Tu vero genuflectens
osculeris pedes eius/et post inter brachia tua ipsum susci-
pias/et aliquid ab eo quiescas. Tunc dicet tibi. Data
est nobis licentia redeundi ad patriam nostram/et cras hinc
recedere debemus. bona hora venisti: quia nobiscum iturus
es. Cui alacriter respondeas te ex hoc multum gaudere
et quod eum optas sequi quocumque ierit. Ex his colloquio-
nibus cum eo delecteris. Dixi iam tibi quod homini quod pueri-
lia videntur meditari multum valent/et plus ea ad maio-
ra transmittent. Postea ducet te ad matrem et curialis ho-
norabit te. Tu vero genuflectens fac reuerentiam eis et
sancto seni Ioseph: et requiesce cum eis. Mane sequenti
videbis aliquas matronas de noticia et hoies venien-
tes ad associandum eos usque extra portam civitatis/prop-
ter placitam et sanctam puerificationem eorum. Predixerat enim de-
fessum suum per viciniam per plures dies. Porro quia non erat
conueniens ut subito et quasi furtim inde recederet. Secundo
enim fuit quando venerunt in egyptum: quia timebant mortem pue-
ri. Incipiunt igitur recedere et Ioseph cum hominibus recedit/et
domina sequitur a longe cum matronis. Tu vero accipiens pue-
rum per manum vade in medio ante matrem. Nam ipsa post
se non dimitteret eum. Cum autem sunt extra portam Ioseph
non se patitur amplius sociari. Tunc autem aliquis ex eis
compatiens paupertati eorum: puerum vocat/et aliquos de-
narios ei tribuit pro expensis. Verecundabatur puer
accipere/ tamen amore paupertatis manum parat/
pecuniam accipit/verecunde tamen/et gratias egit. Sic
et plures fecerunt. Vocatur enim a matronis que si-
militer fecerunt ei. Non minus verecundatur mas-
ter quam filius. verumtamen gratias egit eis humiliter
Mere hic illis compati potes/cum ille cuius est terra et

plenitudo eius pro se et matre et nutritio suo sic pauper-
tate arta elegerit et in tanta penuria vixerit. Dul-
tum relucet in eis paupertas sanctissima et nobis amabi-
lem et imitabilem eam ostendunt. Tandem gratias agentes eis
valescunt omnibus et iter arripunt. Sed quomodo rediit puer
iesus infantulus? Difficilior enim michi videtur reditus
quam accessus. Nam quando venit in egyptum ita parvulus erat quod
poterat portari: nunc autem ita magnus est quod portari non
potest et ita pauper quod pro se ire non potest. Sed forte aliquis ex
illis bonis viris dedit eis aut commodavit aliquem asel-
lum super quem ire posset. Sed puer egregie et delicate rex
celi et terre quantum laborasti pro nobis et quanto hoc cept-
isti. Nam propheta predictum in persona tua. Pauper sum ego et
in laboribus a iuventute mea. Penurias magnas la-
bores arduos afflictiones corporis gravissimas sumpsisti
et habuisti te ipsum quasi odio pro labore nostro. Cer-
te solus hic labor de quo hic tractavimus nunc ad ple-
nam redemptionem nostram sufficere potuisset aut debuisset.
Accipe ergo puerum iesum et pone super asellum et fide-
liter ducas eum. et cum descendere voluerit letanter in bras-
chiis tuis suscipias et aliquotulum teneas saltem quousque
veniat mater eius: quae aliquotulum planius ambulat. Tunc
puer ibit ad eam eritque matri rebus magna receptio fi-
lii. Eadunt igitur et transeunt per desertum per quod venerunt. Et
in ipso itinere sepe poteris eis operari et recipere eos fa-
tigatos et labore victos et tam de die quam de nocte parum
quietis habentes. Cum autem fuerint prope finem deserti: inue-
nerunt sanctum Iohannem baptista quae iam inceperat facere
ibidem penitentiam cum tamen nullum haberet peccatum. Dicitur
enim quod locus Iordanis ubi baptizavit Iohannes Iesum:
Eille vnde transierunt filii israel quando venerunt de egypto
per dictum desertum. et quod prope dictum locum in illo deserto

Iohannes penitentiam fecit. Unde possibile est quod puer
Iesus inde transiens in reditu suo inuenit eum ibidem. Me-
ditares ergo quomodo suscepit eum alacriter / et ibi aliquid tulum
subsistens comedunt cum illo illa cruda cibaria que Iohannes
alias ibi comedebat. Tandem imensa recreatione
spiritus habita. Malefaciunt ei. Tu autem in aduentu et in re-
cessu genua flectens Iohanni: deosculeris pedes eius bene-
dictionem petens et ei te recomendas. Excellens enim valde
et mirabilis est puer iste: ipse enim fuit primus heremita:
principium et via omnium in regione viuere volentium. Fuit
etiam virgo purissimus / predicator maximus / plus quam propheta
et martyr gloriosus. Postea transeuntes Iordanem ap-
plicauerunt ad domum Elizabeth / ubi magnam et iocundam
festum factum est inter eos. Et ibidem audiens Iosephus quod
Archelaus filius Herodis regnaret in iudea timuit il-
lo ire. Et ammonitus ab angelo in somnis venit in ga-
lileam in ciuitatem nazareth ut predixi. Ecce reduximus
puerum Iesum de egypto. Et eo reuerso concurrerunt sorores
domine et alii sanguinei et amici ad visitandum eos:
Ipsi autem in nazareth quiescunt et pauperem vitam ducunt.
Exinde autem usque ad duodecimum etatis sue annum non le-
gitur aliquid de ipso. Dicitur autem et est verissimile quod ibi esse
fons de quo puer Iesus deferebat aquam matri sue. Fas-
ciebat enim hec seruicia humiliter matri humilis dominus: nec
ipsa habebat alium seruentem. Idotes enim meditari quod
cum matre propria Iesu: sorores domine veniebant. veniebat
et Iohannes euangelista qui tunc erat annorum quatuordecim. Nam le-
gitur de eo quod obiit anno a passionis domini sexagesimo septi-
mo: etatis sue anno nonagesimo octavo. Et sic tempore
passionis triginta unum annos habebat / cum dominus Iesus
haberet triginta tres et parum plus. Cum ergo dominus Iesus
hoc reditu esset septem annorum: Iohannes erat quatuordecim annorum.

Intuere eos simul stantes et conuersantes prout dñs
deus dabit tibi. Hic fuit ille discipulus quem postea
familiarius diligebat Iesus.

¶ Quo puer iesus remāsit in iherlm. An. ii. Ca. xiiii.

Quam autem esset iesus annorum duodecim / ascendit
cum parentibus in hierusalē scdm p̄uetudinē et p̄ce
ptum diei festi. et durabat p̄ septē dies. Laborat nunc
puer Iesus itineribus legis: et vadit nūc / et honorat pa
trē suū celestē in festis suis. Est enī amor summus inter
patrē et filium. Sed maior erat ei afflictio et dolor cor
dis acerbior de eius inhonoratiōe in pctōz multipli
cium cōmissione: q̄ de honore apparētis et exterioris
pōpe et festi leticia. Stabatq; dñs legis obseruans le
gem: et inter alios p̄uersans humiliter quasi quilibz ali
pau percul. Cōsummatīs autē diebus festi recedētibz
q; parētibz puer Iesus remāsit in iherlm. Attēde hic
bene ad oīa q̄ dicunt et fīlī / et te p̄sentē exhibeas: val
de enī deuota et p̄ficua materia est. Dixi autē iā tibi
q̄ nazareth vbi dñs habitat distat ab iherlm p̄ lxxiiii.
miliaria vel circa. Cū ergo mater et ioseph p̄ diuersas
vias incedētes venerūt in sero ad locū vbi diēta p̄ple
batur et vbi hospitari deberēt: vidēs dñā Ioseph sine
puero quē cū ip̄o redire credebāt: querit ab eo vbi est
puer? Et ille. Nescio / qz nō rediit mecū / s; tecū cū res
dire credebā. Tūc illa dolore vehementi p̄cussa cū la
crimis dicit. Nō rediit mecū: vīdeo q̄ nō bene custo
diti filiū meū. Et volēs ire p̄ domos q̄rū decēter po
tuit illo sero circuibat querēs de illo et dicens. Vidisti
ne filiū meum? Et vix p̄re dolore et ardore desiderii se
cōtinebat. Ioseph autē sequebat eā cū fletu. Quo nō
inuento / qualē quietē habere poterāt tuipse cogita et
maxime mater / q̄ arti diligebat. Et licz a notis con

fortaref: tñ nō poterat solari. Quid enim erat pe.
dere Jesum: Cōspice bene eā/2 vehementer spater
ei/qz in amaritudine 2 āgustia ē aīa ei⁹ in hac hora.
Non ergo turbemur qñ tribulatōes habem⁹. qz etiā
mī nō pepcit. Bñs enim eas ad suos venire pmittit
2 signum est dilectōis nobis: qz expedit eas habere
Eādem dñā in camera se recludens in cōonem 2 plā
ctū se pvertit dicens. O de⁹ pater eñe clemente/vo
bis placuit michi dare filiu⁹ vestru⁹: s; ecce pdidi euz/
2 nescio vbi sit/ reddite michi illuz. O pater tollite mi
chi hāc amaritudinez/2 docete me filiu⁹ meuz. Despi
cite pater ad afflictionez cordis mei: nō ad negligem
tiā meā: incaute enim me habui: s; 2 negligenter feci
s; ppf benignitatem vestrā reddite euz michi: qz sine
ipō viuere nō possum. O fili dulcissime vbi es/ qd est
de te apd quem nūc hospitaris: Nunqd ad p̄em tuā
rediisti in celuz: Scio ei qd homo ver⁹ es ex me nat⁹/
2 alias ab herode q̄situs i egyptuz te portauit. Pater
tu⁹ ab om̄i malo te custodiat fili mi. Indica michi vbi
sis fili mi 2 veniā ad te. v̄l tu redi ad me. parce michi
hac vice: qz nunq̄ āplius ptinget michi vt te custodiā
negligenter. Nunqd aliquā offensa feci tibi fili mi.
Prop̄ quā ergo cām recessisti a me. O fili mi ne tar
des venire ad me. Nunq̄ ex quo nat⁹ es sine te fui co
medi v̄l dormiui: nisi nūc solū modo. sine te aut sum/2
nescio qualif hoc factū sit. Et sic qz tu es spes mea/ v̄l
ta mea/2 eē bonū meū/2 sine te nō possum eē. Indica
michi ergo vbi nūc es/2 quemō valeā te iuenire: Ta
libus 2 similib⁹ dictis mater per se totā noctem an
gustiabat super dilecto filio suo. Mane vero sequenti
domum exeuntes querebāt eum per circūstātia loca
Nā per plures vias patebat redit⁹: sicut qui de senis

vellet ire p̄sas: ire posset q̄ podim boniti/per collē/
aliaq; loca. **M**agne igit̄ sequēti circūeundo ibāt per
alias vias/querētes eū iter cognatos z notos. **Q**uo
tūc etiā nō inuēto mater quasi sine spe anxiebat/nec
poterat p̄solari. **T**ercio die redeūtes in iherl̄m inuene
runt eū in tēplo sedēte in medio doctorū. **T**ūc ip̄a qua
si reuulsēs exhilarata genuflexit z cū lacrimis gra
tias egit. **P**uer aut̄ vidēs matrē venit ad eā/quē ip̄a
iter brachia suscipiēs stringēsq; z deosculās dulciter
ponit vultū ad vultū/z eum ī gremio suo aliq̄tulū re
posuit/z sic cū eo requieuit. **N**eq; enī tūc loq̄ pre tene
ritudine potuisset. **P**ostea respiciens eū dixit ei. **F**ili
q̄d fecisti nobis sic? **E**go z pater tu⁹ dolētes quereba
mus te. **A**t ille dixit. q̄d est q̄ me q̄rebatis / nescieba
tis qz in hīs q̄ patris mei sunt: oportet me esse. **A**t illi
nō intellexerūt. **D**ixit ergo illi mater. **V**olo q̄ redea
mus in domū nostrā. **N**ōne vis venire nobiscū? **A**t il
le respōdit. **E**go faciā q̄ placuerit vobis. **E**t rediit cū
eis nazareth. **V**idisti ergo afflictionē matris in dicto
negocio. **S**z quid fecit ille puer ī illo triduo. **C**ōspice
eū z attende quō se recūbit ad hospitale pauperū/cuz
verecūdia se petit hospitari. **T**ūc ibidē comedit puer
iesus cū pauperib⁹. **C**ōspice etiā eū sedentē iter docto
res/vultu placido/sapiētī/z reuerēti: z audiebat z in
terrogabat eos quasi ignorans qd̄ ex hūilitate facie
bat/z ne ipsi verecūdarentur sup̄ mirabilib⁹ respōsis
eius. **P**otes autē in p̄dictis tria p̄siderare valde no
tabilia. **P**rimū est/q̄ qui vult deo adherere nō debz
inter p̄sanguīneos p̄uersari: s; ab eis recedere. **N**ōne
puer iesus dimisit dulcissimā matrē cum patris operi
bus intēdere voluit? **E**t postea quesit⁹ iter cognatos
z notos nō fuit inuēt⁹. **S**cđm/q̄ q̄ spiritu vīuit nō m̄

retur si aliquādo mēte arida remanēte videtur sicut
derelictū se esse a deo: cū hoc etiā matri xp̄i cōtigerit
Non ergo mēte tabescat / sed diligēter eū querat p̄ cō
tinuū exercitium spūs in sacris meditatiōib⁹ / in bo
nis operib⁹ p̄sistēdo / r̄ reinueniet eū . Terciuū ē / q̄ nō
debet esse q̄s pprii sensus aut pprie volūtatis . Nam
cū dñs iesus dixisset q̄ oportebat eū patris operibus
intēdere / mutauit p̄siliū sequēdo voluntatē matris
r̄ recessit cū ea r̄ cū nutritio suo Joseph / r̄ erat subdit⁹
eis . In quo mirari potes eius humilitatē . Nec sūt de
textu anselmi . Ex hinc enī (id est a duodecimo anno
vsqz ad tricesimū ānū saluatoris) miror q̄ sic trāsiliit
calamus scriptoz . Hinc autē forsitan suggerit̄ aīo le
ctoris / ne se nimis publicēt acta minor . Et Ber. sup
hoc x̄bo . Cū esset iesus annoz . xii . Ebi (inquit) eras
bone iesu p̄ illō triduū / quis tibi cibū ministravit aut
potum ? Certe vt p̄ oīa te nostre cōformares paupertati
r̄ vt oēs miseras r̄ calamitates susciperes / quasi vn⁹
de turba pauperz stipēdia p̄ hostia mēdicabas . Quis
dabit michi illaz buccellaz mēdicataz participē ste
ri / vel saltem illius edulii diuinis reliquiis saginari .
¶ De meditatione qd̄ fecit xp̄s a duodecimo anno
vsqz ad tricesimū vel principiū . xxx . anni . Ca . xv .
¶ **U**rsus dñs iesus a tēplo r̄ hierusalē : cū parētib⁹
suis erat in ciuitate nazareth / subdit⁹ illis / r̄ ha
bitauit ibidē . Ac inde vsqz ad p̄ncipiū tricesimi anni
nō reperitur in scripturis / q̄ in isto toto tēpe fecerit ali
quid qd̄ videtur valde mirabile . Quid ergo medita
beris eum fecisse ? Stetit ne dñs iesus ociosus tanto
tēpore / vt nil fecerit dignū recitatiōe r̄ scriptura ? Si
fecisset cur nō fuisset scriptū vt alia facta sua ? oīno vi
detur stupor . S; attēde hoc bene . qz patēter videbis

¶ Nil faciendo fecit magnificus. Nilq; de eius factis
a misterio vacat / s; sicut virtuose loq̄batur ⁊ opabat̄
sic virtuose tacebat ⁊ quiescebat ⁊ se subtrahēbat.
Magister igit̄ summus aliqui doctur⁹ virtutes ⁊ viam
vite / cepit a iuuetute opa facere virtuosā: s; modo mirā-
bilis ac magnifico / retro actisq; t̄pibus inaudito: s;
reddēdo se aspectui hoīm inutilē ⁊ abiectū ac insipies-
tem / vt deuote ⁊ sine temeraria assertiōe cogitari po-
test. Et cuz hac modificatiōe oīa tibi affirmo / que per
auctoritates sacre scripture aut sc̄tōꝝ doctorū nō pbā-
tur / vt in p̄ncipio tibi dixi. Subtrahēbat ergo se a cō-
sortio ⁊ p̄uersatiōe hominū: ibat ad sinagogā id ē ad
ecclesiā: stabat ibi multū in orōne in loco villiori se po-
nens: redibat domū: stabat cū m̄re. ⁊ aliqui suuz nutri-
ciū inuabat p̄ trāsitū: eūdo v̄l redeūdo inter hoīes ac
si nō inueniret hoīes. Mirabant̄ cuncti cernētes iuue-
nem tā speciosuz nil facere / qd̄ apparet laude dignuz
Expectabāt enī q; magnifica faceret ⁊ p̄bi viri opa.
Cū enim puer erat p̄ficebat etate ⁊ sapiētia corā deo
⁊ hominib⁹. S; ecce crescēs ⁊ veniēs ad ānū vicesimū
q̄ntum ⁊ vltra: nulla opa faciebat p̄tendentia aliquā
sp̄m p̄bitatis ⁊ virilitatis. Stupebāt vehementer ⁊
deridebāt euz dicētes Iste est qd̄ā inutilis. Iste ē idio-
ta ⁊ hō de nichilo / stult⁹ ⁊ insipiens: nec l̄ras discit et
inter gentes in p̄uerbiū venit / q; erat gr̄adis ⁊ capti-
uus ⁊ hunc viuendi modū sic cōiter tenebat ⁊ p̄tinua-
bat: q; ap̄d om̄is cōiter erat vilis / ⁊ abiect⁹ reputabāt̄
Qd bñ p̄ p̄phetā fuerat añ dictuz in p̄sona ei⁹. Ego
aīsum X̄nus ⁊ nō hō: opprobriū hoīm ⁊ abiectio ple-
bis ⁊c. **V**ides igit̄ qd̄ faciebat nil faciēdo: reddebat se
oib⁹ vilē ⁊ abiectū vt p̄dixi. Sed an hoc paruz videt̄:
t̄pē qd̄ē nō indigebat / s; ego certe in omnib⁹ opibus

nostris nullū maius reputo/nec difficilius cognosco.
Ad altissimū enī gradū michi puenisse videt̄ ac diffi-
cilimū/q̄ ad hoc puenit corde ⁊ aīo/vere non fictē/ita
se vincit ⁊ dñatur aīo suo/⁊ supbo supcilio carnis sue
q̄ nolit reputari/sz semper sperni vt abiectus ⁊ vilis.
Maius est hoc q̄ vincere vrbes:iuxta sniam salomo-
nis dicētis. Melior est patlēs viro forti/⁊ q̄ dñat aīo
suo expugnator est vrbiū. Quousqz igit̄ puenias ad
hunc gradū:nil tibi videaris fecisse. Mā cū in verita-
te oēs sum⁹ inutiles:etiā cū benefecerim⁹ iuxta Xbū
dñt/quousqz in hunc abiectōis gradū puenim⁹ nōdū
in veritate sumus/sed in vanitate cōsistimus ⁊ ambu-
lam⁹. Q̄ etiā ap̄s manifeste oñdit dicens. Qui se
existimat aliquid esse cū nichil sit/ipse se seducit. Si
igit̄ q̄ras/quare sic fecit dñs Iesus. Respōdeo tibi q̄
nō i digebat/sz vt nos istrueret. Eñ si nō eē aliquā di-
cim⁹ iexcusabiles sum⁹. Abhōiabile prozsus ē si eri-
git Xmicul⁹ ⁊ vermiū esca futur⁹/vbi se sic hūillans
abiecit maiestatis. Si, aut̄ alicui absurdus videt̄/q̄
sic inutiliter vixit/aut q̄ euāgeliste multa omiserūt/⁊
similia dicat. Respōderi pōt q̄ nō erat inutile tātē X tu-
tis exercitiū p̄bere ⁊ facere/imo erat vilissimū ⁊ oīm
Xtutū rectū ⁊ stabile fūdamētū. Hoc etiā ex Xbis ip̄i⁹
dñi in euāgelio Johānis habet̄. Cū venerit paraclet⁹
quē ego mittā vobis a patre sp̄m veritatis q̄ a patre
p̄cedit: ille testimoniū perhibebit de me/ ⁊ vos testis
monū perhibebitis. qz ab initio. s. p̄dicationis mecl̄
estis. Et petrus in lectione bti Mathie dixit. Opz ex
his viris qui nobiscum conuersati sunt in omni tem-
pore/quo intrauit inter nos domin⁹ Iesus incipiēs a
baptismate iohannis. Tunc aute m erat Iesus quasi
annoz triginta. Sed nec ipse Johānes p̄cursor eius

fuisse: si dñs iesus eo prius predicasset: Item si prius
incepisset quō notus nō fuit in tot ānis a vicinis q̄ dī
cebāt. Nōne hic est fili⁹ fabri: cū postea p̄uo t̄pe fili⁹
vocaret̄ dauid etiam a cecis. Si ergo citius incepisset
aut aliqua notabilia fecisset: scripta essent aut saltem
aliqua ex eis/ nec toto sic om̄is euangeliste tacuissent
Hoc autē qđ dico videt̄ beatus Ber. sentire vt infra dī
cetur. Quocūq; autē modo se habeat veritas/ego sic
meditari piū ⁊ valde vtile puto. Fabricabat autē dñs
iesus sic faciēdo gladiū humilitatis vt sibi fuerat dī
ctū per p̄phetā. Accingere gladio tuo sup femur tuū
potētissime. Nullo quippe decētius q̄ gladio humili
tatis deceat superbū aduersariū iugulari. Nam gla
dio sue potētie vel magnitudis nō legi q̄ fuerit vsus
sed potius cōtrariū. Pro illo enī t̄pe quo eo maxime
indiguisset scz t̄pe passionis: idē p̄pheta conquestus
est ad deum patrē p̄ filio suo dicēs. Auertisti adiuto
rium gladii ei⁹ ⁊ nō es auxiliat⁹ ei in bello. Quis ce
pit facere q̄ docere. Dicitur⁹ enī erat. Discite a me qz
mitis sum ⁊ humilis corde. Hoc ergo p̄mo facere vo
luit ⁊ nō fictē/sed ex corde. Non enī poterat in eū ca
dere simulatio: s; in tātum se fundauit in humilitate/
vilitate ⁊ abiectiōe ⁊ sic se in p̄spectū oīm adnichilas
uit: q̄ etiam postq̄ predicare cepit ⁊ loqui altissima ⁊
diuina: ⁊ facere etiā mirabilia ⁊ magnifica opera nō
reputabāt eū: sed vilispēdebāt: ⁊ deridebāt eū dicē
tes. Quis est hic? Nunqd est hic fili⁹ fabri: ⁊ similia
exinavit ergo semetip̄m formam serui accipiēs nō cu
ius q̄ serui: s; inutilis per abiectā cōuersionē. Cōside
ra oēs actus eius tā preteritos q̄ futuros: ⁊ semp iue
nies q̄ in eis relucet humili⁹ itas/ semp enī eam serua
uit vsq; ad mortē/et etiā post mortem. sicut p̄ty: qz in

sine discipulorum pedes lauit: et crucis patibulum susti-
nuit. Post resurrectionem gloriosus vocat discipulos
suos fratres. **U**n̄ dixit magdalene. **V**ade: dic fratri-
bus meis ascēdo ad patrem etc. **E**t paulo post. **S**aule
saule quid me persequeris? **E**t in die iudicii dicet quodiu fe-
cisti vni ex fratribus meis minimis michi fecisti? **N**ō
sine causa hanc virtutem tūc amavit. sciebat enim quod si-
cut initium omnis peccati est superbia: sic humilitas est funda-
mentum omnis boni. **S**ine hoc fundamento frustra fit
edificium. **U**n̄ nec de virginitate/nec de paupertate/nec
de aliqua virtute vel ope sine humilitate perficias. **Q**uali-
ter autem possit acquiri ostendit hic dominus/quia per sui vilificationem
in suis oculis et aliorum et per exercitium humilium operum
Sic enim dicit beatus **B**ernardus. **Q**ui vult habere humilitatem: opus
quod procedat humiliatio/sicut patientia procedit pacem et lectio
scientiam. **Q**um ergo humiliari videris habeas hoc si-
gnum in bonum: quia augmentum est gratie propinquantis
At parum est cuius pro seipso non humiliat deus si tunc li-
benter accipimus/si non quia pro alium hoc facit similiter
sapiamus. **S**ed redeamus ad intuendum vitam et actus
domini iesu speculi nostri: sicut est principale propositum nostrum
Considera igitur illam familiam super omnes benedictam/parvam
sed valde excellentem arte lignamina: domina vero collo et
acu ac ope texturino laborabat et faciebat alia domus
obsequia quae multa sunt. **P**arabat victum sponso et filio:
et homini expediētia: non enim habebat servientem. **C**onpatere
igitur sibi quam sic propriis manibus laborare opus et operari.
Conpatere etiam domino iesu/quia ipse eam iuvabat fideliter et
laborabat in his quae poterat. **V**enit enim (ut dicit) ministrare
et non ministrari. **M**one ergo in mensa ponenda in
cubilibus aptandis et aliis secretioribus domus servitiis
eam iuvabat. **I**ntuere igitur bene eum obsequia humilia

facientem: et etiam dñam et adiuua nos familiariter.
Cōspice quō ipsi tres ad vnā mēsulam sunt comedē
tes simul nō lautas aut exq̄sitas cenas: s; sobrias su
mētes. Et postea qualiter colloquunt̄ adinuicem nō
inania et ociosa v̄ba: s; sp̄sctō et sapientia plena / nec
minus reficiuntur mente q̄ corpore. Et quomō post
aliquā recreationē ad oīdem se p̄uertūt in cubilibus
suis. Nō enim erat eis domus ampla: s; parca. Mes
ditare ergo q̄ habebāt tria cubilia in aliqua carnes
rula. s. vnū q̄libz eoz. Et intuere dñm Iesum sup vnū
in orōe in sero se p̄ponēt ē p̄ singulas noctes lōgissi
mi t̄pis spacio sic humiliter / sic vniuersaliter / sicut vn⁹
alius paup̄culus de populo / sic etiā perseuerāter quo
libet sero respicias eum in hoc strato. **D**eus absco
dite quare sic affligebas corpus tuū innocētissimum
vnius quippe noctis pegrinatio debebat sufficere ad
totius mundi redēptionem. Amor ad hoc te impulit
immensus vehemēter volebas p̄oue p̄dita tuis hu
meris ad celestia reportāda. Te rex reguz et de⁹ eter
nus q̄ oīm penuriam releuas et oīa oībus ministras:
p̄ut exigit vniuscuiusq; p̄ditio: tibi tantam paup̄ta
tem / humilitatē / asperitatē / afflictionē / et laborem / vi
gilādo / dormiēdo / abstinēdo / comedēdo / et aliis tuis
oīmodis actibus p̄ tam longa t̄pis spacia reseruasti
Ebi sunt ergo q̄rētes ociosa t̄pis / curiose ornata et va
na. Non didicimus in scolis hui⁹ maḡri q̄ fallere nō
vult nec falli p̄t. Et hñtes victū et vestitum (s̄m ap̄m
in his p̄tēti sumus: ad cōgruentem necessitatē nō ad
sup̄abundantiam / aliis virtutum exercitiis studiose
insistentes. **¶** De itinere dñi Iesu ad baptismum
Completis itaq; vngintinouem annis etatis sue
Math. ii. Marci. i. Johānis. i. Luce. iii. Ca. xvi.

quibus (vt dictū est) sic ablecte vixerat dñs iesus dixit
matri sue. Tēpus est vt vadā z glorificē z magnificē
patrē meū / z ostēdam me isti mūdo / z operer aīaz sa
lutē / p qua p̄r misit me huc. Cōforteris iḡr mater ca
rissima: qz cito redeā a te. Et genuflectens hūilitatis
maḡr petiit benedictionem. Ipsa s̄r genuflectēs / z
cum lacrimis eū amplectēs tenerrime dixit. Filii mi
benedicite vade cū benedictione p̄ris tui z mea. Esto
memor mei / citoqz redire memento. Sic iḡr reueren
ter se licentians ab ea z nutritio suo ioseph / arripuit
iter a nazareth X̄sus h̄rlm ad iordanem vbi erat io
hānes baptizās / qui locus distat a h̄rlm. lxxiij. mi
liarib⁹. Vadit autē solus dñs mūdi. Nō enī habebat
discipulos. Intuere ergo cū p̄ deo diligenter / quō va
dit solus pedibus nudis p̄ tanta itinera / z vehemen
ter p̄patere eidē. Quid est enim hoc cogitare? Dñe
quō vaditis? Nonne vos estis sup om̄s reges terre?
Ubi ergo sunt barones / z comites / duces / z milites /
equi z cameli / elephātes z currus / z frequētia comitū
Ubi est tubaz clangor / z instrumentoz sonitus z ve
xilla regalia: Ubi sunt q̄ p̄cedant ad hospitia necessa
ria preparanda: Nonne d̄r. Pleni sunt celi et terra
maiestatis glorie tue. Quomodo ergo sic estis in glo
rius. Nonne vos estis cui milia miliū ministrabāt in
regno vestro. Cur ergo sic solus iceditis z pedib⁹ nu
dis? Sed modo comperi causam / qz non est regnum
vestrum in hoc mundo. Ideo exinanivistis vosmet
ipsum formam serui accipiens / nō regis / factus estis
sicut vnus ex nobis peregrinus z aduena / sicut om̄s
patres nostri / factus estis seruus vt nos efficiam⁹ re
ges. Venistis inter nos ad regnū penne viā ponens
do ante oculos nostros / vt nos valeamus ascendere

Sed quare istam negligim⁹ / quare nō sequimur. Certe
quod regnū nrm est de hoc mundo. Nō consideram⁹ nos
esse peregrinos / sed vana p̄ vīs / caduca p̄ certis / t̄palia
p̄ eternis acceptamus et amplectimur. Sed si ista non
sequemur / nō retardaremur currere post vos in odo
rē unguentorū v̄rorū. Essem⁹ enim sine sarcina: et ista
transitoria quasi iam trāfacta reputarem⁹ / et leuiter
spernerem⁹. Vadit ergo dñs iesus sic humiliter cōti
nuatis dieb⁹ quousq; pueniat ad iordanē elemosinā
petēdo p̄ viam amorē paupertatis. Nō enim portabat
pecuniā. Perueniēs iḡr ad iordanē inuenit iohannē
baptistā baptizantem p̄ctōres et magnā turbā q̄ illic
occurrerat ad p̄dicationē ei⁹ hēbāt enī eū quasi xp̄m
Dixit ergo ei dñs iesus. Rogo te vt me cū istis bapti
zes. Iohānes autē intuēs in eū et in spū concupiscens
dixit. Ego a te debeo baptizari. Cui dñs. Sine modo
sic decet nos implere oēm iusticiam. Non dicas hoc
modo: ne me diuulges quia nōdum venit t̄ps meum: sed
baptisa me / quia nunc est t̄ps humilitatis et nō maiesta
tis. Ideo implere volo oēm humilitatē q̄ tres h̄y gra
dus sc̄dm̄ glosam sup̄ isto loco. Primus est subdere
se maiorī / et non p̄ferre se equali. Sc̄d̄s est subdere se
equali / et nō p̄ferre se minorī. Terci⁹ et summ⁹ est sub
dere se minorī. Et hunc terciū gradus tenuit hic xp̄s
Ideo oēm hūilitatē impleuit. Vides quō augmenta
ta est hūilitas eius a p̄cedenti tractatu. Subicit enī
se hic seruo suo: et sic se viuificat: et seruum suū iustifi
cat et magnificat. Sed in alio considera quō augmenta
ta est eius humilitas. Nam vsq; modo cōseruatus est
humiliter quasi humilis et abiectus. Hic etiā et p̄ctōr
voluit apparere. Peccatoribus enim predicabat io
hannes penitentiam et eos baptisabat et dñs iesus in

ter eos et cum eis voluit baptizari. Et licet idē dici possit de circuncisione quia ibi voluit apparere peccator hic tñ ē plus: qz corā turbis hic publice / ibi vero occulte. Sed nōne hic tñmēdum fuerat qñ vellet ire / et intēdere ad p̄dicā dū ne sperneret vt pctōr. Sed nō propterea dimisit hūilitatis magf qñ se p̄funde hūiliaret. Voluit ergo appere qđ nō erat ī abiectōe et despectu sui / p̄pter nos instrūēdos. Ecōtra nos volum⁹ apparere qđ nō sum⁹ / in laudē et gloriā nostrā. Si quid enī in nobis p̄bitatis esse videt / ostēdim⁹ / defectusqz nostros valeamus cū sumus pctōres et mali. Alia ergo est hūilitatis materia. Sed iā ad baptisimū dñi redeam⁹. Postq̄ ergo vidit iohānes dñi volūtātē obediuit et baptizauit eū. Hunc ergo iturere ipm bñ. Spoliat enī se dñs maiestatis: sicut qlibz ali⁹ hominū / et mergitur in aquis frigidis tempore magni frigoris. Pro nostro amore operat n̄ram salutē / cōstituens sacramentū baptisimi / et lauās n̄ra crimina. Despōsat sibi vniuersalē ecclesiā / et singulariter oēs aīas fideles in fide enī baptisimi aīe despōsanē dño / p̄pheta ī persona ipius dicente. Despōsabo te michi in fide. Et ecclesia cantat. Hodie celesti spōso iuncta est ecclesia: qm̄ in iordane lauit x̄ps eius crimina / et cetera. Unde in hoc opere mirabiliter tota trinitas se manifestat: qz spiritus sanctus descendit et requieuit in specie columbe / et patris vox intonuit: hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacuit.

De ieiunio et tētationib⁹ dñi Jesu / et reditu ei⁹ ad matrē Math. iiii. Mar. i. Jo. i. Lu. iiii. Ca. xvii.

Postq̄ dñs Jesus fuit baptizatus / statim fuit ductus in desertū sup quendā montē ibi prope / ad quattuor miliaria vel circa q̄ vocat queratena / et ieiun

navit quadraginta diebus et quadraginta noctibus. Et
iuxta Marcum ibi cum bestiis erat. Considera ergo ipsum
et diligenter conspice: plurimum enim virtutum exempla tibi de
monstrat. Gladit enim in solitudine/ieiunat/orat/vigil
lat/iacet/et dormit in plana terra et humiliter cum be
stiis conversatur. Compatere igitur et semper et ubique: sed hic ma
xime quia vita sua tenera est et corporis afflictiva/ac
eius exemplo discere ab eo in his exercitari. Nam quattuor
hic taguntur que spiritualis exercitii sunt/et mirabiliter se in
vicem inveniunt. Solitudo/ieiunium/oratio/et afflictio corpo
ris. Sic et tu exemplo domini vade in solitudinem. id est quantum
potes separa te ab aliorum consortio/et sis solitarius fu
giendo locutiones secularium. Non queras novas devotio
nes non impleas oculos et aures abiectis/nec alios sen
sus. Hac enim causa sancti patres petebant nemora/et loca
remotissima ab omnium hominum conversatione/et precipiebant
discipulis suis quod essent surdi et muti. Unde psalmus. Oblivi
scere populum tuum et domum patris tui/et concupiscet rex
decorum tuum. Poteris autem solus esse etiam in multitudine
si non inania excogites si despicias quod multi susci
piunt sed si iurgia vites/si damna non sentias/si non reco
deris iniuriarum. Alioquin nec si solus es corpore so
lus es. Solus ergo eris in quacumque hominum frequentia
Cave tamen aliene conversationis esse aut curiosus explora
tor/aut temerarius iudex. In eo vero quod conversabatur cum be
stiis/discere iter alios humiliter conversari: et equanimiter
tolerare eos qui irrationabiliter se habere videntur ac be
stialiter. In hac solitudine visita sepe deum tuum: in
tuere eum et compatere sibi: quod iacet in terra de nocte
Quilibet christianus deberet ad minus semel visitare
ipsum in die maxime ab epiphania usque ad quadragin
ta dies/quotibus ipse ibi manebat. Completis igitur diebus

quadraginta dñs esurit . Tunc tētator accessit ad eū
explore volēs si eēt fili⁹ dei . Et tētavit eum p̄mo de
gula . sic . Si fili⁹ dei es dic vt isti lapides panes fiāt
sed non potuit magistrū decipere . Taliter enī respon
dit q̄ nec tētationi succūbit nec scire potuit aduersa
rius qđ volebat . Non enī negavit nec asseruit se esse
filium dei . Ductoritate scripture vicit dyabolū dicēs .
Non in solo pane vivit hō / sed in om̄i v̄bo qđ p̄cedit
de ore dei . Et nota in hoc exēplo dñi resistendum esse
gule . Nā ab ip̄a inchoandum est si vult m̄⁹ superare .
Nā qui gula succubuerit videt̄ esse imbecillis ad alia
vicia devincenda . Sic enī dicit glosa super Math .
Nisi gula prius refrenet / frustra p̄tra alia vicia labo
ratur . Postea dyabolus assumpsit eum ⁊ portavit in
hierusalē q̄ distabat inde p̄ decē ⁊ octo miliaria vs̄ cir
ca . Cōsidera hic patientiā ⁊ benignitatē dñi . Permī
sit enī se portari ⁊ tentari ab illa cruenta bestia / que
suum ⁊ om̄i amicos sanguinem sitiebat ⁊ nunq̄ erat
digna ip̄m tangere vel videre . Statuens autem eū
supra pinnaculum templi : tētavit de vana gloria / vo
lens explore qđ supra . Sed sicut vt supra vincitur
⁊ intentione sua frustravit . Et tunc vt dicit Berf̄ . sup
psalmū . Qui habitat . Quia dñs nil ostendit divini
tatis / credit dyabol⁹ hunc eē hominē . Ideo tentavit
eum tercio vt hominem . Assumpsit ergo eū ⁊ porta
vit in montē excelsum seorsum p̄pe dictum montem
de quarētena per duo miliaria / ⁊ tentavit eū de avar
icia . Sed etiam hic homicida ille succubuit . Vidisti
quō ⁊ quotiens dñs iesus fuit tētatus . Vñ Ber . Qui
quartā tētationem de domine non credit : quia nō le
gitur / ignorat scripturam que dicit . Tentatus autem
per omnia pro similitudine absq̄ peccato . Victoria

itaq; facta venerunt angeli ⁊ ministrabant ei. Hic autem diligenter attende ⁊ aspice dñm comedentē solū circūstantibus angelis ⁊ cōsidera bene q̄ sequitur et q̄ dicunt: q; pulcra sunt ⁊ deuota. Et quere qd angeli ministrabāt vt comederet post tantū ieiunium. De hoc enī scriptura nō loquitur. Possūmus aut hoc victoriosum prandiū s̄m qd volum⁹ ordinare. Et si ei⁹ potentiā qui dat escā om̄i carni considerem⁹/expedita est. Quō: q; res nouas creare aut de creatis habere poterat s̄m voluntatē suam: sed nō legiē q; hac potentia pro se aut pro suis discipulis vsus fuerit. Pro turbis autē: si quas paucis in multitudine magna de paucis panibus. De discipulis autem legimus q; eo presente spicas vellebant propter famam ⁊ comedebant. Similiter cum fatigatus de itinere sedebat super puteum loquēs cū samaritana/nō d; q; creauit cibos nouos: s; q; misit ad ciuitatem discipulos ad cibos querendū. Nec ē verisimile q; per miraculū sibi prouiderit: q; miracula faciebat ad aliorū edificatiōnē ⁊ in presentia plurimū/ibi aut nō erāt nisi angeli. Quid ergo circa hoc meditabimur: in mōte enī illo nō erat habitatio hoīm/ ⁊ parata cibaria portauerunt ei angeli sicut stiguit danieli. Cū enī Abacuc ppheta parasset pulmentum messorib⁹ suis: portauit eum angel⁹ dñi p capillos de iudea in babilonē ad dante lēvt comederet/ ⁊ postea ī momēto reportauit. Memoratur ergo hic/ ⁊ hūc modū assumam⁹ ⁊ iocūdemur cū dño in hoc pradio. Seriatq; mater sua excellentissima de hac eadē locūditate ⁊ victoria pieq; ac deuote sic meditemur. Veniunt angeli sathana repulso in multitudine magna ad dñm iesu/ ⁊ adorātes eū pcedunt ī terrā dicētes. Saluete dñe iesu de⁹ nr ⁊ dñs

noſter. Et dñs benigne ac humiliter recepit eos: etiã
cũ capitis inclinatione cogitãs ſe eẽ hoïem minoratũ
paulomin⁹ ab angelis. Dicunt ei ãgeli. Dñe multũ
ieiunaſtis / qđ vultis vt vobis portemus. Et ille. Ite
ad matrẽ meã cariffimã: ⁊ ſi qđ h̄z ad manus deferte
qz de nullis cibis ſic libẽter veſcor ſicut de ſuis. Tũc
duo ex ipſis p̄gentes in momẽto fuerũt corã ea: ⁊ eã
reuerẽter ſalutãtes faciunt ambſſatã ⁊ modicũ pul-
mẽtum qđ ſibi ⁊ Joſeph pauerat ⁊ panẽ cum tobalia
⁊ aliis oportunis portant. Et forte dñs piſciculos ali-
quos ſi potuit pcurauit. Reuerſi ergo parãt in plana
terra mẽſam bñdictionẽqz ſolẽniter agũt. Aſpice h̄c
bene in ſingulis q̄ agit: ſedet in terra: cõpoſite ⁊ curia-
liter ⁊ ſobrie comedit: circũſtant angeli miniſtrantes
dño ſuo. Alius ſeruit ei de pane / ali⁹ de vino / alii por-
tant piſciculos / ⁊ alii cantant / de cãticis ſyon / ⁊ iocun-
dantur ⁊ diẽ feſtum agũt corã deo. Sed ſi dici liceat
pmixtũ eſt eis hoc feſtũ ploratiõẽ p̄maxima / p̄p̄ quẽ
⁊ nos debemus plorare. Cõſpiciunt eũ reuerẽter / ⁊
p̄ſiderantes dñm ⁊ deum ſuũ ac totius mundi creato-
rem qui dat eſcam oĩ carni ſic humiliatũ / ⁊ ſuſtẽtatio-
ne cibi corporalis indigentem ⁊ comedẽtem vt ceteri
de populo / mouentur compaſſione. Credo enim qđ ſi
corde affectuoſe eũ ſic ſtantẽ cõſpiceres / ⁊ eũ aliquãlt-
ter diligeres / ex valida compaſſione clamares ⁊ di-
ceres. O dñe q̄ta p me feciſtis: oĩa opav̄ra plena ſũt
ſupore. Adiuuate me vt aliqđ patiar p vobis qđ pro
me tot ⁊ tanta tuliftis. Certe hoc ſolum deberet te in
ei⁹ amorẽ accẽdere. Tandẽ ſumpta reſectiõẽ dixit an-
gelis vt portẽt res / ⁊ dicant matrĩ qđ redibit ad eam.
Ipsis aut reuerſis dixit oĩb⁹. Redite vos ad patriã ⁊
ad gaudia veſtra: me eũ adhuc oportet peregrinari.

Rogo autē vos vt me recōmendetis patri ac toti curie celesti. Qui p̄cidentes ad terrā ⁊ benedictionem petentes/ea recepta redierūt ad patriā ⁊ de ei⁹ victoria ⁊ his nouis totā curiam celestē repleuerunt. Dñs autē iesus volēs ad matrē redire cepit de monte descendere. Conspice bene quō vadit solus nudis pedibus dñs oīm ⁊ ei vehementer ⁊ patere. Venit autē ad iordanē quē iohānes vidēs ad se venientē ostēdit etiā digito dicēs. Ecce agn⁹ dei/ ecce q̄ tollit pctā mundi. Ipse est sup̄ quē vidi sp̄m̄ descendētē qm̄ baptizauit eū. Et in alia die dū videret eū ambulantē iuxta iordanē dixit. Ecce agnus dei/ ecce q̄ tollit pctā mundi. Tūc andreas ⁊ vn⁹ ex discipulis iohānis inuerūt post eū. Benign⁹ autē dñs sitlēs eorū ⁊ oīm salutē ⁊ vt daret eis de se fiduciā ⁊ audaciā ⁊ itit se ad eos dicens. Quid q̄ritis? Et illi dixerunt. Rabi vbi habitas? Et duxit eos ad domū vbi se reducebat tūc in illis ptib⁹ ⁊ steterūt cū eo vna die. Postea duxit andreas fratrem suū petrū ad iesuz/ quē alacriter suscepit sciens qd̄ de eo esset factur⁹. Et dixit ei. Tu vocaberis cephas. Et sic ī quādā noticiā ⁊ familiaritatē venit cū eis. Postea volēs dñs iesus redire in galileā ad matrē/ discessit de ptibus illis ⁊ cepit reuerti. Quē etiā nunc compatiendo respice: ⁊ vade semp̄ cū eo. nam sol⁹ vadit more solito nudis pedibus p̄ tā longā viā. lxxiii. miliariorū. Cōpatiendozq; cōsidera qd̄ dñs faciebat illo tpe; qz̄ priuata erat filio tā dilecto. Cū venisset domū mater eū vidēs vltra q̄ dici posset exhilarata surgit ⁊ ei occurrit ⁊ ī amplex⁹ strictissimos recepit. Cui ipse reuerēter se inclinauit ⁊ nutritio suo ioseph ⁊ cum eis more solito remansit. Hunc potes cōsiderare qualiter eū mater interrogabat de oib⁹ q̄ isto medio p̄tigerūt

qualiter ei fuerat / et qualiter spectabatur aspiciendum
eum sic macilentum et pallidum.

De aprione libri in synagoga. Lu. iiii. Ca. xviii.

Hucusque per dei gratiam vitam domini iesu ordinate teti-
gimus parum et quasi nihil de his que pertigerunt aut per
ipsum facta sunt omittentes. Sed non sic deinceps intendo
facere: quia nimis esset longum omnia que dixit et fecit in me-
ditationem redigere. Sufficit enim quod res per eum dicta aut
facta / ante mentis oculos ponamus et more beate ceceli-
lie in secreto pectoris portemus ita quod conversemus cum
eo et ei familiares fiamus. Nam in hoc videtur haberi
maior devotio et dulcedo. Et quasi totus fructus harum
meditationum in hoc consistere videtur ut sic ubique et semper
intueamur devote: quasi presentes essemus in quolibet actu
suo ut quando stat cum discipulis / quando cum peccatoribus / quando loquitur
eis / quando predicat turbe / quando vadit / sedet / dormit / vigi-
lat / et comedit / aut aliis ministrat / quando sanat egrotos
vel alia miracula facit. In his autem et similibus consi-
dera omnes actus et gradus suos maxime contemplans fa-
ciem suam sic ut potes ymaginari: quia super omnia predicta vi-
detur michi difficilius / sed quando reficeret iocundius. Illud
que attente serua si forte ipse te cum benignitate respiciat.
Et hoc tibi per recursu et doctrina omnium que sequuntur
ut ubicunque narrauero / si aliter non expressero singu-
lares meditationes vel istas omisero / recurras ad hunc
locum et sufficiat. Meditationes autem deinceps non
tractabo plene donec pervenero usque passionem de qua
nihil est obmittendum: nec deinceps ad meditationes
accedam. Postquam ergo dominus iesus rediit a baptismo hu-
militatis magister conversatus est humiliter ut ante
solitus erat. Cepit autem se paulatim manifestare aliis
quibus predicando et docendo. Non enim per totum annum

sequentē p̄dicatōis omnium anamp̄sit publice vsq; ad
miraculum de nuptiis/qđ fuit eodē die āno reuelato
quo baptizatus fuit. Et aliqñ predicabat ⁊ discipuli
baptizabant. Non tñ a deo p̄dicationem suā per se ⁊
suos discipulos frequentabat ante iohannis incarcera-
tionem vt postea. Ex hoc enī tribuens humilitatis
exēplum stupēdū: dū iohān̄ se longe inferiori p̄dica-
tionis officio/put ex supiori die pie p̄cipi p̄t̄ humili-
ter deferabat. Non ergo cepit cū boatu ⁊ p̄opa/s; hu-
militer ⁊ paulatim. Quadā igiē die dū esset ī sinago-
ga cum aliis in ecclesia iudeoz/surrexit legere in li-
bro ysaię. Et legit locū in quo scriptum est. Sp̄s dñi
sup me p̄pter quod vixit me euāgelizare paup̄ibus
misit me/ ⁊ cūz p̄licuisset librū dixit. Hęc scriptura est
hodie īpleta in aurib⁹ vestris. Cōspice quō humiliter
suscipiēs lectoris officium benigno ⁊ placito vultu le-
git/ ⁊ inter eos exposuit scripturam / ⁊ quō se incepit
humiliter manifestare cū dixit. Impleta ē hodie scri-
ptura: id ē ego sum ille de quo loquit̄. Et ora oīz erāt
intēta in eum p̄pter efficacīā verbor/ aspectūq; humi-
lem ⁊ decorē. Fuit enī pulcherrim⁹/ fuit eloquentissi-
mus de quo dictū est. Speciosus forma pre filiis ho-
minum diffusa est gratta in labiis tuis.

¶ De vocatiōe discipulor de p̄ma iohānis. i. de secū-
da Luce. v. de tertia Mathē. iiii. Marci. i. De voca-
tione mathēi Mathē. ix. Mar. ii. Lu. v. Ca. xix.

¶ Ep̄it etiam dñs Iesus vocare discipulos ⁊ se solli-
citem reddere circa salutē nostrā/ semp tñ humi-
litate seruata. Et vocauit petrū ⁊ andrēā trib⁹ vicib⁹
p̄rima qñ erat circa iordanē/ ⁊ tunc venerunt in ali-
qualem ei⁹ noticiā. Scđa de nauī qñ ceperunt pisces
vt narrat lucas. Luce. v. Tunc enī secuti eum aio res.

deundi ad p̄p̄sa ceperūt autē doctrinā eius audire.
Tercia de nau/ vt narrat matheus cuz dicit. Venite
post me faciā vos fieri piscatores hoīm. Tunc enī re
lictis rethibus suis secuti sunt eū. **S**ic vocauit iaco
bum z iohannē in p̄dictis duab⁹ vicibus vltimis. Et
in eisdē locis p̄tinet de ip̄is in quib⁹ p̄tinet de petro
z andrea. Vocauit etiam iohannē de nuptiis vt dicit
hieronimus/ tñ in textu euangelii nō habet. Itē vo
cauit philippum dicēs. Sequere me. Sic z matheum
publicanum. De modo x̄o vocatōis alioꝝ nō est scri
ptaz. **C**ōsidera ergo z aspice eū in p̄dictis vocatiōib⁹
et conuersatione cum ipsis / qm̄ affectuose vocat eos
reddēs se eis affabilē/modestū/benignū/z obsequio
sum/intus z extra/ducēs eos ad domū matris/ z fa
miliariter vadēs/ad domos eoz. Docebat etiā eos z
curā de ipsis habebat p̄cipuā sicut mater de vnico fi
lio suo. **D**icit q̄ beatus petr⁹ referebat/ q̄ qm̄ in aliquo
loco dormiebant cum eo/surgens de nocte recoope
riebat eos/q̄ tenerrime diligebat eos/ sciēs quid de
eis esset facturus. Et quis essent hoīes rudis suersa
tionis z hūilis natiōis tñ p̄ncipes mundi z duces in
bello sp̄iali oīm fidelīū p̄stitur⁹ erat eos. Et conside
ra pro deo a qualibus cepit ecclesia. **M**oluit dñs eū
gere sapiētes z potentes huius seculi/ ne ip̄oz p̄bita
ti ascriberent̄ opa q̄ fienda erant/sibi hoc reseruauit:
z sua bonitate sapientia z potentia nos redemit.

De miraculo mutationis aque in vinum facto ad
nuptias. Iohannis. ii. Ca. xx.

Quāuis dubium sit cuius fuerint nuptie facte in
chana galilee: tñ q̄ fuerint iohānis meditari de
bemus: vt in p̄logo iohānis hieronim⁹ affirmare vi
det. In eis enī fuit dñā n̄fa nō vt inuitata: nō vt ex

franea: s; q; maior/ dignior/ z primogenita erat inter
sorores ibi in domo sororis quasi in domo sua extitit/
z tanq; administratrix z dñia nuptiar. Qd ex tribus
colligere possumus. Primo ex eo q; in euāgelio p̄ti
netur q; mater iesu erat ibi / s; de iesu z de discipulis
eius dñ q; fuerūt ibi vocati. z sic de aliis q; ibi fuerunt
intelligi d; Cum ergo soror ei⁹ maria salome vxor ze
bedei misisset ad eam nazareth q; distat a chana per
quattuor miliaria vel circa/ dicens q; volebat facere
nuptias filio suo iohāni: iuit cū ea z p̄uenit p̄ aliquos
dies ad p̄parationē/ ita q; qñ alii fuerūt inuitati: ipsa
lam erat ibi. Scdo possumus colligere ex eo q; ipsa
ppendit defectum vini dum nō erat/ non sicut vna ex
discubentib⁹: s; sic q; p̄ manus eius res ibant z vidit
sibi deficere vinū. Si enī tñc discubisset/ nūqd iuxta
filii mater mulier iter hoies xecundabat. Et si alibi
inter mulieres/ nunqd defectū vini ppēdisset magis
q; alii? Et si ppēdisset nōne surrexisset de prandio vt
iret ad filium? Incōueniētia vident̄ hec. Et vltimile
est q; tunc nō discubebat. De ipsa nāq; dñ q; erat val
de obsequiosa. Tercio colligitur ex eo q; ipsa p̄cepit
ministris vt irent ad filii z facerent qd mādaret. Et
sic videt̄ q; p̄esset eis z q; nuptie gubernarent̄ per
eam. Ideo sollicita fuit ne defectus ibi p̄igeret. Igit̄
scdm hunc modū p̄spice dñm iesum inter alios come
dētem sicut quēuis de populo/ z sedētem in loco hūili
non iter maiores vt ex ipso loco colligimus. Non enī
more sup̄boꝝ volebat p̄mos accubitus i cenis. Nam
docturus erat. Cū vocatus fueris ad nuptias recibe
in nonissimo loco. Ipe vero p̄us cepit facere q; docere
Conspice dñam obsequiosam a latere z sollicitā ad
cuncta recte z ordinate faciēda/ prebendo z ostēde

tenendo ministris q̄d & qualiter discumbētibus appo-
nēda deferāt. Quōq; post finem p̄m̄ui redirēt ad eam
ministri dicentes/nō habem⁹ plus de vīno q̄d appo-
nam⁹ eis: Ipsa respōdit. Ego p̄uidebo q̄ habebitis
Expectate parūper. Et exiens ad filium q̄ humiliter
(vt dixit) sedebat in fine mēse prope hostium camere
dixit ei. Fili mi vīnū hīc deficit/ & soror n̄ra est paup
& nescio quōlīter habere possumus. Qui respōdit ei.
Quid michi & tibi mulier? Dura responsio: sed ad na-
turā fuit sc̄dm̄ Ber. in isto loco sexto epyphanie: vbi
sic dicit. Quid tibi & illi dñe? Nunquid quod filio et
matri. Quid ad illam p̄tinet queris/ cum sis benedi-
ctus fructus ventris eius immaculati? Nonne ipsa
est que saluo pudore cōcepit & sine corruptione te pe-
perit: in cuius vtero nouē mensibus moratus es. cuius
uis vberibus virginis lactatus es: cum qua. xiiij. an-
norum factus in hīrlm̄ ascendisti & eras subditus illi
Nunc ergo dñe q̄d molestus es illi dicēs? Quid mi-
chi & tibi &c. Multū quidē p̄ oēm modum. S; mani-
feste iam video q̄ non quasi indignās: aut p̄fundere
volens virginis & matris teneram verecundiam dis-
cis. Quid michi &c. Cum veniētibus ad te iuxta p̄e-
ceptum eius ministris/nīl cunctatus facias q̄d sug-
gessit. Et q̄d ergo sic respōderas prius: Et q̄ p̄pter
nos/vt nos conuersi ad deum tam nō solliciti sumus
carnalitatibus/aut circa parentū necessitates / vt ne-
cessitudines illi non impediant exercitium sp̄ualem.
Quādiu enī in mīdo sumus / constat nos debitores
esse parentibus. Et post q̄ reliquimus nosmetipsos/
multo magis ab eorū sollicitudine liberi sumus. Vñ
legimus quēdam fratrem in heremo conuersantem:
cum ad eum carnalis frater auxiliū gratia aduenisset

reipor disse/vt audiret alteruz fratrem eorū cū ille vtiqz
tam obisset. Cūqz alius q̄ venerat respōderet qz ille
obiit: heremita quoqz q̄ similiter obiit respondit.
Optime ergo nos docuit dñs/ne solliciti sum⁹ sup p
pinquos carnis nre plus q̄ religio postulet: qñ ipe ta
lia matri respondit. Quid michi z tibi mulier? Sic in
alio loco cū suggeret ei q̄ mater eius z fratres foris
starent querentes ei loqui/respondit. Que est mater
mea/z q̄ sunt fratres mei? Ubi modo sunt q̄ tam car
naliter z inaniter sup carnalib⁹ ppinquis suis sollici
ti sunt/ac si adhuc viuerent et ipsi cum eis. Hucusqz
Bern. De hac ergo respōsiōe mater nō diffidēs/sz de
sua benignitate presumēs/reduit ad ministros dicēs
Ite ad filiū meum z q̄cūqz dixerit vobis facite. Qui
eūtes impleuerūt iuxta vrbū dñi ydras aqua. Quo
facto dixit eis. Haurite nūc z ferte architriclino. In
hoc autē nota duo. Primo discretionē dñi/qz primo
misit honorabili viro. Secōdo qz lōgius sedebat ab eo
qz dixit ferte illi/quasi ab eo remoto. Sz cū ille sede
ret in loco honorabiliori/ colligere possumus q̄ dñs
volēs ibi sedere/elegit locū humiliorē. Ergo ministri
dederūt vinū illi/z aliis diuulgātes miraculū sciētes
quō factuz fuerat. Et crediderūt in eū discipuli ei⁹. Fi
nit o p̄uuiō dñs vocauit iohānē seorsuz dicēs. Dimit
te hanc vxorē tuā/z seq̄re me qz ad altiora te pducam
Qui secutus est. In hoc ergo q̄ iter fuit nuptis dñs/
dedit intelligi q̄ longe digni⁹ est spūale m̄rimoniuz
q̄ carnale. Recessit ergo idē dñs iesus volēs ad salu
tē hoīm deinceps publice z palā intēdere. Primus
autē voluit reducere matrē ad domū suā. Palē enim
dñam talē societate dicebat h̄re. Accepit ergo eam z
iohannē z alios discipulos/ z iuerūt in capharnaum

prope nazareth / et post aliquos dies nazareth. **C**ōspice ergo quō vadunt p̄ viā mater et filius . Humiliter et pedestre vadunt / sed multum amāter . **Q**uales duo sunt illi . **H**unq̄ tales in terra visi sunt . **C**ōspice etiam discipulos reuerenter sequentes et auscultantes v̄ba dñi . **N**on enim erat ociosus / sed semp̄ aliqd̄ boni dicebat et faciebat . **N**on poterat in tali comitatu tedum comitantibus generari .

De sermōe dñi in mōte . **M**ath . v . **L**u . vi . **L**a . xxi .

Conuocatis dñs Iesus discipulis suis seorsum a turbis ascendit cū eis in montē thabor prope nazareth ad duo miliaria vt eos imbueret eloquijs suis . **D**ecebat enim vt pri⁹ eos instrueret / et specialiter eos quos sup̄ alios institur⁹ erat magistros et duces . **T**ūc ergo de multis instruxit / et ille sermo pulcherrim⁹ fuit et copiosus . **H**ec mirum quē os dñi cōpilauit . **D**ocuit aut̄ eos de beatitudinibus / de oratione / de ieiunijs et elemosina / alijsq̄ plurib⁹ ad v̄tutes p̄tinentib⁹ / que t̄pe poteris reperire . **L**egas enī diligēter et sepe et cōmenda memorie q̄ ibi dicunt̄ . qz sunt sp̄ualissima : q̄ nunc nō p̄sequor / qz nimis esset lōgum / nec expositiones semp̄ vident̄ in meditationes cadere . **H**oc ergo hic tāgere sufficiat q̄ dñs in hui⁹ sermōis iitio : a paupertate incepit / dans intelligere / q̄ paupertas est toti⁹ sp̄ualis edificii fundamentū primariū . **N**ō enim pōt expedite sequi paupertatem sp̄ualem : q̄ onerat⁹ est t̄p̄alibus reb⁹ . **U**n̄ dicit grego . **U**n̄ pauperes etc . **C**ōspice ergo et cōsidera dñm Iesum humiliter sedentē in terrā sup̄ illo mōte et discipulos circa eū . **Q**uō stat iter eos sicut vnus ex eis . et quō affectuose / benigne / pulcre / et efficaciter loq̄tur cū eis / ad actus p̄dictos v̄tutū eos instruēs . **R**espice et discipulos quō reuerenter humis

liter ac tota mentis affectuose aspiciunt in eam et auscultant illa verba mirifica eadem memorie comedant et iocunditate magna fruuntur tam in verbis quam in aspectu. In hac consideratione iocunderis tu et aspiciendo ac si eum videres loquentem et approximando eis forte vocatus fueris et omni oratio ibidem et ut dominus tibi dabit. Completo autem sermone aspice ipsum dominum Jesum una cum discipulis ipsis descendente de monte et cum eis familiariter loquentem etiam eundo per viam. Et quomodo ille simplici ceteris gradatim sequitur non curiose ordinati: sed sicut pulli post gallinam: et quilibet ut melius audiat eum magis appropinquat. et quomodo turbe illi affectuoso occurrunt sanos et infirmos suos eidem sanandos offerunt. Ipse vero sanabat omnes. Hic potest iterponi qualiter dixit matri quod amicum oportebat eum esse sine ipsa ad plurimum salutem. quia volebat intendere predicationibus et aliis que per te meditare poteris.

De seruo ceterionis et filio reguli liberatis a domino
Mathei. viii. Luce. vii. Johannis. iiii. **Ca. xxii.**

Quapharnaum erat quidem ceterio. id est centum militum dominus qui servum habebat infirmum. Misit ergo fide plenus ad dominum Jesum ut eum sanaret. Humiliter autem dominus respondit. Ego veniam et curabo. Quod cum scivit ceterio remisit ad deum dicens. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo et sanabitur puer meus. Jesus autem comedans fidem eius non iuit ulterius: sed servum a languore curavit. Cum autem in eadem civitate esset quidam regulus id est parvus rex: iuit personaliter ad Jesum rogans eum ut veniret ad domum suam et sanaret filium suum infirmum. Et dominus Jesus ire noluit: filium tantum sanavit. In his autem considera meritum fidei propter ceterionem et humilitatem domini volentis ire ad servum: et refugietis reguli populi. Considera quod nos non

debemus acceptare psonas. Plus enim honorat do-
minus hic seruū militis / q̄ filium regis sic et nos des-
bem⁹ nō ad oculum seruire / nec sc̄dm exigētiam ex-
terioris pōpe: sed sc̄dm necessitatē vel bonitatē eius
qui seruitio indiget / ita vt nō ex complacentia sed ex
caritate seruiamus.

De paralytico liberato a domino misso per tectuz.
Marci. ii. **Ca. xxiii.**

In ciuitate p̄dicta capharnaim cum dñs doceret
in quadam domo / et essent ibi cōgregati pharisei
et legis doctores ex omni castello iudee et hierusalē et
galilee / venerūt quidā volētes igredi cū domū para-
litico quē portabant vt a dño sanaretur. Cūq; ppter
multitudinē nō possent intrare domū ascēderunt sup
tectū domus et inde intromiserūt eū / et posuerunt eum
ante iesum. Dñs autē iesus vidēs fidem illorū dixit
Dimittuntur tibi pctā tua. Ipsi autē et legis doctores
obseruabāt eū / ex malicia et intra se dicebant euz b' a-
phemasse / qz solus deus pōt pctā dimittere / et tpe hoc
sibi attribuebat quem purum hoīem esse credebant.
Sic ergo benign⁹ et humilis dñs scrutās corda et re-
nes deus. Quid cogitatis mala in cordibus vestris?
Et addidit. Ut sciatis qz filius hoīs habet potestatē
in terra dimittēdi pctā. Paralytico ait. Surge et abu-
la. Iste autē statim liberatus surrexit: et oēs eos stupor
inuasit. Hic potes p̄siderare plura bona et pulchra do-
cumenta. Primū: qz ex hoc fuit victa cecitas iudeorū
Nam manifeste cognoscere potuerūt dñm iesum esse
deum q̄ dimittebat pctā. Sc̄dm: qz ppter peccata ve-
niunt infirmitates. Et etiā ex hac solutiōe peccatorū
aliquādo p̄tingit liberatio corporum: vt p̄ de curato
apud piscinā: cui dicitur a dño ne amplius peccet ne

aliquid sibi deterius contingat. **M**erita considera quod
magnum sit meritum fidei. Nam alterius fides alteri prodest
sicut supra proxime habuisti in seruo centurionis : sic
etiam habebis infra in chanaanica in cuius fide filia fuit
sanata. Hoc quotidie contingit in pueris qui baptizantur/
qui si ante annos discretiois moriantur in alterius fide
gratiam suscipiunt per quam per meritum christi saluantur
quod est contra quosdam hereticos maledictos. Circa hoc
modum meditandi de ipso inter eos sedete et benigne
malignis rudente et miraculum faciente : recurre ad
generalem meditationem quam tibi dixi.

De socrum simonis petri liberata a febribus. *Math.*
viii. Marci. i. Luce. iiii. Ca. xxiiii.

Contigit dominum Iesum in dicta ciuitate capharnaum
conuenerit in domum simonis petri / ubi socrus eius
magnis febribus tenebatur. Nullis autem dominus familiariter
tetigit magnam eius et curauit eam / sic ut incontinenter surge-
ret eiusque et discipulis ministraret. Sed quod ministravit
eis non est scriptum. Cogita ergo quod in domo pauperis di-
scipuli sui pauper comedit / paupertatis amator aliquis ci-
baria grossa (quae cito parari poterat) sibi apposita. Consi-
dera denique ipsum dominum iuuantem preparare / maxime in
domo discipuli : et quoniam humilis cogita autem de tobaltia
ponenda / aut de cenatis leuandis / et de similibus. Talia
faciebat humilitatis magister / qui ministrare venerat
non ministrari / et se ad familiariter sedendum ponebat
in medio mensae et comedebat alacriter / praecipue tamen in
praedio relucebat paupertas quam maxime amabat.

De dormitione domini in nauicula. *Mathei. viii.*
Mar. iiii. Luce. viii. Ca. xxv.

Trans dominus Iesus in nauiculam cum discipulis suis
posuit se ad dormiendum / ponens caput super

ceruical. Ipse enim multum vigilabat de nocte in orationibus: quia de die in predicationibus laborabat. Cum autem dormiret orta tempestate discipuli periclitari timebant/nec audebant eum excitare. Tandem timore coacti excitauerunt eum dicentes. Domine salua nos perim⁹. Qui surgens increpauit eos de modica fide: et imperauit ventis et mari/et cessauit tempestas. In predictis ergo suis actibus intueri eum qualiter dormit et copatere ei/qualiter tenet caput/qualiter surgit a somno dum vocat eum/et similia. Sed secundam generalem regulam predictam hic tu considerare potes: quod licet circa nos et facta nostra dominus videatur dormire/maxime cum tribulamur: semper tamen diligentissimus custos noster est: ideo debemus esse in fide constantes de nichilo hesitantes.

¶ De filio vidue suscitato per Jesum et reddito matri sue. Luce. vii. Ca. xxvi.

¶ Cum semel iret versus civitatem que vocatur Naim obuiauit multitudini hominum portantium iuuenem mortuum filium vidue ad sepulchrum. Prius igitur dominus pietate motus tetigit feretrum et portantes steterunt. Ipse autem dixit. Adulescens tibi dico surge. et statim surrexit qui fuerat mortuus/et reddidit eum matri sue. omnes autem stupuerunt et laudauerunt deum dicentes. quia propheta magnus surrexit in nobis/et quia deus visitauit plebem suam. In considerationibus recurre ut prius.

¶ De puella suscitata et martha liberata. Math. ix. Marci. v. Luce. viii. Ca. xxvii.

¶ Ad petitionem cuiusdam principis ibat dominus Jesus cum eo ad saluandam filiam suam. Cum ergo turba magna iret cum eo: quedam mulier grauer infirma (que dicitur fuisse Martha soror marie magdalene) erat inter

eos que dicebat intra se. Si tetigero tantum fimbriam
vestimenti eius salua ero/ et timide appropinquas teti-
git et liberata est. Dixit autem dominus. Quis me tetigit? Et
de patientiam/ quia sepe comprimebatur a turbis que volebant
ei appropinquare. Ipse autem sciebat quod dicebat/ et tamen di-
xit tetigit me aliquis. Ego sensi virtutem de me exisse.
Tunc martha videns quod non latuit eum reuerenter accessit
ad eum/ et coram omnibus ob quam causam tetigit dixit/ et ne-
gocium publicauit dominus autem libenter curauit eam: a qua
ipse multam familiaritatem postea habuit. Tunc dixit. As-
de. fides tua te saluam fecit. In hoc ergo miraculo ha-
bes fidei commendationem. habes etiam quod dominus vult mira-
cula esse nota propter utilitatem communem. sed quantum erat
in se propter humilitatem absconderebat/ ut habes hic. Quod
enim fecerat diuina potestate: fidei illius attribuebat.
Habes etiam hoc quod est notabile ad humilitatis custo-
diam/ sicut beatus Bernardus introduxit hoc modo.
Quilibet domino perfecte seruiens potest dici fimbria/ pars
extrema vestimenti domini propter suam humilem reputationem
Qui ergo ad tantum statum peruenit/ quod se sciat a domino
exaudiri in liberandis infirmis: propter hoc non extol-
latur/ nec sibi attribuat/ quia non ipse sed dominus facit. Quauis
enim martha tangeret fimbriam/ et ad eius tactum liberari
confideret sic tetigit. nec tamen a fimbria sed a domino virtus
liberationis processit. Unde ipse dixit. Sensi virtutem
de me exisse. Nota igitur hic bene/ et nil in perpetuum
tibi attribuas: quia totum est a deo. Tandem dominus Iesus iuit
ad domum istius principis et inuentam filiam mortuam susci-
tauit. Nam ascendens in domum duxit secum Petrum Ja-
cobum et Iohannem/ et patrem et matrem puellae/ et inuenit eos
flentes/ et dixit eis. Recedite non est mortua puella/ sed dor-
mit. Et quidam deridebant eum/ scientes quia mortua est. Et

electa turba intravit ad eam et tetigit manus eius dicens
Tabitacumi. id est puella tibi dico surge. Que statim
surrexit et iussit illi dare manducare. Et exiit fama hec
per universam terram illam. Hic nota patientiam illam quod
vilipendebatur tam alta maiestas et similia ut supra:

De conversione marie magdalene. Luce
septimo.

Ca. xxviii.

Curialis dominus iuitatus quadam die a symone lepro
so: iuit ad prandium cum eo / quod facere solitus erat. tamen
ex sua curialitate: tum ex benignitate et zelo / quem habebat
ad salvandas animas pro quibus de celo descenderat
Comedendo enim cum hominibus et conversando cum eis ad amo
rem sui eos trahebat / etiam amore paupertatis. Nam ipse
pauperrimus erat / et de mundi huius substantia nichil pro
se et suis supererat. Humiliter ergo et cum gratiarum actio
ne speculum humilitatis Iesus cum iuitabat recipie
bat pro loco et tempore. Audiens autem magdalena quod in do
mo symonis recumberet quem forte iam predicantem sepe
audierat / et ardentem amabat: tacta dolore cordis in
trinsecus pro peccatis et amoris eius igne succensa / conside
rans quod sine ipso salutem obtinere non posset / et amplius
differre non valens: perrexit ad locum convivii facie autem
inclinata et oculis / ante convivias transiens non quieuit
donec pervenit ad dilectum suum. Et tunc illico ad pe
des eius prostrata visceroso dolore pariter et rubore
repleta de peccatis suis / procubens vultum super ipsius
pedes ex quadam confidentia: quia iam intense eius super omnia
diligebat cepit fortiter fletibus et singultibus abunde
re / ac tacite intra se dicere. Domine firmiter scio / cre
do / et confiteor vos deum et dominum meum esse. In
magnis autem et multis offendit maiestatem vestram /
peccavi in omnem iusticiam vestram / et multiplicata sunt

peccata mea sup numerum arene maris: s; ad vestra
miam cōfugio / r veniā peto / emēdare pctā mea para
ta sum / r nunq̄ ab obediētia vestra discedā. Non pa
tiar queso a vobis repulsam quē sup oīa diligo. Non
ergo me repellatis a vobis sed punite me vt libet: tñ
miam peto. Interim tñ lachryme decurrētes largiter
pedes dñi lauerunt r balneauerūt. Tñ hic manifeste
videre potes q̄ dñs Iesus discalciat⁹ ibat. Tandē a
fletu cessans cū ppenderet r idignū iudicaret / q̄ sue
lacryme dñm atigissent capillis suis eos terfit. Ideo
autē capillis / q; scdm aliud p̄ciosius nō habebat quo
eos tergeret. Et q; etiā quib⁹ ad vanitatē vsa fuerat
ad vtilitatē cōuertere volebat. Et ne vultum a dñi pe
dibus elōgaret: amore crescente osculabat eos amā
ter r sepe. Quia etiā pedes dñi / ppter diutinā discal
ciationē calidi erāt: ungebatur eos precioso unguento
Cōspice igit̄ bene ip̄am / r sup his morose mediteris
ob ei⁹ deuotionē / q; ita singulariter fuit a dño dilecta
r q; solēne fuit hoc factū. Cōspice etiā dñm Iesum q̄
benigne suscipit eā / r q̄ patiēter sustinet quidquid fa
cit: cessat r quiescit a comedendo donec negociū com
pleatur. Cessant r cōiue r oēs sup hac nouitate mis
ratur. Symon autē vehemēter ip̄m iudicabat in cor
de suo / q; a tali femina pmittebat se tangi / quasi non
esset ppheta / nec etiā cognosceret. Dñs autē cogita
tionib⁹ cordis eius respōdit / r se vez ppheta ostēdit
r exēplo debitoris eū cōuicit. Et volens aperte demō
strare q; oīa in dilectiōe cōsummātur dixit. Dimittun
tur ei pctā multa / qm̄ dilexit multum. Et dixit ad eā.
Vade in pace. Q̄ verbū delectabile suaue / q̄ libenter
illud maria magdalena audiuit / q̄ perfecte recepit r
perfecte ad eū conuersa: deinceps honeste r sc̄te vixit

ac eidem z matri eius perseuerāter adhesit. Medita
re ista diligēter/z q̄ta poteris caritate coneris imita
ri:qz hec maxime verbo et opere meruit cōmendari.
Hic expresse habes/q̄ caritas inter deuz z hoīem pa
cē reformat:qz operit multitudinē pctōz. Scōz Ber.
Q̄ntitas cuiuslibz estimat̄ de mēsurā caritatis quā ha
bet. vnde q̄ multū caritatis habet:magna fit. q̄ parū:
fit parua. q̄ nichil:nichil. Dicēte apostolo. Si carita
tē nō habuero nichil sum. Sine hac enī ipossibile est
placere deo:cū qua placet q̄cūqz placet. Si videas er
go te toto corde x̄tute z opere caritatem habere/q̄ fa
cit oīa dura z aspera libēter portare p̄ deo z proximo
¶ Quomodo Johānes baptista discipulos suos mi
sit ad christum. Luce. vii. Ca. xxix.

Orosus miles z precursor dñi Jesu Johannes
baptista cū esset ī vinculis z incarceratus ab he
rode ob iusticie defensionē:qz redarguebat euz/eo q̄
tenebat vxorē fratris sui viuētis: volēs iducere disci
pulos vt sequerētur dñm iesum:cogitauit ad eū ip̄os
mittere/vt auditis z visis oīibus verbis ei⁹ z factis
exardescerent in amorē ei⁹ z sequerent̄ ip̄m. Fuerūt
igif ex pte iohānis dicētes. Tu es qui ventur⁹ es/an
alium expectam⁹. Dñs autē iesus habebat turbā ma
gnā coram se. Cōspice bene ip̄m/quō placide recipit
nuncios iohānis/z q̄ sapiēter. p̄mo factis/postea ver
bis:respōdit eis. In eoz presentia surdos sanauit/ce
cos/z mutos/z multa alia mirabilia fecit/z p̄dicauit
populo/z p̄pter ei⁹ absentia dicit inter alia. Ite z res
nunciate iohāni q̄ audistis z vidistis. Fuerunt igif et
ea retulerunt iohāni:q̄ ea libēter audiuit. Illi enī dī
scipuli(vt pie credo)post mortē iohānis x̄po adheserūt
firmiter. Dñs autē Iesus post eoz discessum iohānē

cozam populo laudauit/ scz q̄ erat plus q̄ propheta/ z
q̄ inter natos mulier maior eo nō surrexerat/ z cete
ra: vt de his z aliis in euangelio habes.

De morte beati iohannis baptiste. Mathel. xiiii.
Marci. vi. Ca. xxx.

Hic potest occurrere cōsideratio de morte bti Jo
hānis baptiste. Cū igiſ herodes ille nequissim⁹
z adultera illa pessima simul forte cū dixissent illum
occidere/ vt peccatū sui redargutorē nō haberēt/ contī
git vt in die conuiuii saltaret misera filia herodias/ z
daretur ei caput iohānis/ z sic fuit in carcere decolla
tus. Vide quātus vir q̄ viliter z enormiter regnāte z
imperāte nequitia occubuit. **D**eus qualiter hoc fie
ri permisisti. Quid est cogitare q̄ talis moriaſ. Jo
hānes q̄ tante sanctitatis z perfectionis erat/ vt puta
retur esse chzist⁹. Igitur si vis hoc negociū ruminare
post nepharia opera eoz cogita iohānis magnitudi
nē/ z excellentiā singularē: tunc vere poteris stupere.
Audisti quomō' fuit a dño p̄mēdatus: audi z quomō
cōmēdat a sancto Bernardo. Iohānes inquit vbiqz
maior in omnib⁹ z singulis mirabilis sup oēs. Quis
sic gloriose annūciatus est? Quis sic specialiter i ma
tris vtero legitur spiritu sancto fuisse replet⁹. Quem
legisti intra matris vteruz exultasse? Cui⁹ natiuitatē
vidisti ecclesiā celebrare? Quis puer sic heremū con
cupiuit? Quis tā sublimiter fuit conuersatus? Quis
penitentiā z regnum celoz prim⁹ ostēdit? Quis regē
glorie baptisauit? Cui se p̄mū trinitas reuelauit aper
te? Cui tale testimoniū perhibuit dñs? Quē sic hono
rat ecclesia. Assimilat enī eū oib⁹ ordinib⁹ angeloz
sanctoz/ imo videtur quasi preferre. Et iohannes os
aureū similiter sūme extollit eū dicens. Iohānes sca

la virtutum et cetera. Si ergo ad inuicem comparas
excellentiā et dignitatē iohānis et profunditatē scele-
rum eorum qui eū occiderunt: merito habebis materiā
stupēdi et murmurādi (si fas sit dicere etiā contra deū
Iam ad hūc talē et tantum munitē spiculator/collum
parat humiliter/genuflectit et deo gratias agēs po-
nit sacratissimū caput. ut aliquo trunco vel lapide: et
patiēter ictus sustinet quousq; totaliter abscindatur.
Ecce quomodo vadit Iohānes amicus dñi Iesu et cō-
sanguineus/deiq; maxim⁹ secretarius. Vere nobis
magna confusio est si patientiā in quibuscūq; aduer-
sitatibus non habemus. Iohannes innocens mortē
talem sustinuit patiēter et nos plerūq; peccatis aggras-
uati et ira dei digni/non possumus etiā paruas iniu-
rias et grauiamina tollerare: imo plerūq; nec verba.
Dominus autē Iesus tunc erat in partibus illis iudee
sed nō in terra illa. Cū autē mors Iohānis ei fuisset
nunciata: fleuit pius dñs pugilē suū et cōsobrinū
fleuerunt et discipuli eius cum eo. fleuit et beata Xgo:
que ipm natum de terra leuauit et tenere dilexit. Sed
dominus consolabatur matrem suā. Ipsa vero dicebat
Fili quare non defendisti eum ne sic morieret? Et do-
minus ad eam. Reuerenda mater non expediebat
ei talis defensio. Nam ipse pro patre meo mortu⁹ est/
et pro defensione sue iniusticie. Cito autem erit in sua
gloria. Ipse enim pater non intendit defendere suos
tali modo in hoc mundo: quia nō sunt diutius in eo
moraturi/nec eorum patria hic est: sed in celis. Ioh-
hannes est solutus a vinculis corporis/nec est vis in
mundo moriēdi. Senit hostis in eum q̄tum potuit:
sed ipse cum patre meo regnabit in eternum. Quod ole-
ris mater carissima/quia Iohanni semper erit bene

Postea vero lapsis aliquibus diebus discessit dominus Jesus de partibus illis / et rediit in galileam. Tunc autem predictis omnibus te presentem exhibeas / et ea mediteris deuote quocumque ierit dominus Jesus / sequens.

De locutione domini cum samaritana ad puteum Iohannis. iiii.

Ca. xxxiii.

Quam dominus Jesus de iudea in galileam rediret que est via viginti militarioz / et amplius ut dixi tibi pluries / et transiret per samariam fatigatus est ex itinere. Et aspice nunc pro deo hic / quomodo fatigatus et est sudorem emittens plane incedit. Sepe fatigatus est / et tota vita sua laboriosa fuit. Posuit ergo se dominus ad sedendum super quandam puteum et quiescebat : discipuli autem inierunt ad querendos cibos in ciuitate. Venit ergo mulier quidam que vocabatur lucia pro aqua ad puteum. Dominus autem Jesus cepit loqui cum ea / et de magnis factis tractare / et seipsum eidem manifestare. De quibus autem cum ea loquebatur et qualiter discipuli redierunt / et qualiter ad verbum mulieris ciuitas venit obuiam ei / et qualiter ipse cum eis stetit / iussit discessit : non intendendo referre. Plana est enim euangelica historia : lege ipsam : et ipsum dominum aspice in actibus supra dictis. Ex ipsa historia quedam pulchra et utilia nota propter humilitatem domini Iesu : tum quia solus remansit humilis dominus : discipulis autem euntibus / confidenter enim se habebant ad eum : tum etiam quia cum illa muliercula sola de magnis factis loquebatur : sic et sic tractabat humiliter ac de pari loquebantur adinuicem. Non enim dedignabatur eam sed talia cum ea dicebat / quod si multi sapientissimi respondissent de talibus magnam fuisset. Non sic faciunt superbi : si enim ampullosa verba sua funderent inter paucos ne dum cum vno : ea perditam reputarent / nec illos reputarent eorum verba suscipere. Secundo paupertatem ipsius et

vicit glosa/q̄ quando dñs iesus de manibus eorum
lapsus de mōte descēderet ⁊ sub rupe lateret/saxum/
subterfugit/ ⁊ locū ei dedit q̄tū erat sua capacitas/ac
si fuisset de terra/ ⁊ ruge vestis ei⁹ ibi remāserūt ac si
stuppe essent. Cōspice igit̄ eū ante ipsos fugientē ⁊ la
ter. ē sub rupe/ ⁊ cōpat̄ re afflictionē suis/ ⁊ in hūmī
litate ac patientia ipsum imiteris.

¶ Qualiter dñs iesus sanauit quēdā hñtē manum
aridā. Luce. vi. Marci. iii. Math. xii. Ca. xxxiii.

Quadam die sabbati docebat dñs iesus in synas
gogavbi erat quidā habēs manū aridā: fecit au
tem iesus stare in medio/ vt quesuit ab illis sapiētis
bus si licebat in die sabbati benefacere. Ipsi vero ta
cuerūt. Dñs aut̄ iesus habētū manū aridā dixit. Extē
de manū tuā: ⁊ sanatus est. Pluries diebus sabbato
rū facit miracula dñs iesus ad eorū p̄fusionē qui legē
carnaliter intelligebāt/ quā spūaliter obseruare note
bāt. Nō enī in die sabbati erat a bono abstinendū / ⁊
ab operib⁹ caritatis: sed a pctis/ ⁊ ab oibus seruilib⁹
At inde illi multum scādalizantur/ ⁊ conspirāt con
tra eum dicētes. Non est hic homo a deo qui sabbatū
nō custodit. Sed propterea dñs non dimittebat: imo
studiosus faciebat vt eos erueret ab errore. Conside
ra igitur eum in p̄dictis operationib⁹ / ⁊ eius exēplo
non cesses a bono opere: etiā si alius inde scandalize
tur iniuste. A bono enī opere necessario ad salutē aīe
aut p̄fectū sp̄ritus conferente nō debet quis cessare
p̄pter scandalū alterius. A cōmodo vero corporali
scdm̄ p̄fecte caritatis exigentiā abstinēdum est pros
pter scandalū fratris. Ad ro. xiiii. Bonum est nō mā
ducare carnem nec biberē vinum/ neq; in quo frater
tuus offendit scandalizetur aut infirmetur.

scādalin

De multiplicatione panū. Math. xiiii. Marci. vi.
z. viii. Luce. ix. Johannis. vi. Ca. xxxiiii.

De duabus vicibus legitur q̄ benign⁹ dñs multi-
plicauit paucos panes: z inde multa milia hoim
satiavit. Nos tñ in vnū redigam⁹ meditationē i qua
cōsideramus dicta z facta ip̄ius. Dicit enī tūc. **D**ise-
reor sup turbam: qz ecce iā triduo sustinēt me/nec ha-
bent q̄ manducēt: z si dimisero eos ieiunos deficiēt
in via. Quidā enī ex eis de lōge venerāt: z postea pa-
nes multiplicauit/ita vt om̄s comederūt abundāt er.
Considera ergo in his plura bona. Spectaliter quō
dñs iesus erat misericors/curialis/z gratus/ discret⁹
z circūspectus. **P**rimo cōsidera quomō erat miseri-
cors/qz mīa traxit eū ad subueniēduz eis. Ideo dixit
misereror sup turbam. Nam mīa eius plena est terra
Scdo curialis z gratus ex causa quā assignat. Ecce
inquit iā triduo sustinent me. Vide curialitatē z gra-
titudinē magnā z mirabilē. Nam quasi beneficio ab
eis recepto sic loq̄tur/cū in veritate ip̄orū nō esset/ sed
suū. Sed sic est/z vt alibi dicit. Delicie mee cuz filiis
hoim/cum sibi nil accrescat: nobis autē proueniat sa-
lus. Illos ergo qui eū sequunt̄ z p̄cepta eius ac mo-
nita custodiunt/diligat dñs / nec enim manum clau-
dit quin eis plene subueniat cum expedit eis. **T**ercio
discretus z circūspectus/eo q̄ considerabat eorum
indigentiam z impotentiam qualiter deficere pote-
rant. **V**ides ergo q̄ sapida z q̄ mellifluis fuerūt ista
verba sicut specialiter possum⁹ in aliquo specialit ne-
gocio prouidere. Non ergo habeamus elatiōis ma-
teriam / cum de manu domini aliquem consolationē
recipimus/vel aliquē p̄fectum sp̄ialis exercitiū senti-
mus: qz nō a nobis sed ab ip̄o habemus z est. Ideo si

bene attendis: q̄to p̄fectiores sunt serui dei/deo pro-
pinquiores ⁊ in donis ei⁹ excellētiore: t̄to humilio-
res esse eos videbis. **Q**z nil sibi attribuunt/nisi defe-
ctus ⁊ pctā. Et q̄to quis ei magis appropinquat tan-
to magis est illuminatus. Ideo dei magnificentiā ⁊
suā miseriā clarius videt. ⁊ sic in eis nō pōt habere lo-
cum supbie/nec vana glōria/q̄ ex ignorantie cecitate
p̄cedunt. **N**ō enim q̄ bñ se ⁊ deum cognosceret ⁊ exa-
minaret: supbire posset. Et est lōga via qua ad deum
venim⁹ ⁊ specialiter inuisibilib⁹ loquor qui in tā lon-
gā regionem ab eo disgressi sum⁹ per pctā. Ad eum
igif rediens q̄s/d̄f de lōga via venire. **P**ost v̄ba sic
dicta fecit op̄s facta. **C**onspice igif qualiter illos pa-
nes accipiens ⁊ gr̄as patris agens / dedit discipulis
vt apponerent turbe: ⁊ in manib⁹ eorū ita multiplicā-
uit vt om̄s pro suo libito comederent ⁊ multa super-
essent fragmenta. **C**onsidera igif qualiter aspicit eos
comedere ⁊ in eorū iocunditate letāf. **C**onspice etiam
illos quō de isto miraculo admirātur/ vnus ad alte-
rum inde loq̄tur/letātur ⁊ cū gratiarū actione mādu-
cāt/nō solū corporis: s̄ (saltem aliqui ex ipsis) ⁊ mētis
refectionē percipiētes. **S**z nunq̄d fuit ibi d̄ns nostra
vt de panibus libēter mulierib⁹ porrigeret ⁊ de earū
recreatione gauderet? scriptura de hoc non loquitur/
tu autem meditare prout dominus tibi dederit.

¶ De fuga d̄ni Iesu quādo turba voluit eum facere
regem. **I**ohannis. vi. Ca. xxxv.

Postq̄ d̄ns Iesus factauit turbas (vt superi⁹ cōti-
netur) voluerūt eū facere regē. **C**ōsiderabāt enī
q̄ posset eorū necessitatib⁹ subuenire. **D**ñs aut̄ Iesus
vidēs voluntatē eorū: fugit ab eis in montē: ita q̄ illi
nō pp̄derunt nec eū inuenire potuerūt. **N**oluit ergo

temporaliter honorari. Et vide quomodo vere et non fi-
cte hunc fugit honorē. Misit enim discipulos per mare
et ipse ascendit in montē/ ut si eū inter discipulos quere-
rent: ipm inuenire neqrent. Discipuli autē nolebāt ab
eo separari: s; ipse coegit eos intrare nauiculā et trāsfre-
rare. Bonū erat eorū desiderium/ sc; velle semp cū dño
stare/ s; ipse aliter prouidebat. Conspice ergo eos quō
ab eo inuite discedūt/ et quō coegit eos ostendēs peni-
tus se ita velle/ q sine ipō vadāt in nauē. Tūc ipi obe-
dierūt/ q̄tūcūq; graue et durū videret eis. Sic quoti-
die nobiscum facit/ vellem⁹ enī bene q nūq; a nobis
discederet/ sed ipse aliter se h; cum aīa / vadit et redit
p velle suo/ sed p nostro bono. Ideo forte substrahit
se (fm Bernar.) vt auidius reuocetur et fortius teneat
Enī aliqñ simulabat se lōgius ire/ nō q; hoc vellet / s;
q; volebat audire/ mane nobiscus dñe qm aduerspera
scit. Est ire quidē dispēsatiuū/ redire semp volūtariū
ergo si morā fecerit/ nō tardat quo ad meritū/ s; quo
ad votum. Deb; igr aīa deū inuocare instāter/ et inte-
rim sustinere pcellas maris exēplo discipuloꝝ nauē
intrātium et expectantiū liberationē. S; redeam⁹ ad
dñm iesum. Ingressus enī discipulis mare/ ipse solus
ascēdit in montē/ et sic euasit man⁹ eorū q; querebant
eū. Vidēs q̄to studio et cautela regnū declinavit et ho-
nozem. Exēplum nobis in hoc dedit vt silr faciamus
Non enī p se: sed p nobis fugit. Cognoscebat enim
q̄tum petm sit ad honores aspirare siue prelationis et
pōpe siue sciētie. Et hoc pbat multipliciter. Primo:
q; oportet procurare et nutrire amicos qbus habeant
honores et augeantur. Et in hmōi multa faciūt ad amī-
corū cōplacētiam/ q sunt contra deum et iusticiā/ et etiā
faciunt fieri. Secdo: q; inuidēt et detrahūt habētibus

ut ipsi honorabiliores habeantur et ita in odium et in in-
uidiam labuntur. Tercio: quod se reputat et reputari putat
tali honore dignum et sic cadit in elevationem et superbiam
que demergit hominem in profundum quod deus superbis resistit
humilibus autem dat gratiam. Multos horum hominum stradi-
ctores ante quam perveniat ad honorem. Quod est difficilis via
Sed dato quod perveniat: dicit scriptura quod potentes potens-
ter tormenta patient et non loquitur de solitudinibus et an-
xietatibus quas quis patitur hic sed in futuro. quod quasi
semper in amaritudinibus est oculus eius et alius sensus quod
sepe iudicat cui se posteriori iudicat aut putat ab aliis
reputari. Si vero velimus ad verum honorem pervenire
ascendamus ad christum vel cum christo ad paradisum: sed vix
inveniuntur qui patientur trahi / qui velint per viam duci
mandatorum. Sed multi blandiunt sibi / superbi de honore
suis / vel sub spe lucri que exercet ad aliorum salutem. Sed
utinam si fieri posset sic fideliter ministraret sicut fideliter
se ingessit: sed forte impossibile presidere est ut ex ama-
ra radice abitudinis fructus caritatis oriat. Ita secundum Cri-
stostomum super matthaeum. Tale quidem est uti honoribus ac si
aliquis cum puella speciosa converteretur / et legem acci-
piat ne in ipsam unquam oculos faciat impudicos.

Quo dominus Iesus oravit in monte et descendens am-
bulavit super aquas / ubi petrusmersus est Math. xiiii
Marci. vi. Iohannis. vi. Ca. xxxvi.

Sicut in superiori tractatu habuisti dominus Iesus coe-
git discipulos intrare in naviculam et ipse solus ascen-
dit in montem. Compleamur ergo que dominus Iesus operatus
est per illud miraculum de panibus. quod ista materia conti-
nua est et ea quae in istis tribus tractatibus simul facta fue-
runt. Ipsam tamen disiunxi ut melius capere posses et
ut eorum mortalitates possent melius explicari. Postquam

ergo discipuli nauē intrauerūt / ip̄e in mōtem ascēdit
ubi stetit in oratione vsq; ad quartā vigiliam noctis
id est tres ptes trāsierant ⁊ quarta restabat. Ex quo
habem⁹ q̄ dñs iesus per noctabat in cōone / ⁊ pluries
legim⁹ eū orōni intēdisse. Cōspice igit̄ eū qualit̄ orat
⁊ se hūilitat corā patre / querit solitaria loca / ⁊ sol⁹ vas
dit ad er: affligit se / ⁊ vigilat vigiliis lōgas. Inten-
dit pastor bon⁹ p ouibus suis / orat enī nō p se: s; pro
nobis tanq̄ mediator noster apud patrē. Orat etiā
vt exēplū nobis det orādi. Frequēter idē discipulos
monuit ⁊ hoc ope cōprobauit. vñ dicebat eis / quoniā
oportet semp orare ⁊ non deficere. quō īportunitas
orationis īpetrat quod poscit / pponens exēplū de
iudice ⁊ vidua. Luce. xviii. Mortatur etiā ad cōfiden-
tiam impetrandi petita. Petite (inquit) ⁊ dabitur vo-
bis proponens illud exēplum de amico diuitis pa-
nem ppter īportunitatem petēdi īpetrātis. Luce. xi.
Est enim virtus eius efficax ad impetrandum omnia
p̄ficua ⁊ remouendum oīa nociua. Ideo pro princis-
pali exercitio / orationis exercitiū debemus habere
Nil (aliis necessariis curis tantum exceptis) nos des-
bet tñ delectare q̄tū orare. qz oratio facit p̄iūgi / mo-
rari / conuersari cum deo. Nam vt dicit hieronymus
Sepe corde tepido ad orationem accedam⁹: pseue-
rantib⁹ aut̄ repente infundit̄ gr̄a / pinguescit pectus /
replet viscera pietatis inundatio: ⁊ sicut si q̄s p̄mat
lac cōcepte dulcedinis vbera dare non tardabunt vt
experiamur quibus studium est frequēter orare. S;
quid est / q̄ licet ab oratione nō cessemus vix vnq̄ re-
perire videt̄ aliquis nostrum q̄s sit fructus sue orōis
s; sicut ad orōnem accedim⁹ sic inde recedim⁹: Ne-
mo r̄idet verbū. Nemo donat qd̄q̄. S; iudiciū fidei

sequere: non experimentum tuum. **T**ua fides verax est:
tuum experimentum non. **Q**ue est ergo veritas fidei nisi
quod promittit filius dei/ quiddam orantes petitis credite quod
accipietis et fiet vobis? **N**emo pulpendat orationem suam
quod dominus non vilipendit: sed antequam exeat de ore dei scribit
eam in libro suo/ et vultu de duobus indubitater sperare de
bemus. quod aut dabit quod petimus/ aut quod novit melius
et utilius. **H**os autem nescimus orare ut oportet/ sed mise
retur deus super nostris ignorantiis/ et orationem benigne
suscipiens quod nobis aut non est utile/ aut non tam cito da
ri necesse est minime tribuit. oratio tamen non in fructuo
sa erit. sicut pater carnalis parvulo petenti panem liben
ter porrigit: querenti cultellum non concedit: sed magis
ipsi panem quem dederat fragit. **T**ria autem possumus pete
re. duo sunt presentis temporis id est bona corporis/ et
bona anime. **T**ercium est beatitudo vite eterne. **O**randus
est ergo pro necessitatibus/ tamen cum intentione semper perue
niendum ad aliud. **E**t quod sic orat non illa videtur petere: sed il
lud pro quo alia postulamus: sed frequentius et arden
tius pro dei gratia impetranda/ et pro vita eterna arden
tissime et continue et toto corde. **S**it igitur oratio que pro temporalibus
est restricta circa solas necessitates. sed que pro virtutibus
anime est: sit libera et pura. et que pro spiritualibus est:
sit in omni humilitate fundata. **C**onfides de sola misera
tione divina. **S**ed redeamus ad dominum iesum. **D**um ergo
dominus iesus oraret in monte: discipuli erant in mari affli
cti et angustiati: quod ventus erat eis contrarius/ et navis
procellis et fluctibus iactabatur. **C**onspice ergo et compas
tere eis: quod in magna tribulatione sunt. **T**empestat enim
invaserat eos/ tempus nocturnum erat et absque suo domino sunt
Quarta autem vigilia noctis descendit dominus de monte/ et
ambulans super mare appropinquavit eis. **C**onspice igitur

qualiter fatigatus ex vigilia longa et oratione prolixa
solus descendit noctis tpe de monte laborioso (et forte
petroso) nudis pedibus / et vadit supra mare firmo ve
nigio sicut sup terram: cognouit enim mane creatorem suum
Cum autem appropinquaret nauis: discipuli clamauerunt
putantes esse fantasma. Et benignus dominus nolens eos
amplius vexari seruauit eos dicens. Ego sum nolite ti
mere. Tunc petrus de potentia domini confusus ad iussum eius
cepit ambulare supra mare: et postea titubans cepit mer
gi / sed cum dextera domini ne mergere se erexit. Ubi dicit
glosa sup math. Supra mare ambulare facit ut ostendat
dat diuinam potestatem. Mergi facit ne infirmitatem obli
uiscatur / ne putet se equalē deo / et ne superbiat. Intra
uit autem dominus nauem et cessauit quassatio / et ola fuerunt pla
cata. Discipuli quoque cum reuerenter susceperunt / multumque
gausi sunt et in quiete magna remanserunt. Considera be
ne ipsum et discipulos in omnibus supradictis: quia pulcra
sunt et deuota valde. In hoc autem facto moraliter con
siderare potes / qualiter dominus facit nobiscum specialiter
patitur ut affligatur electi in hoc interiori et exteriori
hominis / quia flagellat omnem filium quem recepit. Et qui sunt
extra disciplinam non filii sed adulteri sunt. Ad hebricos
xii. Expedi nobis tribulari et affligi hic. Nam inde
erudimur / virtutem acquirimus / et (quod magis est) pre
mia eterna expectamus. Ideo non debemus in his fragili
sed expectare eas. Non ergo mireris si dominus discipulos
quos ita diligebat vexari permittebat procellis / con
siderabat enim ad utilitatem eorum. Nec etiam mireris si per
mittit amicos suos vexari. Pluries enim legit nauicu
lam fluctibus et ventis strariis exagitari / sed nunquam sub
mersam. Patienter ergo te habere in aduersis / et
gaudeas amore domini / qui per se in suis hanc viam

excelsam tenuit et monstrauit.

¶ De chanaanica muliere. Mathel. xv. Marci.
viii. **Ca. xxxvii.**

Quam dominus Iesus laborans circuiret predicādo et sanando infirmos accessit ad eum mulier chanaanica id est de terra chanaan que erat gētilium et non iudeorum rogans eum ut sanaret filiā suā que a demonio vexabatur. Erat enim fides in ea quod hoc posset facere. Et dñō nichil respondente nichilomin⁹ stabat et perseuerabat clamans et petēs ab eo mihi in tantū ut discipuli pro ea rogarent. **¶** Quod dñs Iesus respōderet nō debere dari panem filioꝝ canib⁹: ipsa se humilians respōdit ut more saltē canis posset de micis habere: et sic meruit exaudiri. **¶** Conspice igit dñm et discipulos atq; ipam in predictis iuxta modū tibi datum superius. **¶** Nichilomin⁹ cōsidera virtutes huius mulieris / et eas ad tuam utilitatem conuerte / que fuerunt maxime tres. **¶** Prima fuit fides magna que se ad suam filiā extendit. **¶** Scda: orōnis perseuerantia. quod nō solum perseuerans fuit: sed etiā importuna sperās quod dñs importunitatē acceptet et ad eā mittat / ut iam dictum est. **¶** Tercia: humilitas profunda: quod non putauit se dignā inter filios cōputari nec habere panem integrum: sed contenta fuit accipere de micis. **¶** Unde valde se humiliavit: ideo quod postulauit obtinuit. **¶** Et tu si corde integro in oratiōe perseuerās te humiliaueris: credas quod quiddā petieris obtinebis. **¶** Et sicut apostoli petierunt pro chanaanica / sic et angelus tuus pro te rogabit / et offeret orationem tuā deo: qui scdm Bernardum vn⁹ est ex sodalibus sponsi in hoc spm deputatus minister et arbiter mutue salutatiōis. **¶** Quomodo delectabitur in hoc et conuersus ad deū

dicit. Gratias tibi ago dñe quia desiderium cordis eius
tribuisti ei: et volun. ate labioꝝ eius non fraudasti eum.
Ipse est qui in omni loco sedulus sollicitat/monet/et
suggerit aie dicens. Delectare in domino/et dabit tibi
bi petitiões cordis tui. Ipse si moram fecerit expecta
eum/quia ventet et non tardabit. Sicut ceru⁹ deside
rat ad fontes aquarū: ita desiderat aīa mea ad te de⁹.
Item tota die expandi manus meas ad te. Dimitte
illā quia clamat post nos. Respice de celo et vide des
solatam. Fidelis est nūcius qui discurret iter dilectū
et dilectam/vota offerens/et referens dona/excitat il
lam/placat illum. Interdū etiā licet raro representat
eos pariter sibi seu hūc rapiēs/seu illū adducēs siqui
dem domesticus est et notus ī palatio nec veretur res
pulsam: sed quotidie videt faciem patris eius. Mus
cusq; Bernar. Etides q̄ fideliter angeli nostri ser
uiunt nobis. Ideo quotidie debemus eos reuerere/
laudare/honorare/gratias agere: et in eorum presen
tia qui semper nobis assunt: nil illicitum vel turpe co
gitare/dicere/vel operari debemus. Unde Bernar
dus super illud. Angelis suis deus mandauit de te
vt custodiant te etc. Quantum tibi debet hoc verbum
conferre reuerentiam/deuotionem/et fiduciam. Pri
mum pro presentia. Secundum pro beniuolentia.
Tercium pro custodia. Caute igit ambulavbi assunt
angeli in omnibus vīs sicut mandatum est eis. Tu
ergo non audeas eos presente: quod me vidente nō
auderes. Nos autem non debemus esse ingrati illis
qui deo cum tanta caritate obediunt/et nobis in tan
ta necessitate subueniunt. Simus ergo deuoti.
¶ Quomodo aliqui ex verbis dñi scandalizati sunt
Mathei. xv. Marci. vii. Johānis. vi. Ca. xxxviii.

Non mireris si ex verbis et factis nostris aliqua
do scandala oriatur / quoniam bene et fideliter fiat
cum ipse domino (qui errare non poterat) pluries corripit
idem. Dum enim quadam vice pharisei interrogarent dominum
quare discipuli non lauabant manus quando manduca-
bant: dominus dure respondit eis / increpando eos quod exte-
riorem mundiciam non interiorum querebant: de quo illi scan-
dalizati sunt / sed dominus non curauit. Alia vice dum dominus
spiritualia in synagoga doceret: aliqui ex discipulis
eius tanquam carnales non intellexerunt et recesserunt: nec de
hoc etiam curauit: sed ad duodecim discipulos ait. Illud
quid et vos vultis abire? Cui petrus pro se et aliis respon-
dit. Domine ad quem ibimus? verba vite eterne habes. Con-
sidera enim in predictis et aliis similibus / quomodo publi-
ce loquebatur et docebat veritatem / de scandalo prauorum
non curans. Nota hic etiam plura. Primo: quod propter al-
terius scandalum non debemus recedere a veritate iusti-
cie. Secundo: quod de interiori mundicia magis quam de exte-
riori honestate curare debemus. quod dominus alibi dicit
apertius: scilicet luce undecimo. Tercio: quod spiritualiter viuere
debemus / ita quod verba domini non videantur nobis extra-
nea sicut illis discipulis qui recesserunt: sed potius co-
gnoscamus ipsa esse vite eterne ut simul cum duode-
cim discipulis ipsum imitemur perfecte.

De retributione relinquentium omnia christi sequentium
Mathei. xix. Marci. x. Luce. xviii. **Ca. xxxix.**

Quam fidelis et prudens discipulus symon petrus
quereret a domino pro se et aliis sociis de retributione
ipsorum: respondit dominus Jesus inter alia quod omnes qui temporalia
dimittunt et eum sequuntur / centuplum accipiet in hoc mun-
do et vitam eternam in futuro. Nota bene hanc retributio-
nem et gaude gaudio magno: et laudes et gratias re-

feras deo / Φ ad talem negociationem te adduxit ut
manualiter de vno recipias centum / et nichilomin⁹ po-
stea vitam eternam. Hoc autem centuplum spiritualium aut te-
poralium vel corporalium est consolatio interiorum de-
lectationum et virtutum / quas per experientiam cognosce-
mus: non per doctrinam. Cum enim anima gustat odorem pau-
peratis / nitorem castitatis et patientie / ceterarumque vir-
tutum saporem et delectatur in eis: nonne centuplum tibi
recepisse videtur? Et si ulterius ascendit ut recipiat visi-
tationem sponsi / eiusque presentia delectetur et glorietur
nonne tunc recipit plusquam millecuplum omnium quae dimisit per
deum? Ergo verum est quod loquitur veritas: non fallit qui
centuplum in hoc mundo recipiat: non tantum semel sed plu-
ries. Unde afficitur ita anima ex tali gustu et acceditur
quod non solum id quod dimisit / sed etiam totum mundum arbitretur
ut stercoza: ut spiritus suum lucrifacere possit: et par-
sibi fecisse videtur. Unde beatus Bernardus. Dicit aliquis se-
cularis. Ostende michi centuplum quod promittis et liberes
universa relinquo. Et quid ostendam? Fides non habet
meritum: cui humana ratio prebet experimentum. Deficit
scrutans scrutinio. Nisi credideris. non intelliges
manna absconditum quod in apocalypsi viciori promittitur.
et nomen novum quod nemo scit nisi qui accipit. An
non denique possidet omnia cui omnia cooperantur in bonum?
An non centuplum habet omnium quae repletur spiritu sancto
et qui christum habet in pectore? Nonne longe plusquam te-
plum visitatio spiritus sancti est et presentia christi? Quam
magna multitudo dulcedinis tue domine: quam abscondisti
timoribus te. Perfecisti eis quae sperant in te. Hoc ergo
centuplum adoptio filiorum est gloria conscientie regni dei
quod intra nos est. non esca non potus: sed iusticia / pax
et gaudium in spiritu sancto. Sane gaudium non tantum in

spe glorie: sed in retributiōibus. Nec est illa pax quā
christus suis reliquit discipulis / que suppetat omnem
sensum / cui omne concupitum in mūdo non potest cō
parari / quā exptus nouit: in exptus ignorat. quā nes
mo scit nisi qui accipit. Letemur ⁊ regratiemur deo
quo ad centuplū recipiendū: vocati sumus. Hucusqz
Bernardus licet non in isto ordine.

Qualiter dominus Iesus quesuit a discipulis
quid homines dicerēt de christo. *Mathei. xvi. Marci.
xi. Luce. ix.* Ca. xli.

Veniens dñs Iesus in partes cesare philippi: q̄si
uit a discipulis quid de ip̄o hoīes dicerent ⁊ quid
sentirent ipsi de ip̄o ⁊ de aliis. Quidā autē responde
runt sic alii vero sic ⁊ cetera. Petrus autē pro se ⁊ p̄
aliis dixit. Tu es christus filius dei uiui. Et christus
ad eum. Tu es petrus ⁊ super hanc petrā edificabo
ecclesiā meam. Tunc dedit ei pro se suisqz successoris
bus clauēs regni celoz: scz potestatem ligandi super
terram ⁊ soluendi. Conspice eum ⁊ ipsos vt supra. Et
nota q̄ quē petrum nunc christ⁹ vocauerat parū post
vocauit sathanā / eo q̄ ppter amorē carnalem quem
ipse petrus habebat ad christū dissuasit ei de passione
sua vt nō fieret. Et tu dñi exēplo oēs habeas p̄ aduer
sariis qui pro corporalī alleuatione ab excercatio bo
no spiritali te volunt obseruare.

De trāssfiguratione domini in monte thabor *Ma
thei. xvii. Marci. ix. Luce. ix.* Ca. xli.

Asumens dñs Iesus tres ex discipulis suis ascē
dit in montē thabor ⁊ transfigurat⁹ est ante eos
ostendēs se eis gloriosum / veneruntqz Moyses ⁊ He
lyas loquentes cū eo de passione sua futura. Dicebāt
autem ei. Domine nō expedit vt moriaris / quia vna

gutta tui sanguinis redimeret totum mundum. **D**his autem dicebat. **B**on⁹ pastor animam suam ponit p^r cuius suis/sic et me oportet facere. **A**ffuit etiam ibi spiritus sanctus in specie nubis lucide. **A**ffuit et pater in voce dicens. **H**ic est filius meus dilectus in quo michi complacuit ipsum audite. **D**iscipuli autem ceciderunt in terram: et cum excitati fuissent non viderunt nisi solum **J**esum. **C**onspice bene predicta et te presentem exhibe quia magnificata sunt.

Qualiter dominus **J**esus duabus vicibus eiecit ementes et vendentes de templo. **J**ohannis. xi. **M**athei. xxi. **M**arci. xi. **L**uce. lx. **C**a. xlii.

Duabus vicibus eiecit dominus vendentes et ementes de templo/quod inter eius magna miracula deputatur. **N**am licet eum alias vilipenderent: tunc tamen ante eum fugerunt. **E**t quis essent multi: non se defenderunt: sed ipse solus cum quibusdam funiculis omnes eiecit. **E**t hoc ideo/quia se eis terribilem ostendit in facie. **A**ccensus enim zelo vehementi eo quod pater suus sic inhonorabatur ab illis/ maxime in loco ubi magis honorari deberet: fecit ipsas electiones. **C**onspice ipsum bene et compatere: quis etiam ipse compassione doloris plenus est / **N**ichilominus time. **I**los enim qui in templo dei sumus de speciali eius et magna gratia deputati/si secularibus negotiis (ut ipsi faciebant) nos implicemus cum ad laudem dei semper debeamus intendere / merito ab eo electionem et indignationem eius timere possumus et debemus. **S**i ergo non vis isto timore vexari: nulla ratione negotiis secularibus te audeas implicare.

De probatica piscina **J**ohannis. v. **C**a. xliii.

Erat in hierusalem quedam aquarum congregatio / in
qua lauabatur oues de quibus fiebant sacrificia.
In eadem dicitur fuisse lignum crucis. Quolibet autem anno
semel cum aqua commouebatur ab angelo : sanat autem aliquis
infirmus / scilicet qui primus descendebat in aquam post eum ab
angelo motionem. Cum multi infirmi propterea iuxta eam
morabantur continue. Erat autem quidam infirmus iacens
in grabato paraliticus per triginta annos : hunc ergo
Iesus quadam die sabbati sanauit. Conspice bene ipsum
tunc ad infirmum euntem / et loquentem more solito. In hoc
autem facto nota tria. Primum est / quod sicut hic dominus requisit
fuit infirmum si vellet sanari ita inexcusabiles sunt pec-
catores non consentientes voluntati diuine et sue salutis /
quod secundum augustinum. Qui creauit te sine te non iustificabit te sine
te. Secundum : quod multum cauere debemus ne relabamur in
peccatum : quod si sanati recidiamus / digne nostri criminis
magnitudo acriter punietur. Sicut huic dominus dixit
Ecce et iam amplius noli peccare / ne deterius tibi aliquid
contingat. Tertium est : quod maligni de omnibus perdunt : sicut
boni de omnibus lucrantur. Nam cum hic liberatus portaret
grabatum suum / et diceret ei a iudeis quod non licebat die
sabbati : ipse respondit. Qui me sanum fecit ille michi dixit
Tolle grabatum tuum et ambula. Illi autem dixerunt. Quis
est ille qui dixit tibi / tolle grabatum tuum etc. Non enim dice-
bant. Quis est ille qui te sanum fecit. Et sic accipiebant
quod possent reprehendere / non quod poterant laudare. Si
curiales et carnales homines in malam iudicant partem / fre-
quenter que videtur : et quasi de omnibus perdunt. Spiritua-
liter autem viuentes omnia referunt in laudem dei : siue sit prosperitas
: siue sit aduersitas : et non dubitant quin omnia recte
fiant domino cuncta recte operante vel iuste permittente : et
omnia in bonam partem interpretantur. Juxta doctrinam beati

Bernar. Caue aliene cōuersationis esse aut curiosus
explorator/aut temerarius iudex/etiā si perperā qđ
actū deprehēderis. Nec sic iudices primū: s; magis
excusa. Excusa intētione si opus nō potes/puta igno
rantia/puta surreptionē/puta casuz. qđ si oēm dissimu
lationē certitudo retrecusat: suad. nichilomin⁹ tibi
z dicito apud temetipsum/vehemēs nimis fuit tenta
tio: qđ fecisset de me si in me accepisset potestātē? Hu
cusq; Bernardus. Quomō aut de oibus lucrantē spī
rituales/etiā de suis z alienis pctis z de reb⁹ nociuis
z de dyaboli operibus ostēdit Bernard⁹. Dyabolus
eiusq; satellites (cū maligna si semp eoz intētio) no
cere quidē semp cupiūt: s; bonis emulatozibus qbus
diciūt. Et quis est q vobis noceat si boni emulatores
fueritis: absit vt possint. Magis etiā volētes coope
rātur in bonū bonis. Hucusq; Ber. Lauāt enī man⁹
suas in sanguie pctōris. Si ergo spūalis z oīa tibi in
bonū cedēt. Et valet hmoi⁹ cōsideratio ad tollerantiā
tribulationū z tetationū/z ad animi quietē. Mā p hu
iusmōi cōtinuū exercitiū posset qđ venire ad tantā aie
trāq̄litate: qđ vix vel raro de aliqua re turbareēt. Uñ
etiā scriptū est. Nō tristabit iustū qđqđ ei accederit.
¶ Quō discipuli dñi vellebant spicas ppter famē z
fricabant manib⁹. Luce. vi. Math. xii. Ca. xliiii.

Discipuli dñi Jesu quadam die sabbati vellebāt
spicas esuriētes: nō habētes vnde pcurarēt qđ
manducarēt. Ibant p agros: z vellētes spicas fricas
bant manib⁹ z comedebāt. Reprehendebātur aut a
phariseis dicētib⁹: non licet hoc facere die sabbati
Dñs aut defendebat eos/z multa talia faciebat i die
sabbati dñs vt supra dixi/vt de habente manū aridā
sanato. Intuere igitur discipulos z compatere eis in

tanta necessitate constitutos: quibus gaudentes hoc ipsi
facerent ob paupertatis amorem quem ante omnes
virtutes et beatitudines commendauerat eis magister
eorum et dominus. Quid tamen est cogitare principes mundi
presente omnino conditore ad tantam paupertatem reda-
ctos / ut tali pabulo (more animalium) oporteret eos subsiste-
tari? Aspiciebat eos dominus et compatiebatur eis: quia
tenerrime diligebat eos / sed nichilominus gaudebat
tam propter eos quos in hoc multum mereri sciebat / quam
propter nos quibus relinquebant exemplum. In hoc enim
exemplo ad multas virtutes proficere possumus. Nam
hic mirabiliter paupertas relucet. Pompa mundi
contenenda ostenditur / sumptuosa cibaria et saporiosa
destruuntur et gule voracitas cum sua turpi fetositate et in-
satiabili appetitu / totaliter euacuatur. Tu ergo hoc
animatus exemplo / totis viribus paupertatem amplecte-
re que sic enituit in domino et in domina matre eius / et prefatis
mundi principibus / et omnibus qui perfecte christum imi-
tari voluerunt / et paupertatem cordis dico / non tantum
in exterioribus. Nam virtutes in anima collaudande sunt
Paupertas enim secundum Bernardum non reputatur virtus sed
paupertatis amor. Amicitia pauperum regum ami-
cos constituit amor paupertatis reges. Nam regnum
celorum pauperum est. Beatus qui postea non ablit
que possessa onerant / amata inquinant / amissa cruciant
De ministerio marthe et marie. Luce. x. Ca. xi.

Quam quadam vice dominus Iesus in bethaniam iret
ad domum marthe et marie: illi toto affectu diligen-
ter reuerenter et multum alacriter susceperunt eundem
et Martha quidem soror maior statim se parauit ad
refectionem / et honorabilem aduentum Iesu cum disci-
pulis procurauit. Maria vero ad pedes domini se po-

et dñs nolēs esse ociosus more suo loquebat̃ x̃ba
vite eterne. Ipsa vero maria oculus auribus in eum
intenta iocundabat̃ in verbis eius ultra q̃ dici posset
nec quicq̃ aliò cogitabat. Martha x̃o moleste hoc
tulit et a dño cõpelli ad laborandũ secũ ministerio po
stulavit: s; suam strariã reportavit / et mariã optimã
partẽ elegisse audiuit. Maria vero que in verbis dñi
quiescebat ad clamorẽ sororis quasi a s̃no emigilãs
de sua comite timuit / et facie inclinata ad terrã siluit
sed post dñi refectionem securius et iocundius sedit.
Conspice bene dñm ingredientem / et illas q̃ letissi
me suscipientes / et deinceps alia in predictis eorũ acti
bus quia pulcherrima sunt.

De distinctione cõtēplationum. Ca. xlvj.

Sicre vero debes q̃ per istas duas sorores dicunt
sancti duplicem vitam intelligi / scz; actiuã et cons
templatiuam. Et sc̃m hanc duplicem vitam conti
nue vitare nos oportet. Vita actiua designatur per
martham. Contemplatiua per mariam. Sed active
sunt partes due. Prima est quem quis exercet ad
suam p̃ncipalem vtilitatem / corrigendo / emendan
do se a viciis / et informando virtutibus. Et istud idẽ
fit secundario ad proximi vtilitatem per opera iustit
ie / et obsequia caritatis ac pietatis. Secunda pars
est quãdo quis sui exercitiũ pfert p̃ncipaliter ad vti
litatẽ p̃ximi / quãdo etiã ad sui maius meritũ vt alios
corrigendo / et docẽdo / et adiuuando in aiarum salutẽ
vt faciunt prelati / predicatores / doctores / et hmõi. Et
inter has duas partes active vite et cõtēplatiua vita
iste sit ordo. primo vt quis se exercent et laboret i. ora
tione / sacra lectione / et aliis operibus bonis / et obse
quis in conuersatione cõmuni se corrigendo a viciis

et acquirendo virtutes. Secundo ut quiescat in contemplatione/solitudinem mentis querens et soli deo vacans toto posse. Tercio ut per duo dicta exercitia virtutibus et vera sapientia ibutus/illuminatus et seruidus factus/ad aliorum salutem tendat. **T**ria sunt genera contemplationis/duo principaliter propter perfectos/tercium additum pro imperfectis. Primum perfectorum est contemplatio de eterni regis maiestate/eternitate/divinitate/et gloria. Secundum est contemplatio de felicitate/et gloria celestis curie/ac civitatis superne. Tercium pro incipientibus et imperfectis est contemplatio humanitatis christi/qua in hoc libello describitur / a qua incipiendum est qui vult ascendere ad maiora. Nunquam ad sublimia de te mente elevari posse confidas/nisi in hoc diligenter te etiam longo tempore exerceas. Et hanc contemplationem non oportet quod precedat activa vita/tum quia de rebus corporalibus est/scilicet de actibus christi secundum humanitatem/vnde tamquam facilior non solum perfectis/sed rudibus proponitur intuendum: tum quia in ea sicut in activa et a viciis purgamur et virtutibus induimur/vnde cum hac activa concurrit. **Q**uid autem dicitur quod activa debet precedere contemplationem verum est in aliis suis sublimioribus generibus/scilicet celestis curie et maiestatis dei/qua tamen perfectis reservatur. **S**ciendum autem quod si volumus introduci in hanc duplicem vitam/qua prima pars active requirit sociale conversationem inter alios/sicut contemplatio solitudinem / ideo in activa conversandum est cum aliis quia melius et citius quis sub proposito deservit. Erubescit enim inter alios de viciis que habet/et de virtutibus quas non habet/ideo in utrisque se corrigit/quod in solitudine sic non contingeret/quando in ea nec ipsa preterderet. Non enim esset qui corrigeret nec coram quo erubesceret. Propterea proficit in correptionibus et moribus aliorum cum est in congregatione. **C**onatur enim vitare

defectus p quibus alii corripunt: & displicet ei non
acq̄rere virtutes p quibz p̄mendat/ aut placet aliis
ideo te sic facere opz donec fueris in actiua & caute ob
serues virtutes alioz & vicia pponendo tibi mores
alioz & virtutes. **En̄ ber.** Ele michi inquit vnus ex
nr̄is: qz monachum vnū in vigiliis p̄sideravi in quo
xxx. virtutes numerari quarū vnā nō inuenio in me.
Et fortasse ille nullā tantā habebat q̄ta est hmōi ip̄a
religiose emulatōis humilitatis. **Hic** itaqz fructus fit
nr̄i sermōis/ vt ad altiora semp̄ intēdas: qz i hoc stat
plenitudo hūilitatis. **Mā** si forte in re aliqua maior t̄i
bi fratre aliquo gr̄a collata videat̄ i multis/ t̄i si bono
emulator fueris/ iudicare te poteris inferiorē. **Quid**
enī si forte tu laborare aut ieiunare potes meli⁹ illo:
& ille patientia supat/ humilitate vel caritate? **Quid**
tota die circa id qd̄ videris h̄re in simplici cogitatōe
versaris? **Esto** magis sollicitus vt scias qd̄ desit tibi.
In p̄teplatiua afit vita longe aliter te viuere opz: qz
contēplator soli deo vacare d̄z/ & manere in solitudi-
ne saltē mētis. **Nihil** enī ad eū de aliquib⁹ reb⁹ cōibus
vel p̄p̄iis. **Nihil** de p̄ximis quo ad obseq̄a corporalīa
p̄ illo t̄p̄e/ s̄z ofone/ deuotione / cōpassione intenditur
ad eos. **Nihil** etiā ad eū de seip̄o. **Om̄ia** breuiter d̄z
post tergus dimittere & prolicere/ & tanq̄ insensibilis
& mortuus esse vt soli deo vacare possit/ nisi necessitas
eum implicet vel inuitum. **Opz** q̄ immoret̄ actu/ & ta-
ceat exēplo marie/ q̄ q̄tūcunqz & quotiens interpella
fuit/ semp̄ tacuit & dimisit respōdere deū & facere. nec
vnq̄ p̄questa est q̄ soror sua reliquit eam solā vacare
Sz & dñs semp̄ respōdit & defendit eā a phariseo id̄s-
gnante/ a sorore conq̄rente/ a discipulo murmurante
seu discipulis. **Dz** ergo p̄templator oīa dimittere/ ma

time exercitia corporalia si vult vacare deo qz talis
occupatio recte opponit vacationi z est vnum de ma-
ioribus impedimentis que possit habere contēplator.
¶ De impedimētis contēplatiōis: z q̄ vita p̄ferat acti-
ua vel contēplatiua z q̄ maioris est meriti. Ca. xlvii.

nota
contēplati-
onis impe-
dimēta

¶ Contēplatiōis quattuor sunt impedimēta seu quat-
tuor sunt modi q̄b⁹ contēplator impedit. Primus
est infirmitas z defect⁹ corporalis: tū enī aīa ad cor-
pus afficit q̄ eo patiēte famē/sitim/frigus/aut hūmōi-
vel infirmitatē in quacūqz pte corporis contēplari nō
delectat/nisi dñs faciat de gr̄a sp̄ali. Scdm̄ est solli-
citus curarū vel occupationū/qz sicut puluis missus
z electus in oculo corporali impedit visum ei⁹: sic cu-
ra terrenorū actū confundit intellectū. Tercius p̄ctm̄ z
hoc dupl̄: p̄mo cū p̄ctm̄ est in aīa / sc̄do cū fuit deletū
p̄ stritionē z p̄fessionē: s̄ tū adhuc in memoriā reuo-
cat. Itā sicut tenebre impediunt visum corporale: ita
p̄ctm̄ cū est in aīa impedit eā: qz ē tenebrosa. Quare
tpe contēplatiōis d̄s cauere a cogitatiōib⁹ p̄ctōr⁹: Om̄i
enī tpe debem⁹ nos reputare p̄ctōres: s̄ singl̄r nō de-
bem⁹ reflectere n̄ram cogitationē sup̄ aliquo p̄ctō-
tpe quo volum⁹ contēplari. Quartū impedimentū cō-
tēplatiōis est fantasma corporalium ymaginū qd̄ est
difficilis oib⁹ p̄dictis. iō multū valet in hoc statu so-
litudinis. Opz enī contēplantē esse surdū mutū z cecū vt
videns nō videat: audiens nō intelligat / nec loq̄ de-
lectet esseqz ita abstractum ab aliis trāsitoriis z deo
p̄luctū/ q̄ invidēdo loq̄ndo z audiēdo nō minuat cur-
sum suum: s̄ fugiat q̄tū pōt. Et si quicūqz necessitas
ad id cogit nō reuertet ymagine q̄ p̄ has fenestras
ad aīam intrāt dū contēplatiuis z actiuis nō teneē ob-
seruare more aliorū ne inde fantasma reuertet. Ergo

magis d̄z cessare a secularium colloq̄o. Et hec dicta
sufficiat de impedimētis p̄tēplatiōis. Querit aut̄ si vita
p̄tēplatiua p̄ferat̄ actiue: qz d̄r optimā partem elegit
sibi maria. Q̄d si verū est/vbi erit illud. Si q̄s michi
ministrauerit honorificabit eum pater me⁹. Et illud
Qui maior est vestrū zc. Et ecōtra/ q̄ est p̄solatio la-
boris quasi in eius suggilationē sororis p̄tē attollere
R̄nsio. Anū videt̄ ex duob⁹: qz aut de electiōe maria
laudať q̄ pars ip̄a in q̄tum in nobis est sit in om̄ib⁹
eligenda/ aut vt verū fuisse dicať in partē aliquā pre-
cipitasse sniam: s̄ ad obedientiā p̄ceptoris ad vtrālis-
bet sit parata. An̄ dauid bis dicit. Paratū cor me⁹
deus paratum cor meum. vt ostendat q̄ erat parat⁹
z vacare deo/ z p̄ximis ministrare. Hec pars optima
est q̄ nō auferet. Bonū enim acq̄rit gaudium q̄ bene
ministrauerit. Est melior forte q̄ bene deo vacauerit
Optimus aut̄ q̄ p̄fectus est in vtroqz. Ex his sumit̄ vi-
tā cōtēplatiuā p̄ferendā actiue. Que aut̄ sit maioris
meriti de⁹ nouit. crederē tñ q̄ fert̄ amore maiori ma-
gis mereť: s̄ cōtēplatiua cōiter videt̄ magis affici
ad amorē z maxime in speculatiōe d̄ni frui deo p̄uer-
sari cū deo volūtate ei⁹ agnoscere q̄ ad p̄tēplatiuum
p̄tinent. Et hoc videt̄ tenere sc̄ti q̄ cōtēplatiua sit
maioris meriti: s̄ q̄cqd fuerit de⁹ vult de vtrisqz. Et
sicut multa mēbra in eodē corpore nō h̄nt: eūdē actuz
ita nos multos in corpore ecclie multis mōis opz ser-
uire deo. Et nō oib⁹ idē sp̄s dat̄: sed aliis dat̄ sermo
saplētie zc. Unusqz ergo in sua vocatiōe p̄maneat
vt q̄ apt⁹ est p̄tēplatiōi moreť in ea. q̄ d̄o ministerio
p̄ximi/ exerceat se in illo. Itā z d̄ns sicut dixit q̄ ma-
ria optimā partē elegit: sic petro suas oues p̄menda-
uit cum ter ei hoc in p̄ssit pasce oues meas. Mucusqz

de dictis berfi. Quāuis pluries dī q̄ cōtemplator so-
li deo vacare dīz/et nō obmittere: hoc est verū gñaliter
s; nō semp. **M**ā pp̄ tria q̄s a iocūda cōtemplatiōe se ad
t̄ps sepat et se recipit in actiua. **P**ria cā est pp̄ lucrū
aīarum vt habet supra. quō cōtemplatiua p̄cedit sc̄dam
partē actiue. **S**ciēs enī spōsa voluntatē sponsi zelantis
aīarū salutē: exit ad t̄ps cū necessariū est ad ip̄a ope-
randā et postea redit ad cōtemplatiōē. **S**c̄da rōne offi-
cii iminētis. **M**am cū p̄latus subditoꝝ necessitatibus
h; intēdere/omittit tunc cōtemplatiōem. **E**nī dicit ber.
in tali casu. **N**on querā q̄ mea sunt/neq; q̄ est vtile
michi s; q̄ vultis id michi vtile iudicabo. **I**d solum
de p̄cor vt fiat illis acceptū fructuosumq; ministeriū
meū/si forte ex hoc in die mala iueniā mīam i oculis
patris eoz. **D**ulcis etiā q̄ dū sperit aliqd̄ p̄fecisse ex
suis meritis tunc nō piget p̄tulisse curam. **S**ymonis
ocio pp̄rio et quieti/vt cū hō iracūdus mutat in mīte
et supbus in humilē/pusill animus in fortē etc. **T**ercia
q̄n more suo recedēte sponso nō sentit aīa solitas con-
solationes vadit enim et redit sponsus p̄ suo velle vt
dictū est q̄n voluerit facere iesum regē/et cū recedit aīa
lāguet ex desiderio eius et toto conatu suo reuocat eū
dicens/reuertere dilecte mi. **E**t sic nec tunc rediit vo-
cat sodales spōsi in auxiliū sui. i. āgelos et dicit. **A**d-
iuro vos filie hierl̄m si dederitis dilectum meum nū-
ciate ei qz amore langues. **S**i nec sic redire dignatur
aīa tunc sciēs voluntatē sponsi: reducit se in actiua vt
vel sic fructificet/ sponsa: qz nō decet cōtemplatiuum esse
desidiosum. **E**t hec de cōtemplatiōe dicta sufficiāt.
¶ Quō dñs iesus p̄dixit iudeis q̄ ecclesia deuolue-
ret ad gētiles p̄ similitudinē cultoz vinee q̄ filiū dñi sui
occiderit. **M**ath. xxi. **L**uce. xx. **M**ar. xii. **L**a. xlviii.

Dominus ac redemptor noster zelus animarum salutem
pro quibus venerat positurus animam suam / omnibus
modis nititur eas ad se trahere / et de inimicorum sau-
cibus eripere. **N**isi nitetur aliquando sermonibus blandis et
humilibus / quibusque minis et terroribus. sic varians mens et
remedia salutis / prout expedire videbat pro loco et tempore
et audientium virtute. in hoc autem loco fuit usus contra
phariseos et principes verbis duris et exemplo terribili
tanquam iusto et vero: ut eisdem ipsi tulerunt pro se infamiam. pro
posuit autem eis parabolam de cultoribus vinee quae domini nunci-
os venientes pro fructibus occiderunt et etiam filium eius. **Q**ue-
rentes autem ab illis quae pena digni erant / domino responderunt.
Malos male perdet et vineam suam locabit aliis agricolis.
Et dominus Iesus approbans intulit. Sic auferetur
a vobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius
gentilibus. id est ex quibus sumus nos et vultis ecclesiam. **I**nter-
posuit etiam exemplum de lapide angulari quae significat
christum quae debebat iudeos confringere. **T**unc ipsi intel-
ligentes quod de ipsis essent haec parabolae non correcti: sed
magis irati sunt. quia eos excecaverat eorum malicia.
Conspice eum in praedictis quod humiliter sedentem inter illos
nefarios: tamen cum auctoritate loquentem et cum potestate
ac vigore virtutis denunciantem eis casum proprium.
Qui enim voluerunt capere dominum Iesum in sermone
Math. xxii. Luce. xx. Marci. iiii. **Ca. xlix.**

Sicut multis modis nitetur dominus Iesus operari sal-
lutem iudeorum: sic econverso illi: quibus oibus pote-
rant modis conabantur ad illius destructionem et interitum
Cogitauerunt ergo eum decipere sed defecerunt scrutantes
scrutinio. Misertus autem deliberato consilio discipulos suos
cum familiaribus herodis regis ut quererent si liceat cen-
sam dari caesari / an non. Cogitauerunt enim quod ex hoc

redderēt eum exosum/vel cesari vel turbis iudeorū:
quasi nō posset nisi contra se rēdere. Et ipse scrutator
cordiū cognoscēs eorū maliciā rēdit q̄ q̄ ad deū deo/et
q̄ ad cesarē cesari redderēt. vocās eos ypocritas qui
v̄bis blandis et aīo fallaci loquebant. Illi autē sua in
tētiōe fraudati cū verecūdia recesserūt. **Cōspice** ipm
et attende vt supra. Et etiam cōsidera hic q̄ non vult
dñs q̄ plati et dñi t̄pales in suo debito defraudentur
Vñ pctm̄ est nō soluere pedagium et gabellas que p̄
dominos t̄pales debite et equaliter ordinantur.

De ceco in hierico illuminato a domino iesu. Ma-
thei. xx. Marci. x. Luce. xviii. Ca. l.

Benignissimus dñs ex nimia caritate de sinu pa-
tris pro nostra salute descendit. sciensq; qz tēp̄
visitatis sue instabat/ad eūdem X̄sus ih̄lm p̄ ip̄a
passione suscipienda se parauit: quā discipulis etiam
predixit. s; nō intellexerūt eū. Cū autē appropiquaret
hierico/cecus quidā sedebat sec̄ viā medicās. Cum
autē intelligeret a turbis iesum inde transire fortiter
cepit clamare miam. Et s; increparetur a turba/non
verecundabat nec tacebat. Ad cui⁹ fidē et fauorē dñs
iesus respiciens: fecit eum adduci ad se/et ait. **Quid**
vis vt faciā tibi? **D**ulcissimū X̄bum. **Quid vis vt fa-**
ciā tibi. Cecus ad eū. **Dñe vt videā lumē.** Et pi⁹ dñs
cōcessit dicēs. **Respice/et sic eū illuminauit.** **Cōspice**
dñm et curialitatē ei⁹ diligēter / et considera hic de vir-
tute fidei et oñis. et quō oñis importunitas nō di-
splicet/imo placet. Simile habuisti supra de chana-
nea. Et ipse docet i hoc capitulo qz opz orare sēp et non
deficere dñs exēplū de iudice a quo vidua ex importu-
nitate petendū impetrauit qd̄ petebat. Alibi etiā dat
exēplū de eo q̄ de nocte cōmodauit panes ex importu-

nitate petendi. Etenim perseverantibus in petitione facit dominus
quicquid petierint debite ac iuste/adeo ut dicat dominus sin-
gulis. Quid vis ut faciam tibi? et facit imo etiam plus
sepissime quam petitur et quam homo audeat petere. Exemplum
de zacheo/de quo infra proxime dicetur. Ergo habeas pro
positum quod quicquid fideliter et perseveranter petieris a domino
obtinebis. Nec verecundari debes sicut nec iste cecus
nec chananea/nec zacheus verecundati sunt petere gratias
et eas obtinuerunt. Sic nec nos recundari debemus
deo servire et peccatum deponere/ gratiasque nobis necessa-
rias postulare. Habere namque pudorem et verecundiam
ad virtutem quoque pertinet/quamque etiam ad magnum peccatum.
Est enim pudor adducens peccatum/et est pudor adducens
gloriam quam in huiusmodi consideratione veniunt. potes prosi-
dere de duobus aliis cecis tunc a domino illustrati quam exiit de
hierico. Iste fuit ante ingressum illustratus. De illis autem dicitur
Matth. xx. et Marci. x. ubi ponit nomen unius. Nam eodem
modo clamauerunt iste et illi sic quod a domino lumen receperunt
¶ Qualiter dominus intravit domum zachei. Luce. ix. c. ll.
¶ Cum dominus Iesus ingrederetur civitatem hierico et
ambulare per eam/zacheus princeps publica-
rum hoc audiens et desiderans eum videre nec valens
propter multitudinem turbe/ascendit in arborem sicomo-
rum/ut ita posset videre eum. Iesus autem cognoscens et acce-
ptans fidem eius et desiderium dixit. Zachee festinans de-
scende: quia hodie in domo tua opus me manere. Tunc
ille descendit cum gaudio magno/et cum reverentia susce-
pit eum/et ei convivium preparavit. Vidisti curialitatem
domini iesu. Quod dedit zacheo quod ille, desiderasset. de-
dit enim seipsum quod ille petere non fuisset ausus.
Nunc habes de virtute orationis. Nam desiderium magnum/et
non vox magna est oratio. Est propheta. Desiderium pauperum

exaudiuit dñs / p̄parationē cordis eoz audiuit auris
tua. Et moysi dixit dñs. Quid clamas ad me/cū ipse
tunc ore taceret z corde loqueret. Conspice igit̄ dñm
sedentē z comedentē cū illis pctōribus. Posuit se in
medio mense cum zacheo/z aliquē ex illis honoratis
posuit in capite/familiariter z domesticē loquebatur
cum illis: vt eos ad se attraheret. Cōspice etiam disci-
pulos libēter cum pctōribus eisdē cōuersantes collo-
quētes cum eis z eos ad opera bona cōfortantes z cō-
uertentes. Sciebant enim voluntatem esse magistri
sui/z salutem illorum cupiebant.

**De ceco a natiuitate illuminato a domino Iesu
Iohannis. ix. Ca. lli.**

Quam dñs Iesus trāsiret per iherl̄m: vt vidit cecū a
natiuitate/cui nomē dī fuisse Cedonius/z incli-
nans se humiliter dñs fecit lutum de sputo/z liniuit
oculos ei⁹ mittēs eum ad natatoria syloe vt lauaret:
Fuit ille cecus z lauit oculos suos / z lumen recepit.
Istud miraculū fuit solēniter examinātū ab illis ma-
liuolis z cessit in cōfusionē illoz. Et de hystoriā euan-
gelis: qz satis plana z pulcra ē. In p̄dictis cōspice dñm
vt s̄. Cōsidera etiam q̄ magna fuit ceci gratitudo: qz cō-
stāter z vtiliter defendit ptem dñi Iesu: etiā p̄ p̄ncipes
z maiores iudeoz: nec in vno v̄bo pepcit eis: cum tñ
adhuc dñm Iesum nō vidisset. Multū est enī cōmēda-
bilis virtus gratitudinis z deo accepta/z detestabile
viciū ingratiūdinis. De qua materia Ber. Disce
ad singula dona gr̄as agere deo. Diligēter (inqt) cōsi-
dera q̄ tibi apponunt̄ ne dona dei gr̄arū factōe frustrē-
tur/nō gr̄adā/nō medio circa/nō pusilla. Deiqz iube-
mur colligere fragmēta vt nō peāt. i. nec mīma bñfici-
cia obliuisci. Nūquā nō perit qd̄ donat̄ ingrato: Ingra-

studo est inimica aīe/exinanitio meritorū / virtutum
dispersio / bonorū pditio. Ingratitudo ē vent⁹ vrens/
exsicās sibi fontē pietatis / rosē miē / fluētia gratiarū.
¶ Quō abscondit se iesus exiēs de templo qñ iudei
voluerunt eū lapidare. Johānis .viii. *Ca. liii.*

Ecce incipiunt misterio passionis dñi iesu. Dum
igitur dñs iesus quadam vice predicaret in tēplo
et doceret / diceretq; inter alia. Si q̄s sermonē meum
seruauerit mortē non videbit in eternā. Iudeis inter
alia respōdentib⁹. An tu es maior patre n̄ro abrahā
q̄ mortuus est? Dixit dñs. Anteq̄ fieret abrahā ego
sum. Ex quo verbo sumētes occasionē quasi impossī
bile vel mendacium loqueretur / tulerunt lapides vt
lapidarēt eum. Ipse x̄o abscondit se et exiit de tēplo.
Hunqd enī venerat hora passionis sue? Cōspice igit̄
bene cum doloze vehemēti quō dñs oim sic vilipēde
bat ab illis neq̄ssimis seruis / et quō volēs eorū neq̄cie
cedere / abscondit se in aliquo loco tēpli post aliquam
colūnam vel inter aliquas psonas. Intuere etiā suos
discipulos mesto et inclinato capite tanq̄ imbecilles
et debiles recedentes.

¶ Quomodo alia vice iudei voluerūt lapidare dñm
Iesum. Johannis .x. *Ca. liiii.*

Quam quadam alia vice in festo encensiorū et dedis
cationis templi. Iesus eēt in porticu salomonis
putauerunt eū lapidare illi lupi rapaces cum furore
maximo stridentes dentibus dicētes. Quousq; aīas
nostras tollis? si tu es x̄ps dic nobis palā. At mirissī
mus agn⁹ dixit eis humiliē. Loquor vobis et nō crea
ditis. Opa q̄ ego facio ī noīe patris mei / hec testimo
niū perhibēt de me. Cogita q̄ benigne eis loq̄batur.
Ili autem furiose caninis latratibus perstrepebant.

Tandē nō potuerunt occultare venenum cordis sui.
Acceperunt ergo iudei lapides / sed ipse blādo sermo
ne loq̄baē eis dicēs. Multa bona opa ostendi vobis
pp̄ter q̄ vultis me lapidare / et iter alia dixerūt ei. Tu
hō cū sis / facis teip̄m deū. Et de eoz insaniā. ip̄i vole
bāt scire si eēt ch̄r̄st̄s / et qz x̄bis et op̄ib⁹ se p̄probabat /
volebāt euz lapidare. Vere excecauerat eos malicia
eoz: nec aliquā excusationē habere possunt qn̄ potue
rint et debuerint credere dñm iesum esse filium dei.
Quia x̄o necdū venerat hora ei⁹ / exiuit de manibus
eoz et recessit trans iordanē in loco vbi fuerat iohan
nes baptizās: qui distat a iher̄lm̄ per .xviii. miliaria / et
ibi stetit cum discipulis suis. Logitem⁹ igit̄ tā ip̄m q̄
discipulos recedere et eis compatiamur toto posse.

¶ De resurrectione lazari. Jo. xi.

Ca. lv.

Desens miraculum valde celebre multūqz solē
ne cum deuotōe meditandū occurrit. Nō si nos
attentos exhibeam⁹ / ac si p̄ntes fuisset⁹ in his q̄ dis
cta vel facta fuerunt / et libēter conuersem⁹ cū dño iesu
et discipulis suis / et cū ista b̄ndicta familia sic deo deuō
ta et a dño dilecta. s. lazaro / martha / et maria magdale
na. Languente igit̄ lazaro / sorores eius que familia
rissime dño erāt: miserūt ad eū ad locū ad quē recessē
rat dicētes. Lazar⁹ frater n̄r quē amas infirmatur / et
ampli⁹ nō dixerūt. vel qz sufficiebat amāti et b̄n̄ itelli
gēri / vel qz timebāt ip̄z ad sevocare / cū scirēt maiores
iudeoz insidiari sibi et cupere mortē suā. Dñs autem
audito nuncio soluit duos dies / et postea inter alia vi
xit discipulis suis. Lazarus amicus n̄r dormit et. q̄re
in euāgelio. Iter dixit. Lazar⁹ mortuus ē / et gaudeo
pp̄ vos vt sc̄tatis qz nō erā ibi. Et mirabilē bonita
tem ac dilectionem dñi circa discipulos. Indigebant

adhuc maiori robore et virtute. Et ipse libenter operabatur
tur eorum profectum. Redierunt ergo et venerunt prope betha
niam. Martha autem cum scivit/venit ei obviam et proci dens
ad pedes eius dixit. Domine: si fuisses hic frater meus non
esset mortuus. Et dominus respondit quod resurgeret et de resurrex
ctioe multa tractauerunt. Postea mittit eam pro maria/
quam singulariter diligebat. Ipsa vero ut scivit festine
surrexit et venit ad eum et proci dens verba ista dixit. Domine
autem videns dilectam suam sic afflictam/lachrymosam et deso
latam de fratre suo/non potuit lachrymas retinere et tunc
lacrimans est. Cogitemus ipsum et illas discipulas et il
los discipulos/an non et ipsi fuerunt lachrymati. Post al
quam moram sic cunctis plorantibus dixit dominus. Abi
posuistis eum. Ipse tamen bene sciebat: sed more humano
loquebatur. Tunc ille dixerunt. Domine veniet vide. Et
duxerunt eum ad sepulchrum. Et venit cum illis solvens eas
Ipse vero et sua presentia solabat valde. Cumque sic incede
rent/dicebat magdalena. Domine qualiter fuit vobis ex
quo recessistis a nobis/dolor fuit michi de vestro res
cessu et cum hic eratis de vestra morte timebam et nunc vos
redisse gaudeo/sed et timeo de vobis/scitis enim quanta ma
chinantur adversus vos principes et maiores nostri. Ideo
non fuimus ausi mittere pro vobis ut veniretis. gau
deo quod venistis: sed rogo pro deo caueatis vos ab illis
Dominus autem dixit. Non timeatis: quia pater super his providet.
et sic colloquendo venerunt ad monumentum. Tunc iussit
dominus ab eo levare lapidem suppositum / sed contende
bat martha dicens. Domine iam fecit/quadriduanus est.
O deus vide amorem mirabilem istarum sororum erga
dominum iesum: nolebant enim quod fetor tangeret nares eius
Tunc dominus fecit lapidem levare. Quo facto: ipse elevans
oculis in celum dixit. Gratias tibi ago pater: quis

audisti me. Ego vero sciebam qz semper me audis:
sed ppter istos dico/vt sciant qz tu me misisti. Aspice
ipm orantē sic/z considera zelum eius ad salutē aīaz
Deinde clamavit dicens. Lazare veni foras. Et statim
revixit z exiit foras/ligatus tñ sicut fuerat sepultus.
Discipuli x̄o ad dñi p̄ceptū soluerūt eū: q̄ solut⁹ ipse
z sorores sue genua flectētes gr̄as egerunt ei de tāto
beneficio/z duxerunt eum ad domū suā. Stupebant
autē q̄ ibi fuerāt z viderāt/z divulgatus ē hoc miracu
lum/z multitudo magna de iherl̄m z aliis partib⁹ ve
nerunt ad vidēdum lazarum. Et principes iudeoz se
confusos videntes de ipm occidendo cogitauerunt.

¶ De maledictione ficus. Mathel. xxi. Cap. xvi.

Quāvis fm fidem imaginariē maledictio ficus:
qz p̄sentatio adultere in templo fuisse credantur
post aduentum dñi in iherl̄m sup asellū. qz tñ videtur
nil post ipm aduentū meditari: nisi de sua cena z pas
sione z eaz circumstantiis. tō cogitavi ista duo hic po
nere. Cū ergo dñs illic vadēs x̄sus iherl̄m esturiēs vī
dit ficū ornatā z pulcrā de foliis/eīqz appropinquās
non inueniret ficus/maledixit ei. z statim aruit ita vt
mirarentē discipuli. Conspice igiē eum z discipulos in
p̄dictis iuxta formā generalē p̄dictā. Considera etiā
qz hoc iusticie factum est a dño cū sciret tps nō esse fi
cū. Per talē autē arborē virentē foliis/fructib⁹ vero
carentē/intelligi possūt x̄bosi loquaces sine opibus:
necnon ypocrite z simulatores qui exteriorem appa
rentiam habentes/vacui sunt z infructuosi.

**¶ De muliere in adulterio deprehensa. Johannis
octavo. Capitulum. lvi.**

Agilabant in maliciis suis pessimi principes et
pharisei cōtra dñm iesum z sollicitē ptractabant

quod eum p astutias z fallacias vinceret z notabile
populo redderet. Sz retorq̄bant in eos eoz sagitte.
Cum iḡr quedā mulier in adulterio dephensam eēt
z scdm legē deberet lapidari/adduxerūt eā ad iesum:
in tēplo q̄rentes qd de ea faciendū eīset. quasi volētes
eū ponere in pplexitate vt si legē seruādā diceret: de
impietate argueret. Si vero misereri decerneret: de
iniusticia notaret. Sapiēs autem dñs rethia cognos-
scens z declinare sciens/inclinauit se humiliter z dī-
gito scribebat in terra. Et vt dicit crisosto . scribebat
pctā eoz/erat illa scriptura tante vīrtutis z auctozita-
tis q̄ quilibet eoz cognoscebat pctā sua. Dñs autem
se erigēs dixit. Qui sine pctō est vestrum: p̄mus in eā
lapidē mittat . Et iterum se inclinabat curialis dñs:
etiam emulis suis z aduersariis ne scz verecūdarent
Et sic om̄s illi recesserūt z euauerūt ab oculis eius:
Mulierē aut̄ admonitā ne āplius peccaret: licētiauit
Cōspice iḡr bene ip̄m in oībus p̄dictis v̄bis z factis
¶ De conspiratione iudeozum contra dñm z de fus-
ga eius. *Iohannis . xi. Ca. lviij.*

Appropinquante autē t̄pe quo dñs iesus dispos-
suerat nostrā redēptionem p effusionem sui san-
guinis operari armauit dyabolus satellites suos: et
acuit eoz corda contra ip̄m dñm vsqz ad occisionem
eius/z ex bonis opib⁹ (maxime ppter resuscitationē
lazari) magis ac magis accendebant̄ tanq̄ magna
Inuidia tabescētes. Non volētes ergo furozē suū pte-
lare collegerūt pontifices z pharisei consiliū in quo
Cayphas pphetauit delibēdo ip̄m agnū innocē-
tissimum occidere. ¶ prauū cōsiliū . ¶ pessimi duces
populi: et consiliarii nequissimi/quid agitis? Miseri
quid vos tātus furoz eragit? Que est hec ordinatio?

Quod ppositū? Que causas occisionis dñi dei nfi.
In hōne ipse in medio vestri est quē tñ nescitis et intelli-
git oīa x̄ba v̄ra et scrutatur renes et corda? Sed sic fie-
ri opz ut deliberastis: qz p̄ su⁹ tradidit eū in manib⁹
v̄ris/ac p̄ vos occideēt. Ipse q̄dē morietur et resurget
ut saluet pplm suū. Diuulgatū est autem psiliū istud
et sapiēs dñs volēs locū dare ire: et qz nō dñi erāt om̄ia
p̄pleta abiit in regionē iuxta desertū in ciuitatē effrē.
et sic fugit hūllis dñs locū ante faciē neq̄ssimoz suoz
Cogita nephādos in suo consilio pessimo estuantes.
Quid tūc putas magdalenā dixisse? sed qualis erat
anim⁹ matris dñi iesu cū sic euz recedere videbat: qz
iudei volebant eū occidere. Potes hic meditari do-
minā et sorozes eius tunc remāsisse cū magdalena: et
dñm iesum om̄is eas cōsolatū fuisse de sua reuersione
¶ Quō dñs iesus rediit bethaniam vbi magdalena
vnxit pedes eius et caput vnguento precioso. Math.
xxvi. Marci. xiiii. Iohannis. xii. Ca. lxx.

Sicut ex superiorib⁹ ptz qz dñs iesus ad nostrā in-
structionem fugiendo vsus est prudentia ostens-
dens qz loco et tpe furozē p̄sequentiū qñqz declinare
debemus: ita nunc fortitudine vtiē/qz tpe debito im-
minēte spōte redit ut se offerat passioni/et se in man⁹
p̄sequentiū traderet/sic aliqñ fuit vsus temperātia fu-
giēs honorē qñ turbe voluerūt eū facere regē. Et ecō-
tra tūc iusticia vsus fuit qñ voluit ut rex honorari qñ
populus cū ramis palmaruz occurrit ei satis honeste
honorē voluit. Ideo asellā ascēdit ut refert ber. in
sermone diei oliuaz. Istis ergo quattuor x̄turib⁹/scz
prudentia/fortitudine/temperantia/iusticia / vsus est
dñs virtutū ad nostrā instructionē. Rediit autē dñs
die sabbati ante diē oliuaz seu palmaruz bethaniā que

est ppe hirm ad duo millaria / et ibi fecerunt ei cenam in
domo symonis leprosi / ibique fuerunt maria: et martha
et lazarus. Erant forte et consanguinei et multi domesti-
ci eidem symonis. Tunc maria fudit super caput eius
libram unguenti preciosi / et ex eo unxit sibi caput et pes-
des. Et quod alia vice ferè eadem fecisse ex contritione:
nunc fecit ex deuotione. Diligebat enim eum super omnia / et de
obsequando ei non poterat satiari. Sed de hoc murmurat
iudas proditor. pro qua dominus iesus respondit et eam more so-
lito defendit. tamen proditor indignatus remansit et inde
proditoris occasione sumpsit: et die mercurii sequenti
pro triginta argenteis tradidit et vendidit. Respice cum
cenantem cum istis amicis suis: et uersantem cum eis
illis paucis diebus scilicet usque ad passionem suam. Amplius
autem in domo lazari. Domus enim eius et sororis erat
suum refugium speciale. Ibi comedebat et dormiebat
cum discipulis suis. Ibi et mater eius domina nostra cum suis
sororibus quiescebat. Multum honorabant eam omnes et ma-
xime magdalena semper eam associando: et ab ea non rece-
dendo. Cogita quomodo mater domini frat sollicita de dilectis-
simo filio suo nec ab illo se ullo tempore separabat. Et cum
dominus magdalenam defenderet dixit. Mittens hoc un-
guentum in corpus meum ad sepeliendum me fecit. An non
credis quod huius Christi gladius animam matris pertransiret?
Quid enim de sua morte poterat expressius dicere? Si-
militer omnes alii stabant perterriti et anxii cogitationibus
pleni colloquentes adinuicem unus cum altero hinc
inde de materia eorum que tunc dure et aspere tractari ti-
mebant et maxime quando ibant in hierusalem quod faciebant quali-
bet die. Multa enim ab ista die sabbati usque ad diem cene
locutus est iudeis et operatus palam in hierusalem de quibus non in-
tendo loqui nisi de aduentu super asellum ne meditatio

passionis ei? impediat: sumus enim in/lanuis passio-
nis. vñ totū tuū collige spm̄ ne sis ad alia distractus:
vt tā ad misteria q̄ precedūt/q̄ ad ipsam passionē mē
te vacua & valde perūgillī possis intēdere & interim
libenter in bethania conuersare cum predictis.

¶ De aduentu dñi in hīrlm̄ sup aselluz. Math. xxi.
Marci. xi. Luce. xix. Johānis. xii. Ls. lx.

Hæquentabat ministeria implebant scripture p
dñm̄ iesum appropinquante tpe quo zelabat re-
medium mundo cōferre p̄ p̄rii corporis passionem
Igit̄ die sequenti summo mane/scz die dñica parauit
se ad eūdum in hīrlm̄ nouo & insueto modo sicut fue-
rat p̄phetatum. Cūq; peregre vellet mater pio affe-
ctu retinebat eum dicēs. Fili mi quo vis ire? Tu scis
cōspirationē iudeoz contra te factā: quō vadis inter
eos? rogo te non vadas. Similiter discipulis & aliis
videbat̄ intolerabile q̄ ibat/ & vt poterant retinebāt
eum. Dicebat magdalena. Magister non etatis pro
deo vos scitis iudei desiderant mortem vestram. Si
vos etatis in man⁹ eoz hodie/ vos capiēt & habebūt
intētum suum. **¶** Deus quō diligebāt eum & quō erat
eis amarum si quis lederet ip̄m. Ip̄e th̄ qui salutem
oīm sitiebat/ respondebat eis. Voluntas patris mei
est vt vadā non timeatis/ qz ip̄e nos defendet/ & hoc
sero huc illesi redibimus. **¶** Cepit igit̄ ire/ & illa parua
comitina (scz fidelis) secuta est eū. Cūq; venisset bethsa-
ge scz viculum quēdam in medio itineris misit duos
discipulos in hīrlm̄ vt adducerent asinam & pullum
eius alligatos in loco publico & ad ministerium pau-
perum deputatos. Quo facto: dominus primo super
asinam & parum post super pullum ascendit humili-
ter super quos discipuli vestimenta posuerunt et sic

equitabat dñs mundi. Et quibus iustissimū esset eū ho-
norari tñ tempore honoris dñs mundi talib⁹ dextra
rūs vsus est. Cogita qualiter in hoc vituperavit pōpā
mundi. Nō enī fuerūt hec aīalia frenis ⁊ selis de au-
ratis ornata/moze sulticie mundi: sed vilib⁹ pannis
⁊ duob⁹ suniculis tñ nō ē rex mūdi. Turbe autē hoc sci-
uerūt ⁊ exierūt obuiā ei/ ⁊ cū vt regē cū hymnis ⁊ cā-
nticis/cū vestimētorū suorū expāssione ⁊ ramorū arborū
fractiōe ⁊ leticia magna susceperūt. Immiscuit autē
cū ista leticia fletum. Nā cūz eēt ppe hierusalē/fleuit
sup illā dicēs. Quasi cognouisses ⁊ tu ⁊c. ¶ Et debes
scire q̄ trib⁹ vicib⁹ legim⁹ deū fleuisse. P̄mo de mor-
te lazari. s. humanā miserā. Sc̄do hic. s. humanā ce-
citatem ⁊ ignorantā. Tercio in passione sua. s. huma-
nā culpā ⁊ maliciā: qz videbat q̄ sua passio p̄ omib⁹
sufficiebat: s; non oib⁹ p̄ficiebat qz nec reprobis/nec
duris corde/nec impennētib⁹. De hac lacrimatiōe dñs
ad hebreos. Cū clamore valido ⁊ lacris se offerēs ex-
audit⁹ est p̄ sua reuerētia. De trib⁹ his vicib⁹ habet
in textu/s; alibi tenet ecclesia q̄ fleuit sc; infantul⁹. Vñ
cātat. Magit ifans iter atra posit⁹ p̄sepia. Q̄ fecit vt
misteriū incarnatiōis dyabolo celareē. Cogita ipsum
flentē q̄ flere deberes cū eo. flet enī fortit⁹ ⁊ largit⁹. qz
nō simulate: s; vere dolebat de ip̄is. vñ corde amaro
flebat eorū piculū efnale. P̄redixit etiā eorū excidiū
t̄pale. Aspice discipulos q̄ diligētē vadūt iuxta eū
cū metu ⁊ reuerētia. Ip̄i sunt comites ⁊ barones sui.
Aspice ⁊ matrē seq̄ntē cū alijs femiab⁹ seq̄ntib⁹ ei⁹
ministrātib⁹. Nec debes credere q̄ ip̄o flente potues-
rūt lacrias p̄tinere. Intrauit ergo dñs iesus cum isto
triūpho ⁊ honore turbarū in ciuitate de quo tota ciui-
tas est p̄mota. Venit autē ad tēplū/ ⁊ eiecit vendētes

z ementes. Et hec fuit scōa electio. z stetit dñs Iesus
in tēpio p̄dicās publice pp̄lo/z rñdēs p̄ncipib⁹ z pha
riseis vs. 3 in sero. Et h̄c fuisse honoratus illa die
nō fuit q̄ eū iultaret ad p̄adisi. Tota iḡ die ip̄e z sui
seiuuauerūt/z sero cum eis bethaniā rediit. Cogita q̄
h̄uiler vadit cū illis p̄ ciuitatē q̄ sic mane honorifice
venerat. Uñ potes cōsiderare q̄ parum curādum est
de honore mandano q̄ breuiter terminat. Consides
ra etiā quō magdalena z om̄s alii gaudebāt quan
do honorabatur a turbis z maxime cum bethaniam
redierunt illesi.

¶ Quomodo dominus Iesus mortem suam predi
xit matri. Ca. lxi.

Hic pōt iterponi meditatio valde pulcra/ de qua
in scriptura nō loq̄t. Cenante nāqz dño iesu die
mercurii i domo marie z marthe z m̄re ei⁹ i alia pre
dom⁹ cū mulierib⁹: magdalena m̄strās rogabat dñs
dicēs. Maḡ sitis memor vt faciatis hic pascha no
biscū. Rogo vos ne negetis hoc michi Quo nō acq̄
scente z dicēte q̄ in hir̄m faceret pascha/ illa recedit
cū lacrimis/z vadit ad matrē rogās cāvt illa cum ip̄o
ibi pascha teneat. Cena iḡ facta venit dñs ad matrē
z sedet cū ea seorsum loquēs cū ea /coplā sue p̄sentie
p̄bens quā in breui substractur⁹ erat ab ea. Aspice! q̄
reuerēter dñs suscipit eū/z cū eo affectuose morat⁹ z q̄
reuerēter ip̄e se h̄z ad ip̄am. Tūc illis colloquentib⁹
magdalena venit z posuit se ad pedes eoz dicēs Dñs
ego iuitabā maḡm vt hic pascha faceret/ s̄ vult ire in
hir̄m: rogo vos ne p̄mittatis ip̄m ire. Ad quē mat̄
Fili mi: rogo te nō sic fiat/ s̄ hic facias pascha. Scis
enī q̄ isidie ad te capiēdū pate sunt z ordiate. Et dñs
ad eā. Mat̄ mea volūtas p̄ris mei est vt ibi faciā pa

sc̄ha. q̄ t̄ps redēptōis venit mō i plebunē oīa q̄ de me
scripta sūt / r̄ faciēt de me q̄cqd volēt. At illa cū ingēti
dolore vt audiuit (intelligens bñ q̄ de morte sua loq̄
ret) dixit ei maī vix valēs x̄ba p̄cepta p̄ferre. Fili mi
tota p̄cussa sū ad vocē istā r̄ cor in eū deliqt̄ me. Pro
uideas p̄ q̄ nescio qd dicā. Nolo sibi p̄tradere: s̄
si placeret sibi rogo eū q̄ differat ad p̄sens / r̄ faciam
hic pascha cū istis amicis n̄ris. Si x̄o sibi placet pos
terit p̄uideri de alio mō redēptōis sine morte sua oīa
eū possibilīa sūt ei. **Q** si videres iter hec x̄ba dñam
plorantē modeste / r̄ magdalenā quasi ebriā de magi
stro suo largitē r̄ magnis singultib⁹ flentē / forte nec
tu posses lacrimas p̄tinere. Cōsidera in quo statu esse
poterat qñ talia tractabant. Dixit ergo dñs blande
p̄solens eas. Nolite flere. Scitis enim q̄ obedientiā
p̄ris op̄z impleri: s̄ p̄ certo p̄fidite / q̄ cito reuertar ad
vos / r̄ tertia die resurgā i columis. In mōte ergo syō
sm voluntatē p̄ris faciā pascha. q̄ mons est in h̄rlm
Dixit autē magdalena. Eū hic nō possum tenere. Si
mus ergo r̄ nos in domo n̄ra de h̄rlm: sed credo q̄
nunq̄ habui pascha ita amarum. Accēuit dñs Iesus
vt ipse in dicta domo faceret pascha.

¶ De cena domini Iesu. Math. xxvi. Marci. xiiii.
Luce. xxii. Iohannis. xiiii. Ca. lxii.

Adueniēte iā t̄pe r̄ iminēte miserationū r̄ mīarū
dñi quo disposuerat saluā facere plebē suā / et eā
redimere: nō auro neq̄ argento: sed p̄cioso / sangui
ne suo voluit cenam cum discipulis notabilem face
re anteq̄ ab eis per mortem discederet / in signū me
moriale recordatiōis / r̄ vt impleret misteria q̄ restas
bāt fuit autē hec cena magna valde r̄ ea q̄ fecit ibi
dñs ies⁹. Ad q̄ ituedā cū intētōe sūma te p̄hitē exhibe

quia si hoc digne et vigilanter feceris non patiet te dominus
cum aliis redire ieiunium. ¶ Circa istam cenam sunt quatuor
tuorum principaliter attendenda quae tibi notabiliter facta fuerunt
quae occurrunt meditanda. scilicet corporalis cenatio pedum discipulorum
per dominum iesum ablutio sacramenti sui sacratissimi
corporis et sanguinis institutio pulcherrimi sermo
nis per ipsum compositio. ¶ Circa primum attende quod petrus
et iohannes iuerunt de iussu domini ad querendum amicum suum
in monte syon ubi erat cenaculum grade stratum ad parandum.
Sed et dominus iesus cum aliis discipulis die iouis ad
vesperascente iam die civitatem intrauit et ad locum ipsum
iuit. Aspice ipsum stantem in aliqua parte domus et loquentem
cum eis salubria. Legi in legenda beati marcialis quod
ipse cum aliquibus de septuaginta fuit ipso sero ad ministrandum
eidem iesu et duodecim recubentibus: sed et aquam
portauit domino iesu quando lauit pedes discipulorum. Cum autem
essent omnia in cenaculo parata: dilectissimus iohannes
qui sollicitus erat ad iuuandum in prefata preparatione ve-
nit ad dominum iesum dicens. Domine: vos potestis cenare quam
placet: quia parata sunt omnia. Aspice attente quae dicuntur et fiunt
quia misteriosa sunt valde nec abbrevianda sed dilatanda
sicut cetera facta domini iesu. In hoc enim est maxima res
meditationum omnium de ipso sed istius magis propter ardua
amoris insignia quae in hac cena fuerunt. Surgit igitur dominus
iesus et discipuli eius cum eo. Iohannes vero lateri eius se
inungens ab eo se deinceps non sepaunt. Nullus ei sic fide-
liter adhesit ut iohannes. Nam cum captus fuit secutus est
eum in atribus principis sacerdotum nec in crucifixione nec
in morte nec post mortem dimisit eum quousque fuit in se-
pulcro. In hac autem cena iuxta eum sedit: sed esset iunior
aliis. Intrauit ergo cenaculum lauat manus et circumstantes
benedixit mesam. Scire autem debes quod ipsa mensa

erat in terra / et moze antiquoz sederit in terrā ad ces
nam. Erat autē (vt credit) quadra de plurib⁹ tabulis
quā ego vidi rome in ecclia lateranēsi et eā mēsurauit.
Est autē in vno quadro duoz brachioz et palmivl cir
ca: ita q³ lz arte tres discipuli (vt credit) sedebāt i quo
libet quadro / et dñs in aliquo angulo: ita q³ oēs i vno
catino comedebāt ppter hoc dixit dñs Iesus: qui in
tingit mecum manū i catino hic me tradet / qz oēs itinge
bāt. Benedictione igit pfecta per dexterā dei: sedent
circa mēsam. Johāne sedēte circa dñz iesum. Sz attē
de q³ duplicif potes hoc meditari. E nō mō q³ sedeāt
sicut dixi. Alio mō vt stent recti cum baculis in mani
bus comedentes agnum cū lactucis agretib⁹. et alia
obseruātes q³ in lege seruabant / dñmō postea sedeāt
ad aliqd aliud māducandū: vt ex plurib⁹ locis colli
gitur. Itā nec iohānes supra pect⁹ dñi nisi sedēdo po
tuisset recubere. Delato igit agno pascale affato: acce
pit eum verus et immaculat⁹ agn⁹ dñs Iesus q³ erat in
medio eoz sicut q³ ministrat: scindit eū in frustra / disci
pulis alacrif porrigit / et ad comedendū pfortat. Ipsi
vero comedebāt sz alacrif nō capiebāt / semp puidē
ne nouitas cōtra dñm fieret. Cenātib⁹ autē eis pate
fecit factū apertius et inter alta dixit. Desiderio deside
rauit hoc pasca vobiscū māducare ante q³ pariar: vn⁹
autē vestrū me traditur⁹ ē. Hec vox in corda eoz tāq³
gladi⁹ intrauit et comedere cessauerunt aspiciētes se
īpos et dicētes. Nunqd ego suz raby: Cogita i q³to do
lore positi sunt auditis x³bis istis. Ille autē pditor ne
viderentē hec x³ba ptinere ad euz: comedere nō cessa
uit. Johānes autē stupefact⁹ et cordialif gladiat⁹ ver
sus eum se inclinavit / et super pectus ei⁹ recubuit. Pe
ro aut dñs nō dixit: qz vt dicit augustini⁹ si illū pdito

rem scilicet: dentibus descripsisset. Sed per petrum si-
guratur actiu. per iohannē contemplatiui. vñ habes hic
argumentū q̄ contemplatiu⁹ nō intronmittit se de extrin-
secis operib⁹: de ipsisq; offensis dei vindictā nō expe-
rit: s; interi⁹ gemēs p̄ ofonem ad deuz se p̄uertit ⁊ for-
tius ei. p̄ contemplationem primās/eiq; adherēs oīa sue
dispositioni p̄mittit. Et de t̄pe vocatiōis intellige cuz
h; copiā spōsi aīa. Aliqñ autē contemplatiu⁹ ex zelo dei ⁊
aīaz: exteri⁹ exit ad primum vt dicit sancti. Hic ha-
bes q̄ nec iohānes dixit petro: s; ad mutū q̄sisset. Et
potes colligere q̄ contemplatiu⁹ secretū dei reuelare nō
debet. Et legi de beato fr̄cisco q̄ reuelatiōes occul-
tas nō diuulgabat exteri⁹: nisi q̄tum fraterne salutis
zelus vrgebat/vel sup̄ne reuelationis dictabat instr-
ctus. Aspice dñi benignitatē qualiter dilectū suuz su-
pra pect⁹ retinet. Q̄ tenerrime se ad inuicē dilige-
bāt. Cogita discipulos tristes ad vocē dñi / nec come-
dentes se inuicē aspiciētes ⁊ sup̄ his p̄siliuz capere ne-
sciētes. ¶ Circa sc̄d; diligenter attēde. His enī sic se
habētib⁹ surgit dñs a cena/surgūt ⁊ discipuli ignorā-
tes quo irevellet. Ip̄e x̄o descēdit cuz eis in aliū locū
iferi⁹ in eadē domo/vt dicunt q̄ locū vidēt ⁊ ibi oēs
fecit sedere: aquā sibi iubet afferrī/ponit v̄simenta
sua/intheo/se p̄cinxit/aquā misit ī peluim lapideam
vt lauaret pedes eoz. Recusat petr⁹/s; audita christi
cōminatiōe sapienter mutat p̄siliū in meli⁹. Inclinat
se summa maiestas ⁊ magistra hūilitatis vsq; ad pe-
des piscatoris. Stat curuus ⁊ flexis genib⁹ corā ip̄is
sedētib⁹/lauat p̄p̄riis manib⁹ ⁊ tergit ⁊ osculat oīm
pedes. S; ⁊ illud superaltat hūilitatē qz ⁊ p̄ditiōi
eadē p̄bet officia. Q̄ benigna ē tāta benignitas ⁊
hūilitatis p̄fūditas. Hoc cōpleto misterio redit ad

locum cene et iteꝝ recubens: eos ad suū exēplū imitā
dum ꝑfortat. ꝑotes meditari ꝑ dñs Iesus exēplū
dedit nobis ī illo sero qñqꝫ magnarū virtū. ꝑamū
hūilitatis/laūādo pedes. Scđꝫ caritatis/īn sacramē
to sui corporis et sermone qui ē monitis caritatis ple
nus. Tercius: patiētie/sustinēdo ꝑdatorē et opprobria
multa qñ fuit capi⁹ et duci⁹ vt latro. Quartū: obediē
tie/eundo ad mortē et passioē ex obedientia patris.
Quintum ofonus/orādo trib⁹ vicib⁹ īn orto. In his
ergo virtib⁹ cū imitari conemur ¶ Tercio circa ter
cium meditādo oblupeſcite illā dignissimā caritatē
qua se nobis tradidit et reliquit seipm ī cibum Qu ergo
dñs lotis pedib⁹ discipuloꝝ iteꝝ recubuisse volens fi
nē dare legalib⁹ sacrificiis/et nouū icipere testimoniū
seipm vep sacrificiū dedit et accipiēs panē et oculos le
uās ad patrē ꝑfecit altissimū sacramētū corporis sui.
Et dñs discipulis dixit. Hoc ē corp⁹ meū qđ ꝑvobis
traded. Similiter et calicē. Hic ē sanguis me⁹ qđ ꝑ vo
bis fundet. Et ꝑꝑrite manib⁹ cōmunicant ollectā fa
miliā suā/et ī amoris recordationē subiūxit. Hoc fa
cite ī meā cōmemorationē. Hoc ē memoriāle quod
aiam facit deo gratā/cū suscipit digne manducando
Hec fideliter meditare/et toto diuini amoris igne ine
briare/et ī ipm dñm Iesū ꝑe amoris et deuotōis ve
hemētia totaliter trāiformare. Nichil enī mai⁹/cari⁹
dulci⁹/vtili⁹/nobis relinquere potuit: qđ seipm. Ipse
nāqꝫ quē īn sacramēto altaris sumimus/ille idē est qđ
ex virgine incarnat⁹ est et mirabiliter natus/ qđ ꝑ no
bis mortem sustinuit/ qđ surgens gloriose et ascendēs
sedet a dextris dei/ipse qui creauit celum et terram et
omnia. qui potest nobis dare vitam et mortem/para
disum/et infernū. ¶ Circa quartū vero ad oēm cum

lum superfluentē attēde alia dilectiōis insignia. Fe-
cit enī eis sermonē pulcherrimū/plenū ignitis carbo-
nibus dilectionis. Cōmunicatis autē discipulis et Ju-
da pessimo: licet in cōmunionē nō fuerit scōz aliquos
dixit ipse iude dñs Iesus: qđ facis fac citius. Ille autē
ifelix fuit ad pñcipes sacdotū: qđ eū die pcedēti vēdi-
derat trigēta argēteis/et petiit ab eis cohortē ad ipm
capiēdum. Interim autē dñs Iesus fecit discipulis di-
ctum sermonē: ex cui⁹ ornatu utili et venerāda magni-
tudine qñqz pñcipaliter meditanda assume. Primo
qualiter p̄dicens eis discessum suū p̄fortat eos. Dice-
bat enī adhuc modicū vobiscū sum: s; nō derelinquā
vos orphanos/vado et venio ad vos et gaudebit cor
vestrum. Hec et his similia q̄ succincte trāseo dicebat
eis q̄ corda eoz totalit̄ penetrebāt. nō enī de recessu
suo poterāt aliqd pacifice tollerare. Scōdo circa ser-
monē mediteris qualiter cordialiter et instāter instru-
xit eos de caritate dicēs piurib⁹ vicib⁹. Hoc est man-
datū meū vt diligatis inuicē. Et his similia q̄ poteris
in euāgelio legere. Tercio circa sermonē mediteris
qualiter monuit eos ad obseruantia mandatorū suoz
Si diligitis (inquit) me mādata mea seruate/et si p̄ce-
pta mea seruaueritis/manebitis in dilectōe mea/et si-
milis. Quarto circa sermonē cogita qualiter dat eis
p̄fidentia cōtra tribulatiōes quas eis p̄dixit v̄turas
esse. In mūdo (inquit) pressurā habebitis: in me autē
pacē. s; p̄fidite. ego vici mundū. Et itez. Si mundus
vos odit: scitote qz et. Itē. Mund⁹ autē gaudebit vos
autē tristabimini: s; tristitia vestra Xtetur in gaudiū.
Et similia. Quinto qualiter Iesus aspiciēs in celoz cō-
uertit se ad patrē dicēs. Pater serua eos quos dedi-
sti michi. Cū essem cū eis: ego seruabā et. Virū cerā

te quō discipuli qui tā vehemēter dñm suum amabāt
hec v̄ba sustinere potuerunt. Si ergo q̄ in hoc sermo
ne dicta sunt attēte discussēris ⁊ meditādo ruminave
ris diligenter in eorū dulcedine requiescēs/merito in
ardescere poteris in tantā dignationē benignitatem
pudentiā/diligentiā/⁊ caritatē/⁊ alia q̄ per eum hoc
sero gesta sunt. Aspice q̄ efficaciter/douote/⁊ delecta
biter loquēs imprimis discipulis q̄ narrat in ameni
tate verborum ei⁹ spiritus. Logita qualiter discipuli
stant inestū ⁊ captibilibus inclinatis/lachrimantes/⁊ sus
pirātes. sunt enī pleni tristitia vsq; ad summū: vnde
ipse testimoniū phibuit dicēs. Sed q; hec dixi vobis
tristitia impleuit cor vestrum. Inter alios autē aspice
Johānē ei familiariter coherentē q̄ attēte ⁊ diligen
ter aspicit dilectū suū ⁊ anxietur. oīa enī v̄ba recolit
Nā ipse scribēs solūmō ea nobis tradidit. Inter alia
quoq; eis dixit Surgite eamus hinc. **D** q̄tus pauor
tūc in eos intrauit: nesciētes quo ire deberēt/de eius
separatiōe plurimū formidātes. Postea locutus est
eis cōplendo sermonē eundo per viā multa edificato
ria verba. Tandē cuuctis cōpletis misteris vadit cū
eis in ortū trās torrentē cedron ⁊ ibi sibi pditorē ⁊ ar
matus vtra eū indeos expectat. Que aut sequunt spe
ctant ad passionem que omnia ibi reseruamus.

De passione domini Jesu i generali. Math. xxvi.
et. xxvii. Marci. xiiii. Luce. xxi. et. xxiii. Johannis.
xviii. et. xix.

Capitulum. lxi.

Ocurret vt de passione dñi Jesu nunc tractemus
Qui ergo i passione Jesu gloriari desiderat: se
dula intētionē debet in ea insistere. Nā multa p̄scrus
tanti eā possunt occurrere inseparate q̄ sibi p̄sagia ⁊
participia glorie v̄idebuntur. Te ergo hortor: vt qui

singulariter attendisti premissa q̄ de ipsius vita dicta
sunt: hic multo vigilanti⁹ totū apponas aiā ⁊ virtutē
vt affectuose diligēter ⁊ morose ac pseuerāter/nō per
salt⁹/aut attediat⁹ mediteris ī ea. qz hic apparet ma
xima ei⁹ caritas/q̄ corda nostra taliter ꝑremare de
beret. Cūcta v̄o cū solita modificatōe accipe: q̄ sic pie
meditari possūt vt narrabo. Nō enī in opusculo aliqd
affirmare itēdo: qd̄ nō ꝑ sanctā scripturā/ꝑ dicta san
ctorū/ꝑ opiniones ꝑbatas affirmet. Et idē aut̄ michi
posse nō incōgrue dici/qz nō solū illa penalis ⁊ morta
lis crucifixio dñi Jesu/s; etiā q̄ precesserūt/sunt vehe
mentissime ꝑpassiōis amaritudinis/ ⁊ stuporis. Quid
enī est cogitare/qz dñs noster sup̄ oīa deus benedict⁹
ab hora qua nocte capt⁹ fuit vsq; ad sextā sue crucifi
xionis horā/fuit in bello cōtinuo doloribus magnis/
opprobriis/illusionib⁹/ ⁊ tormētis. Nō enī sibi debet
vel modica reſes. Sed in quali bello ⁊ ꝑflictu: audi
⁊ vide. Ali⁹ enī apprehēdit/ali⁹ ligat/ali⁹ insurgit
in eū/ali⁹ exclamat/ali⁹ ipellit/ali⁹ blaphemat/ali⁹
expuit in eum/ali⁹ circūoluit/ali⁹ interrogat/ali⁹ cō
tra eum falsos testes querit/ali⁹ querentes associat/
ali⁹ ꝑtra eum falsum testimoniū dicit/ali⁹ accusat/
ali⁹ illudit/ali⁹ oculos velat/ali⁹ faciē cedit/ali⁹
collaphisat/ali⁹ ad colūnam euz ducit/ali⁹ dum du
citur percutit/ali⁹ expoliat/ali⁹ vociferat/ali⁹ in
sultat in eum/ali⁹ ad vexandū suscipit/ali⁹ ad colūnā
ligat/ali⁹ in eū imperū facit/ali⁹ eum in cōtumeliam
purpura vestit/ali⁹ eum spinis coronat/ali⁹ arundī
nē in manu ei⁹ ponit/ali⁹ furibunde eum accipit: vt
spinosum caput ꝑcutiat/ali⁹ derisorie genuflectit/
ali⁹ vt regē salutat. Nec ⁊ his similia multa/non so
lum ali⁹ sed ⁊ alii plurimī intulerūt. Deducitur ⁊ rez

ducitur / spernitur / reprobatu / voluit circumfertur huc
illuc quasi stultus et imbecillissimus / sed et tanquam latro et impius
simus malefactor. modo ad annam / modo ad caypham /
modo ad pylatum. Et ibidem modo intus / modo foris in
ducitur et reducit. Item ad herodem ab eo vesicae baibitus
et illusus / et sic remittitur ad pylatum. Deus meus quod est
hoc. Nonne tibi videtur durissimum et amarissimum bellum?
Sex expecta parumper et duriora videbis quia stant contra
eum minaciter et persistenter principes et seniores populi / et
milia populi / et clamabant ut crucifigatur. Et dicitur a iu
dice et sententia datur ut crucifigatur. Et in humeris suis fra
ctis apponitur in qua crucifigatur. Et concurrunt undique ciues
et adueniunt maiores et minores / ribaldi / et iniqui peccatores
non ad patientiam sed irridendum. non est qui eum cognoscat
sed luto et infidelibus eum impetunt et affligunt / et dum ignomi
niam suam portat factus est in parabolam. Contra eum loque
bantur qui sedebant in porta / et in eum psallebant qui videbant
vinum. Impellitur et anxiosus / trahitur / acceleratur / et sic fatiga
tus et inaceratur / flagellatus / et opprobriis lacessitus / et
usque ad summum laceratur non sinitur quiescere / nec esse
in ocio. vix potest refocillare spiritus quousque peruen
tum est ad caluarie lectum undique immundissimum. Et hec
omnia eum impetu et furore fecerunt. In ipso autem loco finis et
quies bello de quo tractamus imponitur. Sed quae est illa
quies? a uicifixo est / lectus dolorosus est. Ecce qualis
dies asperior bello. Videtur ergo quod usque ad horam no
nam perpeffus est legum / durum / et pertinaci bellum. Vere
intrauerunt aequae usque ad aeternam suam / et vere circundede
runt eum canes multi / terribiles et feroces. Et vere consi
lium malignantium obsedit eum / quod ut gladium bisacutum
acuerunt in eum / et linguas et manus. Et his igitur que
dicta sunt / expedita videntur que de passione domini dicitur

possunt summam in tribus primis horis/scz matuti-
nali/prima est tertia. Sz meditatio passionis in hora
matutinali nō est sic pcurrēda. Non est enī tāta ama-
ritudo z pena dñi nostri Jesu christi sic leuiter pertra-
ctāda. Hāc hec cum quadā gñalitate dicta sunt: sz vī-
dem⁹ singula diligēter/ Nō enī decet nos tedere illa
cogitare: q̄ dñm pro nobis non teduit tollerare.

Meditatio passionis in hora matutinali **Ca. lxiij**

Resume igitur meditationes istas a principio
passionis: z psequere vsqz ad finē: de q̄bus breuiter
tangā. Tu vero (vt placet) exercita te in altiorib⁹
vt dñs tibi dabit. Attende igit̄ ad singula ac si p̄sens
esses ac cerne eum attente/cū a cena exiens sermone
p̄pleto in ortū cū discipulis vadit vltimo nunc ab eis
itinere sociādus: q̄ studiose/q̄ socialiter z familiarit̄
loq̄tur cū eis/z ad orationē hortat̄. quō ip̄e pusillū in-
fra iactum lapidis p̄grediēs humiliter posuit orat pa-
trē. Hic pariter sustine/z mirabilia dñi tui pia mēte
renoue. Orat nōc dñs Jesus: sz hacten⁹ legit̄ orasse
pluries: sed p̄ bonis tūc vt aduocat⁹ noster/tūc alit̄
p̄ se orat. Cōpatere ergo sibi z mirare p̄fundā humi-
litate suā. Cum enī sit de⁹ patri suo coetern⁹ z coequa-
lis: oblit⁹ videt̄ se deum esse/z orat vt homo/stat qua-
si q̄dē homūculis de populo deum orās. Attēde per-
fectissimā obediētiam. Quid enī orat? Certe orat vt
nō moriat̄ si patri ei⁹ placet: z cum patre habet expe-
dire istud negocium: z nō exaudiet̄ scdm aliquā volun-
tatem q̄ erat in eo. Fuit enī in ip̄o multiplex volūtas
vt dicā z in hoc tu cōpatere. Vult enī pater penitus vt
moriatur. z ei q̄uis vnico filio dilecto non pepercit: sz
pro nobis oibus tradidit illum. Sic enī deus dilexit
mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret. Hic Jesus hāc

obediētiā suscipit ⁊ exequitur reuerenter. Et de etiā
indicibilem caritatē circa nos tā patris q̄ filii com-
passionē/admiratiōe ⁊ ueneratione dignissimā p̄ no-
bis mors inducitur ⁊ sustinetur p̄pter nimiam caritatem
Orat ergo dñs Iesus patrem plire: dicēs. Mi pater
clemētissime rogo te vt exaudias orōnem meā : ⁊ ne
despereris de peccatiōe meā : itē de michi ⁊ exaudi me
q̄ contristat⁹ sum in exercitatione mea ⁊ anxiat⁹ est
in me spirit⁹ me⁹ in me turbatum est cor meū. **F**. Iclis-
na ad me aurē tuā ⁊ intende voci deprecationis mee
Tibi pater placuit me in mundum mittere vt p̄ iu-
ria nobis ab hoīe facta: satisfacerē ⁊ statim cū voluis-
si: dixi. Ecce ego vadā. Et tūc in capite libri scriptus
est de me vt facerē voluntatē tuā sicut volui/volunta-
tem tuā ⁊ salutare tuū dixi. **P**auper ego sum ⁊ in la-
boribus a iuuetute mea / faciens voluntatē tuā ⁊ oīa
q̄ mandasti michi feci: paratus cōplere q̄ restant. **S**i
tū pater fieri potest: tolle a me tantā amaritudinem
q̄ michi parata ē ab aduersariis meis. **E**tides enī quā-
ta machinātur aduersum me ⁊ quot ⁊ quāta falsa mi-
chi imponūt p̄pter q̄ accipere aīam meā p̄siliati sūt.
Sed pater si feci ea: si est iniquitas in manib⁹ meis:
Si reddidi retribuentib⁹ michi mala decida merito
ab inimicis meis inanis. **E**go enī q̄ placita sunt tibi
semper feci. **I**psi v̄o posuerunt aduersum me mala p̄
bonis ⁊ odii p̄ dilectōe mea. ⁊ discipulū meū corrupe-
runt ⁊ suū ducē ad me pdendum fecerūt. ⁊ appende-
rūt mercedē meā triginta argēteis: q̄bus sum ab eis
Rogo igr̄ te pater mi vt trāsferas a me calicē istum.
Si autē tibi aliter videtur: non mea voluntas. s; tua
fiat. **E**xurge in adiutoriū meū festina pater vt adiu-
ues me. dato enim dilectissime pater q̄ me nesciens

filium tuum quia tamen cum eis innocētiā dixi/ &
multa eis beneficia cōtuli/nō deberent in me sic crue
deles existere. Recordare q̄ steterim in cōspectu tuo
vt loquerer p̄ eis bonū & auerterē indignatiōem tuā
ab eis. Nunquā redditur p̄ bono malū qz federūt ani
me mee & mortē michi turpissimā parauerūt. Tu vi
des dñe ne sileas/ne discedas a me: qm̄ tribulatio p̄
xīma est/& nō est qui adiuuet. Ecce in cōspectu tuo sūt
oēs qui tribulāt me q̄rentes aīam meā. Improperitū
expectauit cor meus & miserā. Et rediit dñs iesus ad
discipulos excitans eos & de orādo exhortans. Item
sc̄do & terciō ad orōnem rediit in trib⁹ diuersis locis
ab inuicē distātib⁹ p̄ iactū lapidis. nō q̄tum q̄s excus
tens p̄uicere pōt: s; q̄tum sine magna violētia lapi
dem mitteret. Et vt habeo a fratre meo q̄ ibi fuit ad
huc in ip̄is locis vestigia sunt ecclīay q̄ tibi facte fue
rūt. Rediēs ergo dñs iesus ad orōnem vt dixi sc̄do &
terciō eundē sermonē orauit/& addidit. Pater iuste si
sic decreuisti vt crucis patibulum pro genere hūano
sustineam fiat volūtas tua. Sed recōmendo tibi di
lectissimam matrem meā: & dilectissimos discipulos
meos quos hucusq; seruaui cū essem cū eis p̄ m̄i ser
ua eos a malo. Et interim sacratissim⁹ sanguis cor
poris sui vndiq; in mūdo sudoris erūpēs in hac ago
nia seu certamine dñi plūxus orat vsq; ad terrā abun
danter decurrit. Cōsidera q̄ta est aīe sue angustia/il
ludq; aīaduertere debem⁹ cōtra impatientiā/q̄ Jē
sus tribus vicibus orauit ante q̄ responsionē accipe
ret. Cū autē sic orat & anxiatur dñs Jēsus: ecce anges
lus domini princeps. Michael assittit confortatus cū
& dicens. Salue dñe deus meus. Jēsu Oratiōnē tuā
& sudorem sanguineum patri tuo obtuli in cōspectu

rotū
vt ca
uit d
quā
fieri
ip̄is
Jesu
tius
patē
lus
Dece
tua
ma
col
han
noz
ma
bis
ga
st.
ma
lau
me
ris
re
tar
qu
ba
ip̄
co
ri
tu

totius curie superne / et omnis precipientes supplicauimus
ut calicem hunc transferret a te. Et pater respondit. Mos
uit dilectissimus filius meus quod humani generis redemptio
quam sic optamus sine sui sanguinis effusione deceter
fieri non potest. ideo si salutem vult animarum opus pro
ipsis mori. Quid ergo fore decernis? Tunc dixit dominus
Iesus angelo. Salutem animarum omnino volo: ideo pos
tius eligo mori ut saluentur quas ad ymaginem suam
pater creauit / fiat igitur voluntas patris mei. Et ange
lus ad eum. Conforta et viriliter agere excelsum enim
decet magnifica facere. Cito transibunt penosa: et ppe
tua gloriosa succedet. Dicit pater quod semper tecum est et
matrem tuam et discipulos ipse conseruabit et reddet in
columes. Et humilis dominus humiliter et reuerenter suscipit
hanc confortationem a sua creatura / considerans semi
notatum paulominus ab angelis dum est in hac lacri
marum valle. Et sicut tristabatur ut homo / sic in ver
bis angeli confortatus fuit ut homo: et valefecit ei / ro
gans ut eum patri recommendaret et toti curie cele
sti. Surgit igitur tercio ab oratione totus sanguine
madefactus quem aspice tergentem sibi vultum / vel
lauantem / totumque afflictum reuerenter cerne / intus
meque compatere / quia non sine ingentis acerbitate dolo
ris si hoc contingere potuit. Dicunt tamen sapientes
et expositores / quod dominus Iesus patrem orabat non
tam timore patiendi: quam compassione prioris populi
quia compatiebatur iudeis qui de morte sua perde
bantur. Non enim debebant eum occidere. quia ex
ipsis erat et in lege eorum continebatur / et tanta eis
contulerat beneficia. Unde orabat patrem ut si fieri
posset cum salute iudeorum quod credat multitudo gen
tium. Si vero iudei cecandi sunt ut alii videant fiat

voluntas tua/non mea. Fuit enī tunc in xpo quadru-
plex volūtas/volūtas carnis/z hec nullomō volebat
pati/voluntas sensualitatis/z renuebat z timebat. vo-
luntas rōnis: z hec obediebat z p̄sentiebat. Mā iuxta
ysaiam. oblatuſ est qz ipse voluit: voluntas deitatis
q̄ imperebat z sniam dictabat. Jgf qz verus erat hō
z vt verus hō in magna erat angustia positus: inti-
me q̄tum potes p̄parere ei. Cōsidera diligenter z vt
de om̄s actus z afflictōes dñi tui. Venit autem post
hec ad discipulos z dixit eis dormite iā z requiescite
qui ibi aliquantulum dormierunt. bon⁹ aut pastor vi-
gilabat super custodia pusilli gregis sui. Q̄ grandis
amor vere in finē dilexit eos/ cum in tāta posit⁹ ago-
nia p̄curat eoz quietē. Videbat a longe suos aduer-
sarios veniētes cuz armis z fustib⁹. nec tñ discipulos
exercitavit nisi cum p̄pe z iuxta eū fuerūt. Tunc aut di-
xit eis. Satis dormistis/ ecce q̄ me tradet appropin-
quat. Et adhuc eo loquente. venit ille neq̄ iudas āte
eos: pessim⁹ mercator z osculat⁹ est eum dñi q̄ moris
erat dñi Jesu discipulos quos mittebat cuz osculo re-
cipere redeuntes. Et p̄pterea p̄ditor osculū illis in si-
gnum dedit/z p̄cedens alios cum osculo rediit quasi
dicat nō sum ego cū istis armatis. s; rediens more so-
lito te saluto. Auera by. Q̄ vere p̄ditor. Intuere z p̄-
sequere dñm Jesum q̄ benigne suscipit infelices am-
plexus z oscula p̄ditoria/quē paulo ante sūmo ciba-
uerat cibo eius lauerat pedes. z quō se patiē capi/ li-
gari/p̄cuti/z furibunde duci: ac si esset malefactor et
impotens ad se defendendū. quō etiā p̄patiē discipu-
lis fugientib⁹ z errātibus. z dolores eoz cernere pos-
tes q̄ inuiti z dolentes z suspiria dātes (vt orphanūz
timore preteriti) recedebant. Et magis augebat eoz

Dolor quando videbant magistrū & dñm suū sic villi-
ter trahi p canes illos / & quasi agnum mansuetū sine
resistentia sequi. **A**spice qualiter manib⁹ post tergus
ligatis exclamitat⁹ tunica succinct⁹ nō curiose / capi-
te discoopert⁹ / curu⁹ ex fatigatiōe & vehemētī acce-
leratiōe incedēs. **C**um autē pntat⁹ pncipib⁹ & seniorib⁹
pgregatis. illi quasi leo capta pda exultāt examināt
falsos testes pcurant / pdenant / & expuunt in ei⁹ faciē
scitissimā. **O**culos velāt / collaphizāt / & alapis cedunt
dicentes. **P**rophetiza nobis. xpe q̄s est qui te pcussit
Et multis opprobriis vexāt in om̄ib⁹ patiēter se has-
bentem. **T**andē illi maiores recesserunt mittētes euz
in quēdam carcerē de subtus solariā / qui adhuc vide-
ri pōt / vel ei⁹ vestigium & ligauerūt eū ad quandā co-
lūnam lapideā / cuius pars ibi postea murata fuit et
adhuc apparet vt habeo a fratre meo qui / vidit dimi-
seruntq; eū / & euz eo quosdā armatos acutioris custo-
die q̄ eum p totā noctem vexauerūt / derisionib⁹ vacā-
tes. **C**ogita qualiter illi audaces & pessimi pncipales
ei dicebāt. **C**redebas tu eē melior & sapientior pncipi-
bus & sapientibus nr̄is? q̄ stulticia erat tua? **N**ō debe-
bas ptra eos os aperire: **Q**uō fuisti ita ausus? **N**unc
apparet sapiētia tua. **T**u stas mō sicut puenit parib⁹
tuis. **D**ign⁹ enī es morte / & tu habebis eā. **E**t sic p to-
tā noctē mō vn⁹ mō ali⁹ insultat x̄bis & factis ptra eū
q̄ta pnt dicūt & faciūt isti pessimi ptra dñm. **I**ntuere
dñm verecūdū & patiēter tacentē ad oīa tāq̄ in culpa
dephēsuz / vultu in fra depresso & ppatere ei. **O** dñe: ad
quoz man⁹ venisti? **Q**uāta ē patiētia tua. **V**ere ista
est hora & potestas tenebrar. **E**t sic stetit rectus ad co-
lūnam ligatus vsq; mane. **I**nterim autē **J**ohānes va-
dit ad dñam & socias intra domū magdalene in qua

cenā fecerant/ et narrat oīa q̄ de dñō Iesu et de discipu-
lis p̄tingerāt. Tunc indicibilis plāct⁹ et clamor fact⁹
est. Cogita in q̄to dolore sunt posite de dilectissimo
dñō suo/ q̄ bñ vident et credunt ip̄m mortuus. Tandē
dñā se dedit in p̄tem/ et ad orōnē se uertit dicēs. P̄
reuerendissime/ p̄ piissime/ p̄ misericordissime: recō-
mendo vobis vniuentus v̄m dilectissimum. Nō si-
tis ei crudelis: q̄ cunctis estis benignus. P̄ etne ne-
moriat̄ fili⁹ me⁹/ nichil enī mali fecit S; p̄ iuste si re-
demptionem vultis h̄iani gn̄is/ obsecro p̄ alium mo-
dum faciatis. Om̄ia enī possibilīa sunt vobis. Rogo
vos p̄ sc̄tissime si vobis placet: nō moriat̄ filius me⁹
Liberate eum de manu pctōr et reddite michi. Ip̄e p̄
obediētā et reuerentiā vestrā nō se inuat derelinq̄t
seip̄m/ et vt imbecillis et impotens est inter illos: ideo
vos euz iuuate. Hec et his similia orabat dñā n̄ra to-
to affectu et conatu suo et cum amaritudine magna.
Compatere igitur ei quam sic cernis afflictam.

¶ Quomodo principes duxerunt Iesum ad pyla-
tum mane. Ca. lxxviii.

¶ Tunc autez facto tēpestiue redieēt p̄ncipes et ma-
iores ppli: et fecerūt ei ligari man⁹ post tergus di-
centes. Veni nobiscuz latro/ veni ad iudiciū: hodie cō-
plebunt̄ maleficia tua/ mō appebit sapientia tua/ et du-
cebāt euz ad pylatū et ip̄e quasi nocēs seq̄bat̄ eos euz
eēt agn⁹ nutissim⁹. Cum aut̄ m̄r et iohānes et socie (nā
sūmo mane exteēt vt venirent ad euz) occurreēt ei in
bivio: vidētes euz sic vitupabiliter et enormit̄ ab illis
adduci canib⁹/ q̄to dolore replerent̄ dici nō pōt. In
illo aut̄ mutuo aspectu fuit dolor vtriusq;. Nā ip̄e dñs
affligebat̄ multū ex p̄passiōe erga illos maxime: quo
ad matrē. Nā sciebat q̄ p̄ ip̄o dolebat vsq; ad mortē

et usque ad separationem anime a corpore. Considera et intueere quod
passus sunt omnia ista. Ducitur ergo ad pylatum / et sui eius
a longe sequuntur nec poterant appropinquare. Accusatur
ab illis de multis. Ipse vero tacebat / sed pauca presidi lo-
quebatur. Preses autem non vides in eo causas mortis: misit
eius ad herodem. Herodes autem volens videre de suis mira-
culis gaudens est: sed nec miraculum nec Christum aliquid potuit
habere ab eo. Igitur herodes reputans eum stultum in derisio-
nem induit eum veste alba et remisit eum pylato. Et sic vi-
des quod dominus iesus non solum malefactor: sed stultus repu-
tatur est. Ipse autem omnia patientissime tollerabat. Attende
qualiter ducitur et reducit demisso capite et vultu / et omnium
clamores iuicia et subsannationes audientes. Et forte
lapidum percussiones et imunditias lacerantes / et matrem et suos
eius ingenti merore a longe sequentes. Reducto quoque eo ad
pylatum illi canes cum audacia magna et persistencia perse-
quuntur suas accusationes. Sed pylatus nullam causam mor-
tis inueniens nitebatur eum dimittere. Dixit ergo corripiam
eum et dimittam. O pylate tu dominum castigas: nescis quid
agis: quia nec mortem nec flagella meruit. Rectius ages
res: si te ad suum nutum corrigeres. Iussit autem eum flas-
gellari. Spoliatur ergo dominus iesus: a d. columnam
ligatur durissime flagellatur / stat nudus coram om-
nibus elegans verecundus et speciosus forma pre fi-
lius hominum / suscipit spurcissimorum flagella dura
et dolorosa: caro illa tenerrima / et innocentissima / mu-
dissima / pulcherrima / flos omnis carnis / et totius hu-
mane nature repletur livoribus et fracturis sicut undique
regius sanguis de omnibus partibus corporis super-
additur reiteratur / inspissatur livor super livorem / do-
nec tortoribus et inspectoribus fatigatis: iubetur sol-
vi a columna ad quam ligatus fuit. Vestigia crucis

ostendit vt in hystorlis cōtinetur. Hic est diligēter cōsidera per morā longā: et si ei cōpateris: cor lapideus te habere reputa. Tunc impletū est quō dictus est per ysayam. Vidimus eū et nō erat aspectus et reputauimus eū quasi leprosus et humiliatū a deo. **O** dñe qualis fuit ille tā audax et temerarius quē te spoliavit/ et illi quē te ligauerūt audaciores? Sed et illi audacissimi quē te flagellauerūt/ et tu sol iusticie tuos radios subtraxisti ideo sunt tenebre et potestas tenebrarū. **D**ēs sūt te potētiōres. Amor tuus et iniquitas nostra sic te fecit imbecillē. Maledicta sit iniquitas p qua sic affligeris. Solutio eo a colūna ducit sic nudus/ flagellat⁹ p domus perscrutando p pānis suis/ quē sparsim p domū piecti fuerāt a spoliatorib⁹. Erat tremebūdus et afflic⁹ propter frīg⁹. Cūq; se vellet vestire/ et edūt pessimi dicētes pylato. **D**ñe hic se regē facit/ vestiam⁹ eū et coronam⁹ eū more regio. Et accipiētes clamidē sericā rubrā veterē et turbē vestierūt eū/ et spinis coronauerūt. Cogita quas afflictioēs sustinet p ut ipi volūt purpurā suscipit / caput corone spinee parat/ arūdinē tollit/ et corā se genu flectētib⁹ nō dat respōsus: sed caret et obmutescit. **C**erne igī eū cuius cordis amaritudine/ maxime cū caput ei⁹ plenū spinis grauitur et sepe pcutitur. Qualiter depresso collo patiēter cū dolore magno ict⁹ acerbos suscipit. **P**erforabāt enī caput ei⁹ scitissimuz ille spine acerbissime/ et totū sanguine madefaciebāt. **O** miseri quō vobis timebundū apparebit caput illud quō nūc sic pcutitis. Illudebāt enī ei tāq; regnare volētī/ oīa sustinet quasi eorū seru⁹. Sed nec illis suffecerat quod maiorē illusionē totā cohortē cōgregauerūt: sed etiā corā pylato et toto populo adduxerūt eū foras publice sic illusuz/ et portatē spineā coronā et purpureū vesti

mentū. *Terne* quō ad terrā stat demissa *facie* corā to-
ta multitudine *vociferāte* et clamāte. *Crucifige* cruci-
fige eum et *semp* eū irridēte et ei *isultāte*. *Quasi* sapiē-
tiores eo fuerunt / et quasi modo apparet q̄ ip̄e *isipien-*
ter se habuit *contra* p̄ncipes et phariseos q̄ sic eū aptari
fecerunt et ad talem finē perducī. Et sic nō solum do-
lores et penas: sed opprobria suscipiebat ab eis.

Meditatio passionis ad terciam Ca. lxx.

Petit ergo tota iudeorū multitudo magis vocib⁹
vt crucifigat. Et sic cōdēnat a p̄sede misero py-
lato. Non recordant̄ beneficiorū et op̄erū ei⁹. Non mo-
uētur p̄pter innocentia ei⁹: et quod videt̄ crudeli⁹ nō
trahunt̄ p̄pter afflictionē quā ei vident sustinere sed
exultāt principes et maiores qz habēt intētum suum
p̄rauū: ridēt et irrident eum q̄ est ver⁹ et etern⁹ deus / et
mortē accelerāt q̄ tū possūt. Reducit̄ autē dñs *Iesus*
intus spoliat⁹ illa purpura / et adhuc nud⁹ coram eis
adducit̄ / et dat̄ ei reuestiēdi licētia. *Attēde* diligēter et
statum ei⁹ p̄sidera / et i singulis actib⁹ vt itime p̄patia-
ris et simul patiaris. *uerte* pars p̄ oculos a *deitate*
et cū purū hōiem p̄sidera et videbis iuuenē elegātem
nobilē inocentē / et amātissimū totū flagellatū / s̄ngul-
nib⁹ *liuorib⁹* resp̄sū p̄nos suos sp̄s in vndiqz p̄iectos
de terra colligentē: et cū quādā verecūdia reuerētia
et rubore se corā illis semp ip̄s irridentib⁹ reuestientē
ac si eēt a deo derelict⁹ et ol auxilio destitut⁹. *id* pieta-
te et cōpassione mouearis. *Mā* mō colligit vnā tunicā
mō aliā / et sic corā illis se vestit. *Redeas* postea ad *de-*
tate et p̄sidera illā imensā / eternā / incōphensibiles / ac
ioperatoriā maiestatē incarnatā se flectentes / hūilē ad
terrā iclinatā / p̄nos recolligentes / et secū rubore et re-
uerētia reuestientē ac si eēt vilissim⁹ hō et seru⁹ ēptic⁹

sub illorum dñatione constitutus / et ab eis pro aliquo
excessu correptus et castigatus. Diligenter mirare eius hu-
militatem / et diligenter ei teipsum conforma. Eisdem etiam con-
siderationibus / et patiens intueri potes eundem cum ad colu-
nam ligatus: sic enormiter flagellatus. Tunc eo vestito
ducunt foras ne mortem differant et tunc venerabile lignum
crucis longum et grossius et multum graue ponunt super hume-
ros eius / et ipse tanquam agnus mansuetissimus suscipit et por-
tat. Et ut dicitur in historiis opinio est crucem domini quin-
decim pedes habuisse in altum. Et tunc dicitur / accelerat /
et opprobriis saturatus. Ductus autem foras fuit cum duobus
latronibus. Nec est societas sua. O domine Jesu quam ve-
recundiam isti vestri amici faciunt vobis. Latronibus vos
sociant. sed et deterius faciunt / quia vobis crucem portandam
sponunt / quod de latronibus non legitur. Eam non solum ysaya
cum iniq̄s deputatus est: sed et iniquorum iniquorum. Mirabi-
lis est patientia tua domine. Considera quomodo vadit subter crucem
curuus et fatigatus / et sperare ei quantum potes in angu-
stias et opprobria posito. Quia vero propter multitudi-
nem gentium mestissima mater appropinquare nequibat:
iuit per aliam viam breviorum celeriter cum iohanne et socia-
bus / ut alios precedens ei appropinquare posset. Cum
autem extra portam ciuitatis ex concursu viarum eum habuisset
obuium: cernens eum sic oneratum ligno tam graui / semimortu-
um esse pro angustia / nec ei verbis dicere potuit / nec dominus
illi acceleratus ab eis qui eum ad crucifigendum ducebant.
Alterius parum procedens ait se ad mulieres flentes di-
ces. Filie hierusalē nolite flere super me: sed super vos et su-
per filios etc. Et his duobus locis apparent vestigia ec-
clesiarum que ibi facte fuerant in horum memoriā / ut habui a
fratre meo qui vidit / qui etiam dicit / quod mons caluarie ubi
fuit crucifixus: distabat a porta multum. vñ nimis eras

longa portatio crucis. Cum ergo vltim^o pcessissent: & ita esset fatigat^o & fract^o q^o ampli^o portare nō posset: Deposuit eā. & illi pessimi mortē ei^o differre nolētes / tē mētes ne pylat^o sententiā reuocaret / qz ostēderat volūtatē dimittēdi eū: coegerūt quendā vt crucē portaret. Ip̄m autē sic oneratū & vt latronē ligatū: duxerūt ad locū caluarie. Hōne igit^o hec q̄ i matutinali / p̄ma & tercia horis passus ē: tibi vident^o absqz aliqua crucifixio nevehemētissimi doloris eē: amarissimi ē stupēdi horrozis? Certe sic puto / & ad p̄passionē multuz valētia / & passionē inferentia. Sic igitur p̄pleta vident^o que de his tribus horis dicenda fuerunt.

Meditatio passiōis ad horā sextā & nonā Ca. lxxvi
Quoniam igit^o dñs Iesus vituperabiliter duct^o ad locū fetidū caluarie venit: p̄spicere potes oparios malos vndiqz neq̄ter opari. His autē toto mētis intuitu te p̄ntem exhibeas / & cogita singula q̄ fiūt p̄tra dñm / & q̄ dicunt^o ab ip̄o dño & fiūt. Vide igit^o oculis mētis alios figere / alios pare clauos & martellos / alios pare scas las & necessaria / alios ordinare qd facē debeāt / alios ip̄z spoliare. Spoliat^o autē & nud^o ē corā tota multitudine etiā n̄ sic fcia vice. Renouant^o fracture p̄p̄t p̄anos ad carnē applicatos & adherētes. Hūc p̄spicit m̄ filiū sui sic corp^o tractari dolore mētis affligit^o / & supra modū tristat^o cū rubore: qz eū videt totalit^o nudū qz nec femozalia dimiserūt eū. Accelerat m̄ & approximat filio & amplexat^o & cingit eū velo capitis sui. Quinta amaritudie ē aīa sua. Hō credo q^o ei X bñ dicere potuerit: q^o libēter ampli^o iuuaret eū si posset: s; nō poterat eū iuuare. eripit^o enim de manib^o suis suribunde / & ducit^o ad pedē crucis. Hic modū crucifixionis diligēt^o attēde. Ponunt^o due scale / vna retrosum / alia i brachio

sinistro super quas maleatores ascendunt cū clavis &
martellis. Non alia pua scala a pte anteriori attin
gens vsqz ad locum vbi pedes figi debebāt. Cōpelliē
dñs iesus ascendere crucē p parua scalā. Ipse x̄o sine
rebellionē & traditiōe: hūiliter facit quicquid volunt.
Cum igit̄ est in supiori gradu pue scale x̄tit ad crucē
renes/aperit illa regalia brachia/expādit man⁹ pul
cherrimas & excelsas eas porrigēs crucifixorib⁹ suis
Aspicit in celuz ad patrē dicēs. Ecce meipm vsqz ad
mortē hūiliani vt voluisti ppter hūani generis amo
rem placet. accepto. & me p eis offero quos michi fra
tres esse voluisti. Accepta igitur & tu ac deinde placa
bilis esto eis mei amore & oēm veterē maculā abster
ge & elonga ab eis. Pro eis me offero. Qui aut̄ post
crucē est: accipit manuz ei⁹ dexterā & eā cruci fortiter
affigit. Quo facto: ille q̄ ex eius latere sinistro est: sis
nistrā accipit manū: trahit q̄tū potest. extēdit & alius
clauū affigit. percutit & infixit. Descēduntqz post hec
illi de scallis & remouētur oēs scale: pēdet dñs ex gra
uedine corporis deorsuz trahētis solū clavis manib⁹
& nō pedib⁹ infixis sustentatus. Nichilomin⁹ occurrit
ali⁹ q̄ per pedes q̄tum potest eū trahit: & eo sic extra
cto alius p̄figit ambos pedes durissimo clauo. Sunt
qui credūt q̄ hoc mō fuerit crucifixus cruce stante in
terra. Alii x̄o q̄ cruce extēsa super terrā eū crucifixe
rūt: & postea crucifixū eleuauerunt: & crucē fixerunt in
terra. Quid si magis placet. aspice quō eū despiciabi
liter capiunt ipi sicut ribaldū & p̄sternūt euz sup crucē
in terra: surbunde brachia ei⁹ accipiētes: & post violē
tam extensionē crucifigētes. Similliter de pedib⁹ fa
ctū intuerē: quos traxerūt q̄tū potuerunt. Ecce cruci
fixus est dñs iesus sic in crucē extēsus q̄ oia ossa ei⁹

di numerari possent sicut per prophetam conqueritur
Fluit undiqz sanctissimus sanguis ex illis maximis
scissuris. Sic coangustus ē q̄ se mouere nō pōt nisi in
capite. Illi tres clauī sustinēt totū corporis pōdus do
lores acerbissimos tolerat. ⁊ ultra q̄ dici vel cogitari
possit affligitur. Pēdet inter latrones. undiqz pene
undiqz opprobria undiqz cōuicia. Hec adhuc sic āgu
stiato p̄cunt. Mā alii blasphemāt dicentes. Math̄ q̄ de
struis tēplū dei. Alii dicūt seipz saluū facere nō pōt. ⁊
alia multa cōuicia dicūt. Sed ⁊ p̄ncipes sacerdotum
clamāt. Si filius dei es: descēdas nunc de cruce ⁊ cre
dem⁹ tibi? Sed ⁊ milites q̄ crucifixerūt euz diuiserūt
vestes in sua p̄sentia. Et hec oīa dicunt ⁊ fiunt p̄sente
mestissima matre ei⁹ cui⁹ cōpassio multum augebat
filiū passionē. Et ip̄a ecōuerso pendeat in cruce cū fi
lio: ⁊ potius elegisset mori cum ip̄o: q̄ ampli⁹ viuere.
Undiqz angustie sunt ⁊ tormēta q̄ sentiri possunt: sed
enarrari nō possunt. Stabat mater iuxta crucē filiū:
inter crucē ei⁹ ⁊ crucē latronis non auertebat oculos
a filio. Angustiabatur: ⁊ ip̄a toto corde orabat patrē
dicēs. Pater ⁊ de⁹ eterne placuit vobis vt fili⁹ meus
crucifigerē/ nō ē t̄ps nūc a vobis eū repetere. S; vi
detis in q̄ta angustia ē aīa mea: rogo mitigetis eius
penas. Pater recōmēdo vobis filiū meū. Similiter
fili⁹ orabat patrē p̄ ea ⁊ tacite in se dicebat. Pater
mī vides quō affligit mater mea debui crucifigi/ non
ip̄a/ s; ip̄a est mecū in cruce. sufficit crucifixio mea/ q̄
toti⁹ populi porto penā ⁊ pctā. Ip̄a tū nil meretur/ vl
des etiā totā desolatā/ merore cōfectā: recōmēdo eā
tibi vt dolorē eius tollerabiliorē facias. Erāt autem
iuxta crucē euz dñia iohānes ⁊ magdalena ⁊ due sor
res dñe/ scz maria iacobi ⁊ samole/ et forte alie q̄ oēs

maxime dilecta magdalena discipula sua flebat/mec
poterat consolari de suo dilecto magistro dño suo. Et
patiebant̄ oēs dño ⁊ dñe/ ⁊ sibiip̄is renouabatur sepe
dolor: qz semp augebat̄ passio dñi sui in cōuictis ⁊ fa
ctis. Dñs aut̄ in cruce pendēs vsqz ad exitū sp̄it⁹ nō
fuit oculosus. sed faciebat nobis vtilia dixitqz septem
vba q̄ reperiunt̄ in euāgelio. Prīmū fuit in ip̄o cruci
fixionis actu cū orauit p̄ suis crucifixorib⁹ dicēs. Pa
ter ignosce illis: qz ne scilicet qd̄ faciūt. Quod vbu ma
gne pietatis magni amoris ⁊ benignitatis fuit. Ses
cundū fuit ad matrē cū dixit. Ecce fili⁹ tu⁹. ⁊ iohannē
Ecce mater tua. Tercius fuit ad latronē: cui dixit. Ho
die mecū eris i paradiso. in quo ptz largissima miseri
cordia. Quartū: fuit eli. eli. lamazabathani. i. Quod
est deus me⁹ deus me⁹ vt qd̄ dereliquisti me. Quasi
dicat. Pater tantū dilexisti mundū q̄ p̄ eo me tradi
disti/ ⁊ derelinq̄sse me videris. Quintus fuit cuz dixit
Sitis. In quo vbo fuit magna cōpassio matris ⁊ so
ciarum ei⁹ ac iohānis/ s; pessimis magna fuit leticia.
Mā licz exponi possit q̄ salutē glaz sitiebat: tñ in veri
tate sitiuit qz p̄ sanguinis euacuatōe erat tot⁹ siccatus
⁊ arefactus. Et cuz illi maligni cogitare nō possent in
quo ei ampli⁹ nocerēt: acceperunt vexādī materiā cū
ei dederūt acetuz ⁊ fel/ qz maledict⁹ furor eoz sic erat
ptinar: qz ei q̄tus potuerunt nocuerunt. Sextus vbu
fuit cuz dixit. Quisimatū est. Quasi dicat. Pater obe
diētā quā michi dedisti: p̄fecte p̄pleui: ⁊ adhuc qcqd̄
mādare vis: faciā. ego enī in flagella parat⁹ suz. s; to
tum qd̄ de me scriptū ē ⁊ summātū ē. si tibi placz reuo
ca me. Et p̄ ait ad eū. Veni dilectissime fili/ bene oīa
fecisti: nolo āplī⁹ āxeris. Veni qz i sinu meo ⁊ iter bra
chia mea te suscipiā. Et tunc cepit oculis lāguere mo

remorientium / et totum pallefcere. modo claudendo oculos / non aperiendo / et caput inclinare / modo in partem unam / modo in partem aliam. Deficientibus viribus et ventis iam vacuis / tandem addidit septimum verbum cum clamore valido et lacrimis dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hec dicens emisit spiritum inclinato capite / Iesus matrem. Similiter inclinavit se Iesus primum super pectus / quasi gratias agens ei quod ipsum invocabat. Et tradidit ei spiritum suum. Ad hunc clamorem conversus fuit Ceterius qui erat ibi et dixit. Vere filius deus erat iste / audiens quod sic clamans expirasset. Nam alii homines cum moriuntur / clamare non possunt. Ideo credidit in eum. Fuit autem ita magnus iste clamor quod sicut a sapientissimo viro intellexi / usque in infernum factus auditus. Quod qualis erat tunc anima matris / cum sic videbat eum deficere / languere / lacrimari et mori. Credo quod propter angustie amaritudinem absorpta erat / et quasi insensibilis facta et semimortua / nunc multo magis quam quando obiit ei portanti crucem. Quid tunc maria magdalena fidelis et dilecta discipula / quod iohannes ab eo pro ceteris dilectus / quid alie due sorores domine faciebant / Sed et quid facere poterant / replete erant amaritudine et doloribus. Ecce dominus pendet in cruce mortuus / et recedit tota multitudo / remanet mestissima mater / cum illis quatuor ponit se ad sedendum iuxta crucem / contemplatur dilectissimum filium suum expectans a deo auxilium quomodo eum habere et sepelire valeant. Sed et tu si bene contempleris dominum tuum considerare potes / quod a planta pedis usque ad verticem / non est in eo sanitas. Non enim in eo est membrum nec sensus corporis qui suam infirmitatem et afflictionem et passionem non senserit.

De mora nostre domine iuxta crucem Ca. lxxvii.

Quomozātibz igit̄ z sedētibus verecundis dñs
mater iesu: iohāne/magdalenā z sorozibus ma-
tris iesu ab vna parte iuxta crucē z aspicientib⁹ quasi
sine intermissione dñm iesuz sic f̄ cruce pendentē iter la-
trones sic nudū/sic afflictum z ab oib⁹ derelictū: ecce
grinati multi veniebāt a ciuitate q̄ mittebant̄ vt ip̄s
crucifixis frāgerēt crura/z occiderēt eos ac sepelirēt
ne ī magno die sabbati corpa eoz remanerēt in cruce
pendētia. Tūc dñs z oēs surgūt/aspiciunt z vidēt eos
Renouat̄ dolor: pauor z timor crescit. Multū enī dñs
timet z nesciēs qd̄ faciat dicebat sibi. **F**ili mi dilectissi-
me quare redeunt isti q̄ āpli⁹ facere volunt: **N**ōne te
occiderunt fili mi: putabā ip̄os eē satiatos de te: s̄ vt
video adhuc te mortuū psequunt̄. **N**e defēdere nō po-
tui/nec a morte liberare s̄ veniāt z stabo iuxta crucē
ad pedes tuos fili mi. **R**ogo patrē tuuzvt illos placa-
biles tibi faciat: ego autē qd̄ potero faciā. **E**t tūc oēs
q̄nq; flentes iuerunt z posuerūt se āte crucē dñi. **E**sp-
propinquāt aut̄ illi cū furore magno z strepitu z vidē-
tes latrones adhuc viuere frāgunt eis crura/occidūt
deponūt z in quadā fouea velocit̄ picūt. **R**edeuntq;
ad iesuz. **T**unc timēs m̄ ne sic facerēt filio suo. tacta
doloze cordis intrinsec⁹ ad arma sua sc̄z ad humilitatē
recurrit/z genub⁹ positis ac brachijs cācellatis vulo-
tu lacrimabili: z voce rauca sic eos alloquit̄ dicens. **V**i-
ri fratres rogo vos p̄ deum altissimū: ne me āpli⁹ ve-
xetis p̄ dilecto filio meo. **E**go suz mestissima m̄ ei⁹/z
scitis q̄ nūq̄ offēdi nec aliquā iuriā vobis feci. **E**t f̄
fili⁹ me⁹ visus ē esse p̄trari⁹: ip̄m pemistis z vobis re-
mitto oēm offēnsā z iuriā filii mei. **N**āc tñ misam me
cū facite ne p̄fringatis euzvt saltē eū integrū tradere
valeam sepulture. **N**ō expedit vt ei⁹ crura frāgatis

videbitis qz sã mortu⁹ ẽ: z magna hora est q̄ decessit
Johãnes magdalena z sorores matris dñi stabãt ge
nibus flexis cū ea amarissime flentes. **O** dña qđ est
qđ agis ad pedes nephãdoz stãs z orãs inexorabi
les/pietate flectere credis crudelissimos z pessimos
z hũilitate supbos? **A**bhoiatio supbis hũilitas. **E**n⁹
ergo lōginus noie tūc supbus: z ipius: s; post uersus
z sanctus/pozrigēs lanceã de lōge illoz plozat⁹ z pre
ces p̄tēnēs lat⁹ dextrū dñi iesu aperuit vulnere grãdi
z inde sanguis z aqua exiuit. **T**ūc m̄ semimortua re
cidit iter brachia magdalene. **J**ohannes aut̄ dolore
urgēte sūmo vigore isurgit p̄tra illos dicēs eis. **V**iri
neq̄ssimī hanc ipietatē facitis. **N**ōne videtis qz mor
tuus est: quare uultis z hãc suã matrē occidere? **R**ece
dite: qz nos sepeliem⁹. **T**unc illi sicut dño placuit res
cesserūt. **E**xcitat̄ aut̄ dña surgit quasi euigilãs/q̄rens
qđ sit de dilecto filio suo. **N**ūdēt q̄ nō erat facta p̄ eū
nouitas aliqua: suspirat z anxiat̄. **A**spicit̄ filiū sic vul
neratū dolore mortis atterit̄. **S**i uides quotiēs ho
die mortua ẽ: totiēs certe quotiēs uidebat p̄tra filiu
pari uel nouitatē fieri. **E**n̄ nunc impletū ẽ in ea qđ sibi
dixerat symeō. **N**ã pluries hodie hoc sibi p̄tigit. **S**
nūc **H**e filii corp⁹ z matris aĩam hui⁹ lãcee gladi⁹ p̄
forauit. **P**onūt aut̄ se oēs in terra ad sedēdū p̄pe cru
cem. **N**esciunt qđ facere debeãt. **C**orp⁹ enī deponere
z sepelire nō p̄nt: qz nec uires habēt sufficiētes/nec in
strumēta. **R**ecedere aut̄: eo sic remanente: nō audent
z diu sic remanere nō ualēt nocte appropinquãte. **E**i
des i q̄pta p̄plexitate sūt. **O** benigne de⁹: q̄re hãc ma
trē p̄re oib⁹ electã mūdi speculū reclinatoriū tuū sic p̄
mittis tribulari: t̄ps eēt ut aliq̄tulū te spiraret. **A**nte
rim aut̄ pluries p̄ uia uenientes aspiciūt sc; ioseph ab

arimathia et nichodemum ducētes secū alios portātes
instrumēta ut corp⁹ de cruce deponāt et quasi centū li
bras mirre et aloes/ q̄ veniebāt ad sepeliēdū eū. Tūc
oēs surgūt cū timore magno. **D**e de⁹ q̄ta est afflictio
istoz hodie. **C**ircūspiciēs aut̄ iohānes dixit. **B**ēdict⁹
dñs q̄ nobis mittit auxiliū. **E**go cognosco ibi ioseph
et nichodemū. **T**ūc dñs resūptis virib⁹ dixit. **B**ēdict⁹
dñs q̄ memor est nr̄i/nec derelinquit nos. **F**ili occur
ras eis: qz veniūt in auxilium nr̄m. **V**adit ergo iohā
nes obuiā eis velocit̄ et attingēs eos se inuicē ample
xatur cum magno fletu/nō valentes per longā morā
sibi inuicē loq̄ pre āgustia et cōpassione. **D**einde vene
rūt ad crucē: et q̄rit ioseph q̄ sunt ille cū dñs et qd̄ ē de
aliis discipulis. **D**ixit aut̄ iohānes illas q̄ ibi erāt. **D**e
discipulis autē r̄ndit se nescire qz null⁹ hodie ibi fuit
Querit de his q̄ p̄tra dñm facta sunt et narrat ei iohā
nes p̄ singula. **C**ū aut̄ p̄pe crucē fuerunt/genuflectē
tes et flentes adorauerūt dñm. **A**pplicātes aut̄ recepti
sūt reuerent̄ p̄ dñam et alias socias euz genuflexiōe et
inclinatiōe vsqz ad terrā. **S**ic et ipsi: genuflectentes
cum ploratis magno steterunt sic p̄ magnā moram.
Tādē dñs dixit. **B**ēfecistis hūtes memoriā maḡi
vestri qz multuz vos dilexit. **E**t fateor vobis q̄ in ad
uentu v̄ro visum est michi nouā oriri lucem. **N**escie
bam⁹ enī qd̄ facere deberem⁹: dñs autez vobis retri
buit. **E**t illi: **D**olemus toto corde nr̄o de his q̄ cōtra
euz facta sunt. **P**revaluerunt ip̄i sup̄ iustus: libenter
eripuissē⁹ euz a tāta iniusticia si potuissē⁹. **S**altē
hoc modicuz obsequium p̄stābim⁹ dño et mḡo vestro.
Surgentes ergo parauerunt se ad deponenduz eum
Tu autem diligenter attende depositōis modum po
nuntur due scale a lateribus crucis appositae. **I**oseph

ascendit sup scalam lateris dextri satagit extrahere
clauum man⁹ ipsius s; difficile est qz clauus grossus z
lōgus est/z in ligno valde pfixus z sine oppōsiōe ma
nus dñi nō videt posse fieri: s; nō est vis qz fidelit̄ fa
cit z totuz acceptat dñs. Et euulso illo iohānes clam
innuit ioseph dictū clauū sibi porrigi ne ipm dñi vi
deat. Deinde nichodem⁹ extrahit aliu; clauū man⁹
sinistre z eū dat s̄tr iohāni. Descēdit nichodem⁹ z ve
nit ad clauū pedum. Ioseph autē sustentabat corpus
Felix ille q̄ corpus dñi meruit sustentare z āplexari.
Tunc pendentē dexterā manū dñi reuerēter susci
pit/ponit ad vultū suuz itueē z osculaē cuz lachrymis
z validis suspiriis. Euulso autē clauo pedū paulisper
ascēdit ioseph: z om̄s accipiunt corpus dñi et ponunt
in terra. Dñs suscipit caput cū scapulis in suo gremio
magdalena pedes/apud quos olim tantā grām ha
buerat. Alii circunflāt z om̄s faciūt plāctum magnū
super eum. Omnes enim plaugunt eum amarissime
quasi vnigenitum. scdm̄ quod dicit propheta.

Meditatio passiōis in hora cōpletorii. Ca. lxxviii.

Progat ioseph dominam vt permittat eum inuol
ui lintheaminibus et sepeliri. Ipsa vero contendebat
dicens. Nolite tam cito fratres mei michi filium
meum accipere: vel me secum sepelite. Flebat irremediabiliter/
aspiciebat vulnera manuum z pedum
z lateris/modo vnum/modo aliud videbat spinaruz
puncturas depilationem barbe/faciem sputis z san
guine deturpatam z caput tonsū ac desiendo z aspi
ciendo non poterat satiari. Legi q̄ dñs cuiādam pso
ne deuote reuelauit q̄ ipse fuit tōsus capillis z depila
tus barba. sed euangeliste nō scripserunt omnia. Et

quidem q̄ fuerit tonsus: non posset per scripturā pro
bari. Sed de pillatio barbe posset p̄bari. Dicit enim
ysayas in persona dñi Corpus meum dedi penitentibus:
z genas meas vellentib⁹. Unde ipsa mater aspicebat
flebiliter z moxose videre volebat. Tardente
autē hora dixit iohānes. *Domina cōdescendam⁹ ioseph
z nichodemo z permittam⁹ aptari/tractari z sepeliri*
corpus dñi nostri qz p̄pter nimiam morā pati possent
a iudeis calūniam z iniuriā. Ad hanc vocē dña tanq̄
grata z descerta cogitans q̄ ipsi iohanni cōmissa est
noluit amplius contendere. z signans z benedicens
eū pmisit aptari z tractari vt voluerūt. Tunc ioseph z
nichodemus z alii ceperūt inoluere corpus z aptare
cū lintheamine: sicut moris est iudeis. Domina vero
semper tenebat in gremio caput eius/quod ante sibi
seruauerat aptandum. z magdalena pedes. Cum au
tem venerunt ad crura dixit magdalena. *Rogo vos*
vt permittatis me aptare pedes apud quos suz misere
ricordiam consecuta. Quibus pmittentib⁹ illa eos
tenebat z videbatur deficere pre dolore. z quos lacri
mis cōpunctionis irrigauerat: nunc multo magis la
crimis doloris z passiōis lanit. Aspiciebat pedes sic
perforatos vulneratos cruentatos z sanguinolentos
z amarissime flebat. *Itā vt veritas de ipsa perhibuit*
Dilexit multū: ideo fleuit multū. maxime in hoc vlti
mo obsequio magistri sui sic afflicti/sic flagellati / sic
vulnerati/sic mortui z sic ad nichilū redacti. *Vir sibi*
vita stare poterat libenter expirasse ad pedes dñi sui.
Non videbat remedium doloris sui/nec cōseruauerat
ei in talibus obsequi. *Novū z vltimū obsequiū est qd*
ei nunc p̄stat. Et in hoc americatur aīa sua: qz nō po
test illd̄ facere vt vellet. *Vellet enī totū corp⁹ aptare*

lau
nec
z d
fio
res
piū
nit
in g
cum
que
sus
pug
ego
ris
fuit
in t
tu h
fima
me
mat
Qu
vt v
liar
tibi
tio i
mag
ocul
gēte
oēs
tes
capu
Erat

lauare et ungere: sed non est tempus nec locus. Non potuit plus
nec poterat illud: facit quod potuit: lacrimis pedes lauat
et deuote abstergit/amplexatur/osculatur/inuoluit/apertat/
fideliter ut melius potuit. Sic igitur apertato reliquo corpore
respiciunt ad dominam ut ipsa compleret/et omnes planctum reinci-
piunt. Tunc ipsa videns quod amplius non poterat differre: po-
nit vultum suum super faciem filii discens. Fili mi dilectissime
in gremio mortuum teneo: durum est diuortium mortis. Jo-
cunda et delectabilis fuit iter nos conuersatio tua/sine
querela et offensa inter nos fuimus et tu ut innocens occi-
sus es. Fili mi fideliter tibi seruiui et tu michi sed in hac
pugna tua dolorosa / nec tibi pre auxiliari / voluit nec
ego potui. Eum teipsum dereliquisti pro amore humani gene-
ris quod redimere voluisti. Dura et penosa et cara nimis
fuit ista redemptio. De qua tamen gaudeo pro salute hominum: sed
in tuis doloribus et in morte tua affligor valde. Scio quod
tu non peccasti/et tamen culpa occisus est morte valde turpis-
sima et amara. Non ergo fili disiecta est nostra societas/et
me a te nunc separari oportet. Sepeliam ergo te mestissima
mater tua/sed postea quo ibo et ubi morabor fili mi?
Quomodo sine te viuere poterero: tecum libenter ego sepelirer
ut ubi esses ego essem tecum/sed quia non possum corpore tamen sepe-
liar mente. Alias meam sepeliam in tumulo cum corpore tuo eam
tibi committo/eam tibi commendo. O fili mi quam amara est sepa-
tio ista. Et iterum multo magis rigauit faciem. Fili: quam
magdalena pedes. Abstergit autem et deosculatur eum et
oculos eius et in quodam sudario caput eius inuoluit et dil-
igenter apertavit. Tandem iterum benedixit et signauit eum. Tunc
omnes adorantes flexis genibus et pedes eius deosculans
tes accipiunt et portant ad monumentum. Dominam tenebat
caput magdalena pedes reliqui autem stabant in medio
Erat autem ibi prope locum crucifixionis sepulcrum ubi eum se-

pelierūt genub⁹ flexis cū magnis fletib⁹ ⁊ gemitib⁹
⁊ suspiriis. Quo facto mater ipm̄ itez bñdixit ⁊ am-
plexabat̄ stās sup eū: s; leuātes eā posuerūt magnum
lapidē ad hostiū monumenti. Joseph autē volēs redi-
re ad ciuitatem: dixit dñe. Dña mea rogo vos ppter
Deum ⁊ amorem filiū vestri dñi nostri vt diuertatis in
domū meā scio q̄ domū propriā nō habetis: vtamini
mea vt vestra oīa mea v̄ra sūt. Siliter ⁊ nichodem⁹
dicebat. O qualis cōpassio. Regina mundi nō habet
vbi caput suum reclinet. per hos dies lugubres vidui-
tatis sue sub alieno tecto eā reducere opz. Vere dies
viduitatis sunt isti. qz dñs Iesus erat fili⁹ eius ⁊ spō-
sus ⁊ pater ⁊ frater ⁊ om̄e bonuz: ⁊ oīa simul eo mor-
tuo pdidit. Vere vidua est ⁊ derelicta ⁊ quo diuertat
nō hz. Ipa autem se inclinās humiliter ⁊ grās agēs
rñdit se esse pmissam iohāni. Quib⁹ ille iohānes ad
huc euz rogantib⁹ dixit q̄ volebat eā ducere in mon-
tem syō in domuz vbi mgf̄ cenauit heri euz discipulis
suis ⁊ ibi euz ea stare volebat. Illi autem se inclinan-
tes dñe ⁊ adorātes sepulcrz recesserunt. Et isti (vt dī-
cit euāgelium) remāserunt iuxta sepulcrz. Appropi-
quāte autem nocte dixit iohānes dñe nō eēt honestū
hic morari vel de nocte redire in ciuitates: iō si vobis
placet recedam⁹. Tunc surgit dña ⁊ genuflectentes
ad sepulcrum amplexat̄ ⁊ bñdixit; sepulcrum dicens
Fili mi nō possum ampli⁹ stare tecum ego recōmen-
do te p̄ri tuo. Et eleuatis oculis in celum cum lacri-
mis ⁊ affectu magno ait. Ip̄r eterne cōmendo vobis
filiū meū ⁊ animā meā quā dimitto euz eo. ⁊ cepe-
runt recedere. Cum autem fuerunt ad crucē ibi flexit
genu ⁊ adorauit dicēs. Hic requiuit fili⁹ me⁹ ⁊ hic est
sanguis p̄ciosus ei⁹. Siliter ⁊ oēs fecerūt. Cogitare

potes q̄ ip̄a prius crucē adorauit / sicut ip̄a pri⁹ natus
filiū adorauit. Exinde recedūt X̄sus ciuitatē / ⁊ p̄ viā
X̄tebat se retro respiciēs. Cuz aut̄ fuerūt in loco ultra
quē sepulcrū ⁊ crucē āpli⁹ videre nō potuissent: vers
tit se flexit genu ⁊ adorauit. Similiter ⁊ oēs fecerūt cuz
lacrimis Appropinquātes aut̄ ad ciuitatē sorores dñe
velauerūt eā tāq̄ viduā coopientes quasi totū vultuz
ei⁹ ⁊ p̄cedebāt dñā quoq; inter iohānem ⁊ magdale
nā se q̄bat sic velata. Tūc magdalena in ingressu ci
uitatis volens sumere viā q̄ ducit ad domum suā ⁊ il
luc eos ducere: p̄uidit sibi ante ⁊ dixit. Dñā p̄cor vos
amore mḡri mei eam⁹ ad domuz nostrā ⁊ ibi melius
stabim⁹. Scitis q̄ ip̄e libēter veniebat ad eā. Ip̄a ve
stra ⁊ oīa mea v̄ra sunt: rogo vt veniatis. Et hic plā
gere reinciperunt. Dñā aut̄ tacēte ⁊ annuēte X̄sus io
hānem adhuc illa rogat iohānem. Qui r̄ndit. Decē
tius est vt eam⁹ ad montē syō maxime: qz sic r̄ndim⁹
amicis n̄ris / s; tu poti⁹ venies cuz ea. Dixit magda
lena. bene scis q̄ veniā cū ea quocunq; ierit / ⁊ nunq̄
⁊ dimittā eā. Intranrib⁹ autem illis in ciuitatē: cōcur
runt vndiq; X̄gines ⁊ matrone bone cum p̄pendere
potuerunt / ⁊ associāt eā vndiq; sit plāct⁹ magn⁹. S;
⁊ boni hoīes p̄ quos trāsibant p̄patiebant ⁊ mouebā
tur ad fletū dicentes. Ecce magna iniusticia facta est
hodie per principes nostros cōtra filium hui⁹ dñe / et
deus pro eo magna signa ostendit. Caueāt qd̄ fecerūt
Cum autem venerunt ad domum: tunc ipsa vertens
se versus illas inclinavit se gratias agens. Ip̄se ins
clinantes et genuflectentes fecerunt planctum ma
gnū. Intrauit ergo dōmīna domum et magdale
na ⁊ sorores post eam. Iohānes autem ponēs se sup
hostio rogauit illas vt redirent ad domos suas. quia

hora erat tarda: et gressus agens clausit hostium. Tunc
domina per domum aspiciens dicebat. Fili mi dulcissime ubi
es: quia hic te non video. O iohannes ubi est fili meus: recessit a nobis gaudium nostrorum / nostra delectatio / lumen
oculorum nostrorum recessit autem cum magna angustia ut vi
distis. Et hoc est quod michi magis auget dolorem. quia
recessit totus afflictus / totus laceratus / totus anxius et siti-
bundus / coactus / oppressus / violentatus. nec ei in aliquo
subuenire potuimus. Omnes dereliquerunt eum / et patris eius
omnipotens deus ipsum noluit liberare. Et cito hec omnia facta
sunt: vos vidistis quod nullus unquam (vel celeratissimi ho-
minis) sic fuit accelerata / precipitata / et fulminata dan-
tatio. O fili mi ac nocte captus fuisti / in mane pernici-
ditus / et in tertia condemnatus. et iam mortuus es. O fili mi quam
amara est ista tua separatio et memoria turpissime mor-
tis tue. Tandem iohannes rogat eam ut desistat / et in hunc
modum consolatur eam. Tu autem si scires eam confortare et
consolari ut parumper comederet / et alios comedere face-
ret quia adhuc ieiunant / et res parare et seruire: hoc fa-
cere deberes iuxta vires tuas. Postea benedictione
a domina et ab aliis recepta discedas.

De die sancti sabbati.

Ca. lxxix.

Quone autem facto stabat in domo ianuis clausis
domina / et alie socie eius cum iohanne afflicte et dolozose
tanquam orphane et plene merore non loquentes sed memo-
res hesterne tribulationis et angustie sedebant simul aspi-
cientes aduicem raptim / sicut contingere consuevit in ma-
gna pressura et calamitate grauatis. Pulsatum fuit ad
hostium et timuerunt quia omnia timebant. securitas enim eorum
discesserat. Fuit autem iohannes ad hostium: et aspiciens vi-
dit petrum: et dixit. Petrus est. Cui domina aperit ei. Ingre-
ditur petrus verecundus cum singultibus magnis et fletibus

bus. Tunc omnes orare incipiunt nec verbum poterat loqui. Postea successiue veniunt alii discipuli. Tandem cessante fletu incipiunt loqui de domino suo. Dixit ergo petrus. Ego verecundus et confusus in me nec deberem in vestro conspectu apparere quia dominum meum qui me tantum diligebat; dereliqui sic et negavi. Similiter et alii discipuli cum percussione palmarum et lacrimis se redarguebant quod eum dereliquerant. Dominus tunc dixit. Magister bonus et pastor fidelis recessit a nobis et nos remansimus velut orphani: sed spero firmiter quod cito rehabebimus eum et vos scitis quod benignus est filius meus et fidei. Ipse multum dilexit vos et multum me diligebat: non dubitetis quod bene recuperabitis vobis et liberet remittet omnem offensam et culpam. Tantus autem fuit permissioe patris contra eum furoris impetus et ita valuit cum eo: ideo nolite turbari. Respondit petrus. Vere ita est ut dicitis dominus. Nam ego qui tunc modo vidi initia: fultato timore percussus in atrio cayphe et vix credebam posse evadere: ideo eum negavi nec fui memor verborum quibus predixerat hoc michi quousque me respexit. Tunc querit maria magdalena quod ei predixerat. Et respondit a negatione et narrauit et addidit quod alia plura predixit eis in cena de passione sua. Dixit dominus. Velle audire de his que dicta vel facta sunt in cena per eum. Et petrus annuit iohanni ut ipse referret. Iohannes autem incepit et narrat omnia. Similiter et petrus querit de passione domini. Et iohannes dicit totus. Et sic tamen de his que de aliis que fecit dominus iesus cum eis narrat adinuicem modo unus modo alius. et sic totum diem de ipso sermocinando percurrunt. Quod que attente auscultatur ista verba. Quoties dominus dicebat in narratione gestorum benedictus sit filius meus Cogita in qua afflictione erat. Quid enim est videre quod

dñā mñdī pñcipes ecclīaz ⁊ oīm populorū ⁊ duces to-
tius exercitus diuini cultus sic afflicti ⁊ timorosi stāt
reclusi ī quadā domīcula nesciētes qđ facere debeāz
nisi qđ se sic pfortāt ⁊ cōferunt de x̄bis ⁊ factis dñi sui
Dñā tñ stabat mēte trāquilla ⁊ pacata / qz certissimā
spem habebat de resurrectione filii sui. Et in ip̄a sola
remāsit fides die sabbati: ideo specialiter ei dies sab-
bati attribuit. Nō tñ poterat ip̄a dñā ppter mortē fi-
lii sui letari. Sero autē facto post solis occasum cū li-
cuit opari: maria magdalena ⁊ altera maria: venerūt
emere aromata p faciendis vnguētis. Sero autē pce-
dētī cuz redierūt a sepulcro dñi: ceperūt parare vsqz ad
solis occasuz. Postea siluerūt. Nā sabbatū oportebat
custodiri solis occasu diei veneris: vsqz ad alius solis
occasuz. Nūc ergo vadūt emere aromata ad pothecā
dū deuote corp⁹ dñi sui / eis ppatientis ⁊ faciētis eaz
volūtātē. Que postulāt aromata ⁊ eligunt q̄ meliora
possunt ⁊ p̄cio soluto redeūt parātes se ad faciēdū vn-
guenta. Cogita qđ diligēter ⁊ deuote laborant p dño
suo cuz lacrimis ⁊ suspiriis vt meli⁹ possunt. Dñā x̄o
⁊ apostoli respiciunt ⁊ forte iuuāt. Quib⁹ factis nocte
illa siluerunt. Et hec quedam meditatio deuota fidei
sabbati de dñā ⁊ sociabus eius ⁊ discipulis.

¶ Quid fecit dñs Iesus in sabbato. **Ca. lxx.**
Uenit autē meditatio qđ fecit dñs Iesus in sabba-
to vel ī ip̄o die sabbati. Nā statim vt mortu⁹ fuit
descendit ad inferos ad sc̄os patres ⁊ stabat cū eis ⁊
tunc fuerūt ī gl̄oria. Nā visio dei ē pfecta gl̄oria. Cō-
sidera q̄ta fuit ei⁹ benignitas in infernuz descēdere:
q̄ta caritas ⁊ hūilitas. Poterat enī vnū angeluz ad
eos mittere ⁊ facere sicut seruos suos liberari / et sibi
presentari vbi voluisset. Sed nō sustinisset hoc amo-

sums/humilitas sua/per seipm i inferni descendit/nec
vt seruos: s; vt amicos eos dñs oim visitauit/et stetit
ibi cum eis vsq; ad diē dñicam ppe aurora. Cogita &
mirare qualiter iubilāt sc̄ti p̄res i suo aduētū/repletē
imēsa iocunditate: oī displicētia pcul pulsa. Et stabāt
in cāticis & laudib⁹ corā eo. quas laudes potes i h̄ic
modū meditari/imaginādo eos ac si eēnt i corporib⁹
sicut post resurrectionē erūt. Sicut etiā dñi nostri Iesu
Cum ergo presenserunt eius aduentum occurrerunt
ei gaudentes seipsos exhortantes & dicentes.

Canticum sanctorum in limbo Ca. lxxi.

Ueuate capita uestra/quia venit redēptio uestra.
Ursurge cōsurge hierusalē: solue uincla colli tui
Ecce saluator uenit saluare nos a uiculo. Tollite por
tas principes uestras & eleuamini porte eternales/et
introbūt rex glorie. Et p̄cidentes adorauerunt oēs.
Deinde surgentes p̄tinuauerunt laudes dicētes. Be
nedictus q̄ uenit in noīe dñi: de⁹ dñs & illuxit nobis.
Tu es deus & saluator nosster/ & absq; te nō est nobis
adutor/redemisti aīas nostras tā dīro carceri māci
patas. **D**inestimabilis dignitas caritatis ut mundū
redimeres. aīam tradidisti. sedētes in tenebris & um
bra mortis tā benignissime uisitasti. **N**ūc effugasti te
nebras a nobis/ & uicula n̄ra dirupisti. **C**ōtriuisti por
tas creas/ & uectes ferreos p̄registi. **Q**ui educis uin
ctos i fortitudine/ & electos tuos i leticia: nūc aūt ado
ram⁹ te in secula. Et oēs p̄cidentes adorauerunt eum.
Tūc respōdit eis dñs Iesus & dixit. **A**rtēdite popule
meus legem meā. **P**ax uobis & leticia eterna. **E**go
enim sum domin⁹ deus uester/ qui eduxi uos de terra
egypti. **F**acite & uidete quoniam ego sum deus/ qui
creaui/redemi & saluaui uos. **I**n capite libri scriptum

est de me ut facerem voluntatem patris mei. et propter ve
stram salutem descendi. Pauper ego sum et in laboribus a
iuuētute mea. Intendebam ad salvandas omnes gentes: sed
filii alieni inveniuntur michi. Amici mei et proximi mei
adversus me cogitabant mala. Deus videns me derise
runt me. Et fui flagellatus tota die: et castigatio mea in
matutinis. Soderunt manus meas et pedes meos dinu
merauerunt omnia ossa mea. Dederunt in escam meam fel. et in
siti mea potauerunt me aceto. Dormivi et sepultus sum:
et caro mea resquiescet in spe. Ego autem in te speravi pater
et adiutorium super omnem laudem tuam. Tu es refugium meum a tri
bulatione quam circumdedit me. Protexisti me a conatu
malignantium a multitudine operantium iniquitatem. Attē
de ergo domine et miserere mei: et retribua eis. Benedictus
sit nomen maiestatis tue in eternum: et repleat maiesta
tate tua omnis terra fiat fiat. Et sancti patres. Domine refugium
factus es nobis a generatione in generationem. Nisi quia adiu
visti me: semper habitasset in inferno anima mea. Sed me
mor fuisti nostri domine deus noster: redemisti nos in sangui
ne tuo. Ostendisti faciem tuam: quia desideravimus valde.
Omnis terra adoret te deus: et psalmum dicat nomini tuo domine. Et
proidentes adoraverunt eum cum gaudio magno et leticia
Et in talibus laudibus et canticis et iubilationibus steterunt in
limbo/ usque prope auroram dei domine in conspectu angelorum
ibi existentium et cum eis iubilantium. Tunc accipit eos domus
educens ab inferis in exultatione/ et ante eos gloriose proce
dens/ posuit eos in paradiso deliciarum. Aliqua vero morula
facta cum eis/ et cum helya et enoch eum recognoscentibus
adorantibus et exultantibus: dixit eis. Tempus est ut excitem cor
pus meum: vadam et resumam illud. Qui omnes proidentes di
xerunt. Ite domine rex glorie/ et cito redite si placet quia glo
riosissimum corpus vestrum plurimum affectamus. Habes et

go q̄ circa dñm iesuz z matrē z discipulos z sc̄tōs p̄res
meditari possis die sabbati añ i resurrectionē Ber. dis
cit de cruce. Meditare (inquit) depōnem corporis xp̄i
crucifixi z vide si aliqd̄ est in eo qd̄ nō oret p̄ te ad pa
trē diuinū/illū caput multiplici spinay densitate vsqz
ad cerebrū p̄fixuz est dū p̄figit̄ spina spinis pctōy ait
dñs p̄ p̄phetā. Circūdedit me popul⁹ isle: vt me dele
ret vt ne caput tuū/nec tuavulnerareēt intētio. Caliga
uerūt oculi tui in mortē: z illa luminaria q̄ illumināt
orbē: ad horā extincta sunt. Rōne illis obtenebrātib⁹
tenebre facte sunt sup̄ vniuersam terrā/z illa duo ma
gna luminaria cū illis submota sunt. Hoc aut̄ totum
factū ē vt auerterent̄ oculi ne viderēt vanitatē/ z si vi
derēt nō adhererēt. Aures ille q̄ audiūt i celis sanct⁹
sanct⁹ zc. audierūt in terra demoniū habes. z crucifi
ge crucifige eū. Et qd̄ hoc: Ne aures tue obsurdesce
rēt ad clamorē pauperis/ne reciperēt auditū vanē de
tractiōis. Spectiosa facies illa p̄e filiis hoim̄ sputis
illita ē/afflicta colaphis/addicta delusionib⁹. sic enī
scriptū ē. Ceperūt sp̄uere in eū p̄cutere faciē ei⁹/z illu
dere eum dicētes. Prophetiza nob̄is quis te p̄cussit.
Quare hoc: vt facies tua illuminaret̄/illuminata p̄firma
ret̄ z diceret̄ de te: vultus ei⁹ nō sunt āpli⁹ in diuersa
mutati. Os illud qd̄ docet angelos z hoīes qd̄ dicit
z facta sunt: felle z aceto potatū ē/z hoc factū ē vt x̄i
tatē z iudiciū loqueret̄ os tuū: cōfiteret̄ dñm deus suū
Man⁹ q̄ foamauerūt celos extēse sūt i cruce/clauisqz
p̄forate durissimis/vt tue man⁹ extēderent̄ ad inopē.
vt dicere possis. Mā mea in manib⁹ meis semp. Qd̄
tenem⁹ in manib⁹: nō facile obliuiscimur. Sic q̄ suā
aiam bñ̄ ip̄rimis oīoni nō tradit eā obliuioī. P̄ct⁹
in quo sunt thesauri sapiētie z sciētie absconditi lācea

vulneratum est: vt pectus tuum a prauis cogitatioib⁹
mundaret mundatus sanctificaret: sanctificatum p⁹ser-
uaret. Pedes illi quoz scabellu adorare debem⁹ qm⁹
sanctus est/dura crucifixione cofixi sunt. ne pedes tui
festinarēt ad maluz/s; semp viā mādatorz dei incede-
rēt. Quid plura: et ipse dixit p⁹ psalmistā. Foderūt ma-
nus meas et pedes meos: dinumerauerūt oīa ossa mea
p⁹ro te carnē et aiām suā posuit/vt tūc corp⁹ et spm⁹ vē-
dicaret sibi/toto se totū te p⁹parauit. Ecce gloria et ho-
nore coronat⁹ in dextera tue maiestatis assistit vultus
tuo p⁹ nobis. Caro enī et frater noster est. Respice dñe
in faciē xpī tui/q⁹ tibi obediēs vsqz ad mortē fact⁹ est
nec deberēt recedere ab oculis tuis cicatrices eius in-
pperuū/vt sic memineris q⁹ram ab eo p⁹ pctis n⁹ris sa-
tisfactionē receperis. Et inā appēdas pctā n⁹ra q⁹ irā
meruim⁹/et calamitatē quā p⁹ nobis passus ē innocēs
fili⁹ m⁹ in statera: vt sic effundas sup nos mīam tuā
Grās tibi dñe referat oīs līgua sup pietate tuā/q⁹ vnē
co filio cordis tui nō pepcisti: s; p⁹ nobis oīb⁹ illuz tra-
didisti in mortē/vt q⁹ euz quasi fidelē aduocatus habe-
rem⁹ corā te in celis. Et tibi dñe fortissime zelotes q⁹
grāz referā: q⁹ p⁹ nostra salute facere debuisti et nō fe-
cisti? Ab imo pedis vsqz ad v⁹ticē capitis totū te ī aq⁹s
passionū demersisti. vt me totuz de illis extraheres/et
intrauerunt vsqz ad aiām tuā. Hā aiām tuā in mortē
tradidisti: vt meam perditam tibi redderes.

¶ De resurrectione domini apparitio prima quomo-
do apparuit matri sue. Ca. lxxii.

Ueniens dñs cū honorabili multitudine āgeloz
die dñico summo mane: et resumēs ill⁹ corp⁹ san-
ctissimū ex monumēto clauso: pcessit v⁹tute ppria re-
surgēdo. Eadē autē hora summo mane maria magda

lena / z maria iacobi z salome licetia pri⁹ petita a dñs
ceperūt ire cūvnguētis ad monumētuz. Dña domi re
māsit / z orabat dicēs. Pater piissime sicut sitis mor-
tu⁹ ē fili⁹ me⁹ / z iter latrones crucifix⁹ / z ego sepeliui
eū manib⁹ meis. s; potēs eslis dñs reddere incolumē
Rogo maiestatē vram vt eū michi reddatis. Ubi est
i⁹pe: quare tardat tñ ad me venire Remittite eū obse-
cro michi. qz nō dēscit aīa mea nisi videā illuz. O fili
dulcissime qd est de te: qd agis? Cur moraris? Rogo
te ne differas āpli⁹ ad me venire. Tu ei dixisti / tercia
die resurgā. Hōne fili mi ē hodie tercia dies. Hō heri
s; añ heri fuit dies illa mala z amara valde dies cala-
mitatis z meroris tenebrarū z caliginis dies sepatōis
z mortis. Hūc ergo fili mi ē hodie tēcia dies / Exurge
igī glia mea / z oē bonū meū z redi sup oīa te desidero
videre. Quōsolet me tu⁹ redit⁹ quē sic tristitavit reces-
sus. Revertere igitur dilecte mi. Veni dñe iesu. Veni
spes mea. Veni ad me fili mi. Ea igī sic ornate z la-
crimas dulcī fundente ecce subito venit dñs iesus in
vestib⁹ albis vultu seren⁹ specios⁹ z gaudios⁹ z dixit ei
Salve scā parēs. Et statū illa se Xtens: es tu (iqt) fili⁹
me⁹ iesus. Et flexis genib⁹ adorauit eū. Et ille sūr fle-
xit genu dicēs Mī mea dilectissima / ego sū / resurrexi
z adhuc tecū sū. Eis aut surgētib⁹ ipa cū gaudio āple-
xās eū vultū vultū applicās fortiē strigebat redescēs
totalit sup eū. Et i⁹pe eā sustētabat. Post ea / sedētib⁹
illis parit: diligēter z curiose intuebat eū i vultū i cica-
tricib⁹ manū z p totū: querēs si oīs dolor ab eo reces-
serat. Et ille. Reuerēda mī omīs dolor a me abcessit
mortē / dolorē / z oēs āgustias supau / nec de cetero alī
quid sentiā. Et illa. Bñdict⁹ sit pater tu⁹ / q te michi
reddidit: exultatum z laudatū sit nomē ei⁹ in secula.

Stant et colloquuntur gaudentes et pasche ducetes delectabiliter et amabiliter. Narrat ei iesus qualiter populum suum liberauit de inferno et omnia magna que fecit in illo triduo.

¶ Quomodo magdalenarum alie mulieres iuerunt ad monumentum. Math. xxviii. Mar. xvi. Lu. xxiii. Ca. lxxiii.

Maria magdalenarum alie due marie ibant diluculo ut dixi ad monumentum. Dum ergo fuerunt extra portam civitatis reducebant ad memoriam afflictiones et dolores magistri sui: et in omnibus locis in quibus notabiliter contra ipsum vel per ipsum aliquid factum fuerat aliquotuluz sustinebant genuflectentes et terram osculantes/gemu et suspiria dantes atque dicentes. Hic obuiaui ei cum cruce super collum quam mihi ei semimortua facta fuit. Et hic Christus se ad mulieres. Hic crucem deposuit fatigatus. Super istum lapidem appodiuuit se parum. Ibi fuit ubi sic crudeliter impulerunt et fortiter et expuerunt in eum et velocius ambulare et quasi currere fecerunt. hic expoliauerunt eum nudum. Et hic in crucis patibulo affixerunt. Et tunc magno clamore et inundatione lacrimarum perciderunt in facies suas et adorauerunt et osculate sunt crucem adhuc pretioso sanguine rubricatam. Deinde pergentes et euntes Christus sepulcrum dicebant. Quis reuoluet nobis lapidem ad ostium monumenti? Et respicientes viderunt reuolutum lapidem: erat quippe manus valde et angelum domini sedentem super eum qui dixit eis Nolite timere etc. ut in euangelio. Ille vero fraudate spe sua quia putabant corpus domini inuenire non attendentes verba angeli territe redeunt ad discipulos dicentes Corpus domini sublatum est. Tunc iohannes et petrus cucurreunt ad monumentum. Antequam decurrerunt ipsi et magdalena et socie post eos. Omnis currunt ad querendum dominum suum/cor suum et animam suam currit multum fideliter/frequenter et maxime. Quia autem venerunt ad

monumentū: aspiciētes in eo nō iuenerūt corp⁹ s; vide
runt lintheamina ⁊ sudariū ⁊ recesserūt. Querūt dñm
suū ⁊ nō iueniunt ⁊ nesciūt vbi āpl⁹ eum q̄rant. Igit̄
dolentes ⁊ flentes recedunt. Marie x̄o remāserūt ibi
⁊ respicientes in monumento: viderūt duos āgelos se
dentes in stolis albis. q̄ dixerūt eis. Quid q̄ritis viuē
tē euz mortuis? Ille aut̄ nec tunc attendeūt x̄ba eoz
nec aliquā consolationē receperūt de visitatiōe angeloz
qz nō q̄rebāt āgelos: s; dñm angeloz. Et ille due ma
rie elōgauē se territe aliq̄ntuluz ⁊ sedebāt dolentes
Magdalena nesciens qd̄ faceret qz sine mḡro suo vi
uere nō poterat ⁊ vbi eū nō iueniebat / vbi euz q̄reret
ignorabat. stabat ad monumētuz foris plorās. Itē
ergo respiciēs in monumētū (qz semp̄ spabat eū ibi vi
dere vbi euz sepelierāt) vidit ip̄os āgelos sedentes q̄
dicunt ei. Mulier qd̄ ploras? Quē q̄ris? At illa. Tu
lerunt dñm meū ⁊ nescio vbi posuerūt euz. Et de mira
bilē opinionē amoris. Paulo ante audierat ab vno
āgelo qz resurrexerat: deīde a duob⁹ qz viuebat. Nec
recoꝛdabatur qz amor hoc faciebat / qz aīa sua erat vbi
mḡr su⁹ erat. Nesciebat cogitare loq̄ / vel audire nisi
de ip̄o. Euz aut̄ sic ploraret nec curaret de āgelis ma
gister su⁹ nō potuit se āplius tenere. Dñs ergo iesus
hoc refert m̄ri sue dicens q̄ voluit ire ad consolationē eā
Et m̄r bñfacis qz multū te diligit ⁊ de tua morte mul
tū doluit: s; memento redire ad me ⁊ āplexās dimisit eā
Tercia apparitio quō apparuit marie magdalene.
Marci ultimo. Johannis. xx. Ca. lxxiii.
Venit igit̄ ad monumentū ad ortū vbi erat mag
dalena ⁊ dixit ei. Mulier qd̄ ploras? Et illa ad
huc non cognoscens vt ebria amore dixit. Dñe si tu
susculisti eū dic michi ⁊ ego tollā eū. Semp̄ enī spera

bat audire noua de dilecto suo. Et dixit dñs ad eam.
Maria. Ipsa autē quasi reminiscens et cognoscens
vocē ei⁹ cum gaudio dixit. Raboni id est magf. Dñe
vos estis quem querebam: quare tandiu celastis? Et
currens ad pedes eius osculari volebat. Dñs vero vo
lens eā ad celestia eleuare quereret euz in terra amo
do. Dixit. Noli me tāgere. Mūdum enī ascēdi ad pa
trem meuz. S; dic fratrib⁹ meis. Ascēdo ad patrem
meū ⁊ p̄rem vestrū deū meuz ⁊ deū vestrum. Et addi
dit. Nōne p̄dixerā tibi q̄ tercia die resurgerē? quare
me in sepulcro q̄rebas? Et illa. Dico vobis magf q̄
tantus dolor de acerbitate passionis ⁊ mortis vestre
cor meū repleuerat: q̄ oīm oblita de nichilo recorda
bar/nisi de vestro corpore mortuo/ ⁊ de loco vbi sepe
lierā eum iō vnguenta hoc mane detulerā. Bñdicta
sit magnificentia vestra: qz resurgere ⁊ ad nos redi
re dignata est. Stant igitur dilecti cum iocunditate
⁊ gaudio maximo. Ipsa autem curiose aspicit eum et
interrogat de singulis: ⁊ respōsum alacritatis recipit
Nunc igitur ⁊ hic est magnum pascha. Licet autem
dñs a principio sic respōderit ei: vix tñ credere possuz
quin eum familiariter tangeret ante q̄ ille recederet
osculando pedes ⁊ manus s; dispensatorie sic fecit a
principio. vel qz talē se ostendebat qualis erat in cor
de ipsius. vel quia vt dixi volebat animum eius leua
re ad celestia. Un̄ bernar. Die enim credi pōt q̄ quē
sic amanter ⁊ singulariter ante oīs qua scripti repe
riuntē visitabat: ad letificandum eam nō ad cōturbā
dum lactabat. Miserialiter igit nō ptinaciter dixit
illud xbum. qz non ptinax nec durus benignissimus
dñs est maxime diligētib⁹ eū. Post aliquā moram
dixit dñs q̄ alios oportet eū visitare. Tunc magdas

lena quasi nūq̄ volēs ab eo discedere dixit ei. Dñe vt
video puerfatio v̄ra nō erit amō nobiscū sicut p̄sueue
ratis: rogo ne obliuiscamini mei. Memētote dñe bñ
fictōz q̄ michi p̄tulistis ne pereāt/ familiaritatis et dī
lectiōis quā habuistis ad me recordemini dñe deus
meus. Et dñs ad eā. Noli timere s; p̄fide et p̄stās esto
qz semp tecū ero. Tunc bñdictōe ab eo accepta et x̄po
discedente venit ad scias suas/ et hec nunciavit eis.
Ille vero de resurrectiōe gaudentes: s; qz nō viderāt
eum volentes recedunt cum ea.

Tercia apparitio qualiter apparuit trib⁹ mariis.
Math. vltimo. Ca. lxxv.

Quam ergo iste tres marie simul p̄gerēt: ante q̄ vo
nirent ad ciuitatē apparuit eis dñs dicēs. Tuerite
Ille vero ultra q̄ dici posset exhilarate/ et p̄cidēs te
nuerūt pedes eius. Ne similiter querunt et aspiciūt/ et
respōsus locūditatis accipiūt/ et faciūt magnū pascha
Dixit eis dñs. Dicite fratrib⁹ meis vt vadāt in gali
leā vbi me videbūt sicut p̄dixi eis. Vidēs q̄ mḡ hūi
litas vocat discipulos fratres. Nunq̄ hāc x̄tutē dī
misit Tu aut si de p̄dictis vis itelligētīā et p̄solationē
habere recordare de his que sepe dixi: s; vt in oībus
locis et factis ita sis animo ac si presens esses corpore

Quarta apparitio qualiter apparuit ioseph qui se
pelierat eum/ ex euangelio nichodemī Ca. lxxvi.

Discedēs aut dñs a mariis apparuit ioseph q̄ se
pelierat eū. Capt⁹ enī erat a iudeis p̄pter eū et re
clusus ī quodā cubiculo diligēter sigillato/ et post sab
batū eū interficere volebāt. Apparuit autem ei dñs
iesus et faciem eius extersit obsequium dedit/ et saluis
sigillis in domum propriā reportauit. **Q**uinta
apparitio qualiter apparuit iacobo miori Ca. lxxvii.

Apparuit postea etiā dñs iesus iacobo minorē q̄
uouerat nunq̄ māducare nisi uideret euz resusci
tatum. Dixit ergo ei dñs iesus / r̄ his q̄ cum eo erant.
Ponite mēsam. Deinde panē accipiēs bñdixit r̄ de
dit ei dicens. Comedite dilecti fratres mei / qz filius
hominis resurrexit a mortuis. Sic ait hierony.

¶ Sexta apparitio qualiter apparuit petro. Luce:
xliiij. *Ca. lxxviii.*

Quam autē magdalena r̄ socie reuertētes domum
narrassent discipulis resurrectionē dñi: petr⁹ tris
tis qz dñm nō uiderat / nec q̄scere valēs ob amoris
magnitudinē recessit ab eis / r̄ sol⁹ ibat ad sepulcrum
Nesciebat enī ubi euz alibi inueniret. Dum ergo iret
dñs iesus ei apparuit dicens. Pax tibi symō. Tūc pe
tr⁹ percussens pect⁹ suū cū lacrimis ad terrā p̄cidēs di
xit. Dico culpā meā / qz te derelīq̄ r̄ pluries negaui. r̄
osculat⁹ est pedes ei⁹. Dñs autē eū erigēs osculat⁹ est
eū dixitqz ei. Pax tibi. Noli timere oīa pctā dimissa
sunt tibi. Bñ ego sciebā ut p̄dixi tibi. Hūc ergo uade
r̄ cōfirma fratres tuos / r̄ cōfide qz mortē r̄ oēs aduersa
rios deuici. Hic ergo s̄l̄r fuit magnū pascha. Stant et
loquuntē mutuo. r̄ diligenter petr⁹ aspicit euz r̄ singu
la notat. Bñdictiōe x̄o accepta rediens ad dñam et
ad discipulos oīa narrat. Scire autē debes q̄ de ap
paritiōe dñi facta matrī nil habetur in euangelis iō
posui eam ante alias qz sic uidetur tenere ecclesia ut
in legenda de resurrectione habetur.

¶ Quō dñs iesus rediit ad sc̄tōs patres *Ca. lxxix.*

Dominus iesus cum recessit a petro: nondum vi
sitauerat sanctos patres post resurrectionē suā
quos in paradiso deliciarū posuerat. Rediit ergo ad
eos p̄cidens in stola cādida euz multitudinē āgeloz

Quem in tanta gloria aspicientes a longe cum ingenti
gaudio cum canticis et laudibus susceperunt dicentes
Ecce rex noster venite occurramus obviam saluatori no-
stro. Magnum principatum et regni eius non erit finis
Dies sanctificationis nostre illuxit nobis. Venite omnes
et adorare dominum. Et prostrantes in terra adorauerunt eum
Et post surgentes et stantes coram eo reuerenter et locum
depreuerunt laudes suas dicentes. Eicit leo de tribu
iuda. Resloruit caro tua domine. Adimple nos leticia
cum vultu tuo domine delectationes in dextera tua usque in finem
Resurrexisti gloria nostra: exultabimus et letabimur
in te. Regnum tuum domine regnum omnium seculorum. Dominatio tua
in omni generatione et generationem. Et non discedimus a te
resuscitabimus et nos / et nomen tuum exultabimus.
Procurator pro nobis ingressus es pontifex factus in eter-
num. Hec est dies quam fecit dominus / exultemus et
letemur in ea. Cantate domino canticum novum quia mira-
bilia fecit. Appropinquante hora vespertina dixit eis
dominus iesus compatior fratribus meis qui propter mortem
meam contristati sunt et commoti et dispersi ut oves erran-
tes / et multum desiderant me videre. Et tunc et
ostendam me ipsis. Confortabo et consolabor eos et cito
revertar ad vos. Ad illi prostrantes adorauerunt et
dixerunt. Domine: sic fiat ut dixisti.

¶ Septima apparitio quomodo apparuit duobus discipu-
lis euntibus in emaus. Ca. lxxx.

¶ Quam ergo ex discipulis eius duo irent ad castellum
Emaus quasi desperati de ipso et essent tristes de
his qui acciderant conferendo dominus iesus venit et iunxit
se illis in specie peregrini / et ibat cum illis interrogans
eos et respondens et conferens verba salubria. Tandem
coactus ab eis intrauit cum illis et manifestavit se

Illis . Attende et cogita multiplicem bonitatem dñi.
Primo qz nō potuit eius feruēs amoris sustinere suos
sic errare et tristari. Vere fidus amicus est et fidelis
comes benignus dñs iuxit seipsis qrit tristitie causas
et exponit eis scripturas inflāmās corda eoz ad oēm
rubiginem extirpandam. Sic quotidie nobiscū facit
spūaliter. Si enī in aliqua grauati pplexitate vel ac
cidia de ipso loqmur/statim adest pfortans et illumi
nās corda nra et inflāmans in amorē sui. Optimum
est enī remediū cōtra tales pestes loqui de deo. Quā
dulcia faucibus meis eloq̄a tua sup mel ori meo. Si
militer et cogitare de deo. Concaluit cor meum intra
me. Scdo p̄sidera bonitatem dei nō solū ex amore vt
dixi: s; etiā ex hūilitate p̄funda. Attende qualiter va
dit cū eis dñs oīm. Nōne tibi videt̄ ad primordia hū
militatis redisse? Exemptū enī reliq̄t nobis similis fa
ciendi. S; in alio attēde dñi hūilitatē: qz non est de
dignatus hos discipulos inferioris gradus. Nō enī
erāt isti de aplis: sed de aliis discipulis minoribus et
tñ familiariter iungit se eis loquitur et vadit cum eis.
Nō sic elati. Nolūt enī loqui nisi cū magnatib⁹ et cō
uersari et ambulare. Item in alio loco relucet iterum
sua hūilitas. Nam si p̄sideras/ videbis q̄ elati nolūt
ampullosa sua ostēdere inter paucos: sed dñs cū duo
bus loquit̄ archana sua. Non vilipendit paucos: imo
nec vnā. Idē de samaritana. Tercio p̄sidera dñi bo
nitatem q̄tū ad p̄ns negociū quō instruit discipu
los in minorib⁹ reficit et p̄solat/ iungit se longius ire
vt eoz augeat desiderium vt inuiteē et teneat̄ ab eis.
Et postea benigne intrat cū eis/ panem accipit et be
nedixit manib⁹ suis sanctis/ frangit et porrigit/ et se
sp̄m eis reuelat. Et hoc quotidie facit nobiscū inuisi

biliter. Nam teneri vult et inuitari per desideria offo-
nes assiduas: et deuotas meditationes imo opz orare
et non deficere vt ipse docuit. Quod ad nostrā erudi-
tionē fecit scz vt intēdamus ad opa pietatis et hospi-
talis / et quomodo non sufficit eloquia diuina lege-
re vel audire: nisi opere ppleantur. Attende etiam qd
non tunc dedit illis discipulis magnam sui copiam:
sed statim porrecto eis pane / euanuit ab oculis eos-
rum. Nam alios consolari volebat cum quibus etiā
istos consolatus est.

Octaua apparitio quomodo dominus iesus ap-
paruit discipulis reclusis in die resurrectionis. Luce
xxiii. Johannis. xx. Ca. lxxxi.

Redierūt ergo p̄dicti duo discipuli statim in hie-
rusalem et inueniētes alios discipulos p̄grega-
tos absente thoma narrauerūt eis / pariterqz audies-
runt qz surrexit dñs et apparuit symoni. Tunc dñs in-
trans ad eos ianuis clausis stetit in medio eoz dicēs
Pax vobis. Discipuli vero p̄cidentes ad terram et
suā culpam dicētes qz sic eū dereliq̄rant ipm̄ alacris-
ter susceperunt. Tunc dñs ait. Surgite fratres mei:
qz oīa pctā v̄sa vobis dimissa sunt. Stat iḡ familia-
riter inter eos ostēdit eis manus et latus / aperuit eis
sensus vt intelligāt et cognoscāt resurrectionē suam.
Petit si h̄nt aliqd̄ ad comedendum / et māducat cum
eis partē piscis assi et fauū mellis. Insufflat in eos et
dat eis sp̄m̄ sc̄m̄. Elides qm̄ oīa plena sunt iocundis-
tate et sapiētia. Gausi sunt ergo discipuli viso dom̄o.
Retantē coram eo qui sic erant prius pauefacti. Et q̄
libenter ei porrexerūt vt comederet q̄ fideliter ei mi-
nistrabant et q̄ iocunde assistebant ei. Cogita domi-
nam esse ibi et discipuli cōgregabantē ad eam / qui fas

missariter sedebant iuxta filium suū. Dñs autē iesus
de manib⁹ eoz cibum reuerenter suscipit ⁊ reuerēter
matrē honorat corā discipulis. Nec omittas magda
lenam discipulā ⁊ apłoz apostolam asp̄icere qualiter
ad pedes dñi more solito sedet: diligenter audit v̄ba
eius ⁊ sic quid p̄t gaudiose ⁊ toto affectu ministrat.
Qualis est nūc ista d̄mūcula ⁊ q̄ gl̄iosum habita
re in ea. Mōne tibi videt̄ in ea magnū pascha si aliqd̄
deuot̄iōis sentis? p̄uto sic. S; parum stetit dñs cum
eis ⁊ q̄ erat quasi sero: tñ forte ipsi coegerūt eū aliq̄tu
lum plus stare rogātes ne sic cito recederet. An non
credis q̄ magdalena sedet ad pedes ei⁹ tenēs eum
cōfidenter ⁊ cum reuerenti audacia ne discederet ita
cito? Erat enī indutus vestibus albissimis glorie suc
sic enī eum tenebat ⁊ nō p̄sumptuose ⁊ cōfidentē facie
bat sicut diligens ⁊ dilecta ⁊ nec dño displicebat. Te
neri enī vult ⁊ ut p̄t in duobus discipulis euntibus in
emans. Tandē dñs reuerentia matris facta ⁊ ab ea si
milit̄er recepta b̄ndicens oēs recessit ab eis. Ipsi v̄o
de reuersione rogauerunt eum. Remāserunt autē fa
melici ⁊ sitiundi de dño suo de quo tantam copiam
habere cōsueuerant eum sepe desideris reuocantes
Vidisti quō hodie habuisti pascha. Nam oīs supra
dicte apparitiōes fuerūt in die pasche. S; si forte au
disti sed non sensisti q̄ nec forte passionem habuisti.
Credo q̄ si in passionē scires cōuertī mentē haberes
v̄nitā nec ad varia mūdana disp̄sam. Tunc vero dñs
iesus rediit ad sc̄tōs patres q̄ coram eo nō ociose: sed
locundanter laudibus insistebāt. Quid autem dixe
runt ipse noluit reuelare. Tu autem cogita eos qua
si cum corporibus. Et recolentes beneficia deo gras
tias agebāt per singulas generatiōes. Primo offe

rentes se laudare eum tanq̄ dignum om̄i laude. Se-
cundo recognoscēdo deū suū. Tercio numerādo ipsa
beneficia. Quarto exhortando omnes ad laudem.
Quinto ip̄m adorando. In quib⁹ eos diligēter ⁊ re-
uerēter attēde qz oīa valde deuota sunt ⁊ vtilia: non
solum ad presentes meditationes: s; ⁊ laudes ⁊ cantē-
ca q̄ sibi in patria exhibent. Incipēs igit̄ p se ad ⁊
sua gñatione stās corā eos alacriter ⁊ reuerēter ait:
Canticum adē p se ⁊ sua gñatione **Ca. lxxxii.**
Exultabit cor meum in salutarī tuo: cātabo tibi q̄
bona tribuisti michi: ⁊ psallam nom̄ni dñi altissimi
me. Tu es q̄ fecisti ceium ⁊ terrā: mare ⁊ oīa q̄ in eis
sunt in sapientia fecisti. Impleta est terra possessione
tua. Manus tue fecerunt me ⁊c. Dediisti michi intel-
lectum vt seruarē mādata tua. Oīa subiecisti sub pes-
dib⁹ meis ⁊c. Ego aut̄ cū in honore essem nō intellexi
⁊ parat⁹ sum iumentis insipientib⁹ ⁊ silis fact⁹ suis illis.
Trāsgressus sum mandatum tuum. Moci maiestatis
tue non obedui. p̄pterea repleta est malis aīa mea:
⁊ vita mea in inferno appropiquauit. Circūdederūt
me mala quorum nō est numerus ⁊c. Dias tuas do-
mine in eternū cātabo. Exaudisti de celo sc̄to tuo vo-
cem meā. Inclinaisti celos ⁊ descēdisti ⁊ eruisi aīam
meā de inferno inferiori. Tenuisti manum dexteram
meā ⁊ eruisi aīam meā de manu inferi ne p̄iret. Pro-
iecisti post tergum oīa pctā mea. Tu me lauisti in sin-
guine tuo. Que ego rapui: tu exoluisti. Dias tuas
dñe in eternum cātabo. Venite ergo filii audite me ⁊
magnificate dñm mecum. Cātate canticum. Venite
adoremus ⁊ p̄cidam⁹ ante dñm deū nostrū. Et oēs
p̄cidentes adorauerunt eum.

Canticum noe p se ⁊ sua gñatione **Ca. lxxxiii.**

Tunc surgens ille sanctus noe singulariter electus a deo toto orbe terrarum p se et sua generatione sic fuit dño laudes persecutus. Confitebor tibi in toto corde meo: in consilio iustorum et congregatione. Laudabo nomen dei cum cantico etc. Cum velles de superficie terre delere hominem quem creaueras: tu dirupisti fontes et torrentes: tu ampliasti fluuios ethan. Omnia que voluisti fecisti in mari et in omnibus abyssis. Tunc auditam fecisti michi misericordiam tuam. Diluuium inhabitare me fecisti. Misisti de celo et accepisti me. Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt. Non me demersit tempestas aque quia firmasti arcam tuam altissime. Nunc adiecisti visitare nos in pace. Dominus noster venit: suorum pauperum recordatus. Venite ergo filii et considerate opera dei: quia terribilis in consiliis super filios hominum. Cantate domino canticum nouum quia mirabilia fecit. Et omnes tunc proidentes adorauerunt eum.

Canticum abrahe/ysaac/et iacob pro se et suis generationibus Ca. lxxxiii.

Fidelis quoque et cunctorum principium et forma Abraham necnon ysaac et iacob pro se et suis generationibus sic cecinerunt. Confitebimur tibi deo confitebimur: et inuocabimus nomen tuum etc. Notam fecisti in populis virtutem tuam: redemisti in brachio tuo filios israel iacob et ioseph. Memores erimus testamenti tui etc. Non dimisisti hominem nocere nobis: et corripuisti pro nobis reges. Elegisti nos hereditatem tuam nomen a seruis tuis assumpsisti. De semine nostro salus omnium factus es: et promissisti. Non enim angelum domine sed semen abrahe apprehendisti. Memor fuisti verbi sancti tui. Tu nos gloria nostra redemisti. Montes israel

ramos vestros expandite / et florescere et fructus facite:
quia lux mundi dominus cum potentia vel gloria resurre-
xit. Cantate ei canticum novum: bene psallite ei in vos-
ciferatione. Qui timetis dominum laudate eum etc.
Exultemus dominum deum nostrum et adoremus sca-
bellum pedum eius: quoniam sanctum est. Et omnes pro-
cidentes adoraverunt eum.

¶ Canticum moysi et iosue pro se et generationibus
suis.

Capitulum. lxxxv.

Ad huc illi viri sublimes duces castrorum et popu-
li domini moyses et aaron / phinees et iosue dominum
iesum pro se et sua generatione totaliter laudaverunt
Et canticum tibi domine: gloriose enim magnificatus es
vehementer. fortitudo et laus nostra: factus es nobis
domine in salutem. Narrabimus laudes tuas et mi-
rabilia que fecisti signa in manibus nostris posuisti
pharaonem et servos eius omnes. Abstulisti populum tuum
de medio eorum in manu potenti et brachio excelso.
Dividisti mare rubrum in divisiones. Eduxisti nos
per medium eius. Eduxisti nos cum argento et auro /
et non erat in tribubus nostris infirmus. Dedisti nobis
manna ad manducandum. Panem angelorum man-
ducavimus. Eduxisti populum tuum per desertum in
manibus nostris. Lex tua immaculata convertens
alas quam nobis tuo digito scripsisti. Quod dulcia faucibus
nostris eloquia tua dum nobiscum domine loqueba-
ris. Dedisti nobis in possessionem terram gentium de-
siderabilem. Nunc autem tu deus noster et legifer / ad
tuos salvandos descendisti. Et vos filii videte opera dei /
et glorificate nomen eius. Jubilate deo omnis terra etc.
Et omnes procidentes adoraverunt eum. Et refertur
Iste est hymnus quem christus dixit in cena cum discipulis

quoniam dicitur. Et hymno dicto exierit in montem oliuatum.
Canticum dauid et aliorum prophetarum pro se et
sua generatione Ca. lxxxvi.

Post hec dauid rex populi domini ac prophetarum
eximius et psalmoz et canticoz precipuus compli-
lator tali cantico pro se et sua generatione deum honorauit
Deus canticum nouum cantabo tibi: in psalterio deca-
cordo psallam tibi. Qui das salutem regibus etc. Me-
mor fuisti domine dauid: et omnis mansuetudinis eius. Su-
stulisti eum de gregibus ouium et regem dominus unxisti eum
scilicet hereditatis tue. fecisti ei nomen grande / et percinxisti
eum virtute ad bellum. Iurasti michi nec me frustrat-
es: de fructu ventris mei nasci. Semper sit filia mea benedi-
cta pro cuius sacrum vterum transisti. In eternum non obliuiscar
iustificationes tuas etc. Multiplicasti super me misericordiam
tuam. Prophetam me israel dedisti. Ad hanc vocem iun-
xerunt se ysaias / iheremias / ezechiel / daniel / et omnes pro-
phete ad dauid ad laudes soluendas domino. Et simul
cum ipso deinceps dixerunt. Incerta et occulta sapien-
tie tue manifestasti nobis. Audiebamus quod loquebaris
in nobis: magnifica nobis reuelabas. Expectauimus
salutare tuum domine: ut ante nobis promissisti. Ecce nunc
faciem tuam ostendis: addes quod nobiscum loquebaris:
Omnes ergo ei genuflectamus: quia ipse est dominus deus no-
ster. Et omnes proidentes adorauerunt eum.

Canticum esdre / neemie / et ceterorum de transmi-
gratione babilonis Ca. lxxxviii.

Peterea illi viri excelsi esdras / neemias / et cete-
ri de transmigratione babilonis: tales laudes do-
mino exoluerunt. Confitebimur tibi domine in toto cor-
de nostro / laudabimus mirabilia tua. Deus in sancto
via tua: quoniam deus magnus etc. Sed in humilitate nostra me-

mor fuisti nostri. Omnes gentes plaudite etc. Nos autem
populus tuus et oves pascue tue/laudamus te. Et omnes
proidentes adorauerunt eum.

Canticum symeonis/iohannis baptiste / et eorum
qui fuerunt tempore christi. *Ca. lxxxviii.*

Quam autem non solum de antiquis patribus vel ge-
nerationibus sed de ipsius domini iesu tempore plures
inter sanctos patres prius in limbo / et nunc in para-
diso terrestri essent / symeon et iohannes baptista / sacra-
tissimi innocentes et felix ille latro cum domino iesu cruci-
fixo volentes et ipsi laudes domino exolvere: sic dixerunt
Confitebimur tibi domine secundum iusticiam tuam: et non inuo-
psallemus. Deus tu docuisti nos a iuuentute nostra
et usque nunc proficiamus mirabilia tua. Tu es agnus
qui tollis peccata mundi. Tu es qui omnium misereris. Sicut
audiuimus sic te vidimus oculis nostris. Ex ore infan-
tium et lactentium profecisti laudem. Modicum enim labora-
uimus / et multam gloriam contulisti nobis. Et vidimus
gloriam tuam quasi unigeniti a patre plenum gratie et veri-
tatis. Et omnes proidentes adorauerunt eum.

Canticum angelorum *Ca. lxxxix.*

Quia vero non est verisimile quod a laude domini cessa-
rent angeli sancti (quorum ibi erat multitudo co-
piosa) cum hoc sit precipue eorum officium: ut restauratio-
nis sue recognoscant beneficium: ideo ipsi exultantes
coram domino totaliter iubilauerunt Alleluia. alle-
luia. alleluia. Te decet laus / te decet hymnus / et tibi
reddetur votum in hierusalem. Hymnum tibi domi-
ne cantabimus de canticis syon. Exaltare super celos
deus etc. Confessionem et decorem induisti etc. Om-
nia pro te facta sunt alleluia alleluia. Exaltasti ut gy-
gas etc. Cum esses rex noster ante secula: te fecisti pau-

perem alleluya. **D**inoxasti te paulomin⁹ a nobis: vt
nostras ruinas reparares alleluya. **B**enigne fecisti
voluntate tua syon: vt edificaretur supna hierlm alle
luya alleluya. **H**abitātes in domo tua in secula secu
loꝝ laudent te alleluya. **E**t p oēs vicos tuos cantabi
tur alleluya. **T**u facis āgelos tuos spūs / r ministros
tuos ignem vrentē. **T**u numeras multitudinē stellas
rum. **B**enedicite angeli dñi dño. **L**audate eum oīs
angeli ei⁹. **A**doꝛāt te oēs angeli tui alleluya. **E**t plu
ra alia que omitto. **T**unc oēs pidentes adozauerūt
eū. **I**n talibus canticis r laudib⁹ stabāt oēs sancti pa
tres r angeli corā dño qñ erant cū eis reuerenter ala
criter r deuote / r quasi gloriosi r beati cōtinue iubilā
bant. **A**spice ergo eos / r cū leticia cōgratulare eis / et
attende q̄ dicunt r discite deum laudare venerari / et ei
grās agere / beneficia sua recognoscere / r toto affectu
stude ad illā glīam pertingere vbi semp cuz tā nobili
multitudine in cōspectu dei tui in laudib⁹ pseueres.
¶ **H**ona apparitio quō apparuit vndecim discipulis
ianuis clausis. **J**ohannis. xx. **Ca. xc.**

Aduenēte autē die octauo resurrectōis itez appa
ruit dñs iesus ianuis clausis discipulis / et erat
thomas cum eis qui prima die non fuerat. **E**t cū alii
narrarent ei q̄ dñm viderant: respōdit. **N**isi videro
in manib⁹ eius fixurā clauozū r. nō credā. **D**ixit er
go pastor bon⁹ de suo grege pusillo sollicitus. **P**ax
vobis. **D**einde dixit thome. **I**fer digitum tuū huc:
r noli esse incredul⁹ sed fidelis. **T**ūc thomas pcedēs
retigit cicatrices / et dixit. **D**ñs meus r deus me⁹. **H**o
minem vidit r deum credidit. **D**ixit etiā suā culpam
de hoc q̄ dereliquerat eū sicut alii dixerūt. **D**ominus
autem erigens eum dixit. **N**oli timere omnia vniuersa

sunt tibi. Hoc autē de thome dubitatione permissum
est dispensatoꝛie : vt euidentioribus argumentis res
surrectio domini probaretur. Considera benignitas
tem ⁊ humilitatem ⁊ feruentē amorem eius quomō
mōstrauit thome ⁊ aliis discipulis vulnera sua vt tol
leret omnem obscuritatem a cordibus eorū ad ipsos
⁊ nostram utilitatem. Reseruauit autem sibi domin⁹
cicatrices vulnerum propter tria . maxime vt fidem
faceret apostolis de resurrectione : vt ipsas ostendat
patri quando vult placare eum ⁊ interpellare pro no
bis. Est enim aduocatus noster . Et vt eas ostendat
reprobis in die iudicii. Stat igitur dominus iesus cū
matre ⁊ discipulis suis per aliquam moram loquens
de regno dei. Et ipsi cum eo in leticia magna audien
tes illa verba excelsa/et aspicientes faciem eius ple
nam gaudio ⁊ decore . Attende eos circumstantes et
dominam familiaris iuxta eum: magdalenam ves
ro semper ad pedes eius. Sta igitur tu mente reuer
senter ⁊ iocunde a longe/si forte misericordia motus
faciat te vocari. Tandem dixit eis vt vadant in gas
lileam in montem thabor (vt dicitur) et ibi appares
bit eis/et benedictione data discessit ab eis. Ipsi ves
ro remanserunt vt prius famelici ⁊ sitibundi de ipso:
sed plurimum confortati.

T Decima apparitio facta discipulis in galilea in
monte thabor. Mathei ultimo Ca. xci.

Post hec discipulis ad dictū locum thabor pgen
tibus iterum apparuit eis dñs dicens . Data est
michi omnis potestas in celo ⁊ in terra. Ite docete oēs
gentes baptizantes eos in nomine patris ⁊ filii ⁊ spī
ritus sancti/docentes eos seruare que mādaui vobis.
Et cōfortemini quia ego sum vobiscum oibus dieb⁹

vsq; ad cōsummationē seculi. Adorauerunt autē eum
in suo aduētū cum magna iocūditate. Manifestauit
autē eis qualiter est dñs oim. Dat eis mandatū p̄dis
candi ⁊ formā baptizandi ⁊ vigorē p̄maximū cum dī
xit q̄ semperit cum eis. Vides quantā iocūditatem
dat eis ⁊ que insignia caritatis. His igitur dictis per
dñm iesum ⁊ data benedictione/disparuit ab eis.

¶ Undecima apparitio facta septē discipulis piscātī
b⁹ i mari ⁊ comedit dñs iesus cū eis. Jo. vi. Ca. xci

Discipuli v̄o adhuc remāsērunt i galilea: iuerunt
autē quadā die piscatum ad mare tyberiadis se
ptem ex eis ⁊ p̄ totā noctē nichil ceperūt. Mane autē
facto dñs apparuit eis ⁊ stetit in litore maris. Que
rens igit̄ dñs iesus si aliqd cepissent/dixerunt ei. Nō
dixit eis. Mittite in dexterā nauigii rete ⁊ inuenie
tis. Miserunt igit̄ ⁊ ceperūt magnā copiam piscum.
Dixit tūc iohānes petro. Dñs est. Tunc petr⁹ nudus
existēs succinxit se tunica ⁊ festinus venit per mare.
Et i v̄o nauigio venerūt. Et cū descēdissent/viderūt
piscē positum supra puas. Dñs enī hoc eis paraue
rat. Fecit etiam accipi de piscibus eorum ⁊ assari. Et
simul cum eis comedēs fecit cōuiuū cuz eis in litore
maris ⁊ cōsuete mīe ⁊ humilitatis more ministrans:
panē porrexit eis: ⁊ piscem fregit ⁊ dedit eis. Stant
reuerēter ⁊ alacriter isti cū dño suo pariter comeden
tes/aspiciētes faciē ei⁹ desiderabilē ⁊ iocundā ⁊ exul
tant in cordib⁹ suis. Accipiunt escas de sacratissimis
manib⁹ ei⁹ ⁊ reficiunt non min⁹ spūalit̄ q̄ corpāliter
¶ Quale cōuiuū est istud. Attēde vt cuz eis pascaris
cogitādo q̄ vtilia sunt ⁊ pulcra ista. Nā cōpleto isto
solēni cōuiuio dixit dñs petro. Dlligis me pl⁹ his: dī
xitei. Dñe: tu scis qz amo te. Dñs dixit. Pasce agnos

meos. Et iterum sic interrogans: recommendavit ei gregem suum. In quo caritatem et benignitatem domini solisdam consideras. Aperte vides quod diligenter imprimere reiterat/affectuose recommendat animas nostras petro. Item dominus post hec predixit petro mortem suam dicens. Cum esses iunior cingebas te etc. Declaras qua morte esset moriturus: quia per passionem crucis clarificatur esset deum. Et cum de iohanne petrus quereret/hic autem quid: dominus respondit. Sic cum volo manere donec veniam/quasi diceret. Nolo quod per viam passionis me sequatur: sed in senio et contemplatione quiescat quis alii discipuli vix intelligerent quod non moreretur. Sed hoc non erat magnum donum cum sit melius dissolvi et esse cum christo. Attendisti quod multa dicta factaque sunt et magnifica in hac apparitione. Post hec disparuit dominus ab eis et more solito rediit ad sanctos patres discipuli vero cum magno gaudio remanserunt. Et postea redierunt hierusalem.

¶ Duodecima apparitio qualiter apparuit dominus Iesus plus quam quingentis fratribus simul *Ca. xciii.*

Iterum apparuit dominus Iesus ultra quam quingentis fratribus simul: sed quo loco/vel quando non est scriptum. Et stans inter eos loquensque de regno dei magna eos locunditate implevit. Habes igitur duodecim apparitiones domini post resurrectionem usque ad ascensionem absque duabus cum ascensione prime dicendis. Et sic fuerunt. xlii. Scire tamen debes quod in euangelis non sunt scripte nisi decem. Nam quod apparuit matri/non est scriptum in aliquo loco: sed sic creditur. Quod autem apparuit ioseph/legitur in euangelio nichodemum. Quod etiam iacobum minorem/scribit apostolus ad corinthios. De quingentis fratribus scribit idem apostolus. Alie vero scribuntur in euangeliis.

gelio. **P**otes etiam meditari de pluribus. Nam ve-
risimile est q̄ dñs benignus sepe matrem ⁊ discipu-
los visitabat ⁊ magdalenam dilectā discipulam cō-
fortans ⁊ exhilarās eos qui sic vehemēter de passio-
ne sua fuerāt perterriti. Quod etiam beatus augu-
stinus sentit dicens: de t̄pe post resurrectionē non om̄ia
scripta sunt. Crebra erat eius cōuersatio cum eis. Et
forte ipsi sancti patres maxime abraham ⁊ quib⁹ fa-
cta fuit p̄missio de filio dei veniebant cum eo ad visi-
tādum illā suam gloriosam filiā/scz matrē dñi p̄ eis
⁊ oībus gratiam inuenit ⁊ genuit redemptorē. **Q**̄
letanter eam aspiciebāt ⁊ reuerēter se inclinabant: et
om̄i qua poterāt benedictione colebāt q̄uis nō vide-
rentur ab ea. **R**ogita solitam benignitatē caritatē et
humilitatē dei. **N**ō facimus mentionē q̄ ista in om̄i-
bus factis eius relucēt q̄ postq̄ resurrexerat / adhuc
p̄grinari per quadraginta dies voluit / vt suos disci-
pulos confirmaret ⁊ roboraret. **D**igne nēpe post tot
annoz curricula: post tot labores ⁊ afflictiones: post
tam ignominiosam ⁊ acerbā mortem poterat trium-
phator ad suā gloriā remeare ⁊ p̄ suos angelos cō-
firmare ⁊ confortare ap̄los p̄ suo nutu. **S**ed hoc nō
patitur caritas sua: sed p̄sonaliter voluit conuersari
cum eis per .xl. dies apparēs eis in multis argumen-
tis ⁊ loquēs de regno dei. **P**ro eis fecit hoc ⁊ pro no-
bis sed non aduertimus. **D**ilexit ⁊ diligit valde nec
diligitur ad talem ⁊ tantum ignem non solum cale-
fieri sed ardere deberemus.

De ascensione domini nostri iesu christi. Actuum
primo. Ca. xciii.

Quare dñi ascensionem te esse vigilem oportet / vt
si vnq̄ toto mentis conatu te presentem exhibui

si verbis et factis eius. nunc multo magis facias. **M**ā
hec solēnitas superat om̄is alias / vt infra clarius ostē
dam. **S**altem hoc animet te ad attentionem quomo
do nunc ascensurus corporali presentia completo sue
peregrinationis cursu operatur. **U**nde verba et facta
eius sūt attentius p̄siderāda. **Q**uelibet gr̄a fidelis de
bet sponsum suum deum et dñm suum in eius discessu
diligentissime obseruare / et que per eum dicuntur et
fiunt mente vicerossius amplecti et ei se deuotius et hu
milis recōmendare et totaliter animū suū ab aliis
retrahere. **D**ie igitur quadragesimo a resurrectione
sciens dñs iesus quia venit hora vt transeat ex hoc
mundo ad patrem / cum dilexisset suos in finem dilex
it eos. **A**ccipiens igitur de paradiso terrestri sc̄os
patres et illas om̄is sanctas aias et benedicens enoch
et helye ibi remanentibus et adhuc viuentibus venit
ad discipulos suos qui erant in cenaculo in mōte syō
cum matre et aliis. **E**t apparens eis voluit ante dis
cessum suum praudere cum illis in signum memo
riale dilectionis et gaudii. **D**ic̄o igitur simul comedē
tibus cum leticia magna in hoc vltimo conuiuiū dñi
sui / dixit eis dñs iesus tempus est vt reuertar ad eum
qui me misit / vos autem manete in ciuitate donec in
duamini virtute ex alto : quia infra paucos dies re
plebimini virtute spiritus sancti ex alto / vt vobis p̄misi
Postea ibitis p̄ vniuersum orbē predicātes euange
lium meū / et baptizātes credētes / et eritis michi testes
vsqz ad vltimum terre. **E**xprobrauit autem incredu
litate eorū : quia his qui viderant eum resurrexisse
non crediderant scz angelis suis. **H**oc nunc maxime
facit cum predicandum esse dicebat. **Q**uasi diceret :
multo magis vos debebatis āgelis credere : et anteq̄

videretis me / q̄ gentes que' credent vobis predican-
tibus / nō me viderūt. fecit autē hoc vt suū defectū co-
gnoscētes / humiliores essent / ostendēs eis in discessu
suo q̄rum placebat ei humilitas quasi eam peculiari-
ter recōmenderet eis. Querentib⁹ autē eis de futu-
ris t̄pibus noluit eis respondere: quia nō expediebat
eis. Stans igit̄ / comedunt loquunt̄ / de p̄ntia dñi sui
gaudent: sed turbant̄ de recessu eius. Tanta amoris
dulcedine ⁊ magnitudine diligebāt eum / q̄ v̄ba de
recessu suo nō poterant equo tolerare aīo. Quid' autē
dicam de matre iuxta eum p̄ndente: q̄ sup̄ oīns sic
intense eum amabat. An non credis qz ad hec verba
discessus sui maxime dilectiōis tacta ⁊ cōmota dulce-
dine reclīnaret caput suum sup̄ filiū suum: ⁊ recūberet
sup̄ pectus ei⁹. Nam si iohānes fecit in cens: mul-
to magis meditari potes de ipsa. Un̄ suspirans cum
lacrimis dicebat ⁊ rogabat eum dicens. Fili mi si di-
scedere vis: duc me tecum. Dñs autē p̄solans eam di-
cebat. Rogo mater carissima ne moleste feras disces-
sum meum qz vado ad patrem. Te autē hic remanere
expedit ad t̄ps ad p̄firmandos credētes. Postea ve-
niam ⁊ assumā te ad gloriā meā. Ad quē mater. Fili
dulcissime fiat volūtas tua. Nam ego nō solū reman-
ere s; ⁊ mori parata sum p̄ aiabus p̄ quib⁹ tu mor-
tuus es: s; esto memor mei. Dñs autē eam discipulos
⁊ magdalenam consolabāt dicens. Non turbet̄ cor
vestrum neqz formidet. Nō relinqrā vos orphanos
vado ⁊ venio ad vos ⁊ semp̄ ero vobiscum. Tandem
dixit eis vt vadant in monte oliueti: qz inde volebat
ascendere. ⁊ tunc disparuit ab eis. Mater ergo ⁊ alii
sine mora fuerunt ad dictum montē q̄ est p̄pe hieru-
salem ad vnū miliare: ⁊ ibi iterum apparuit eis. Ecce

eum oēs electi tibi p̄sentabunt cū corporib⁹ glorifica-
tis. Propterea dixi tibi in principio/ q̄ hec solēnitas
omnibus consideratis sup̄eminet cunctis. Percurre
p̄ singula ⁊ videbis si verum loquor. Magnū pascha
⁊ solēne est incarnatio dñi ⁊ initium oīs boni nostri.
sed hoc nobis/non sibi. Mā ipse tunc in thalamo vte-
ri virginis inclusus est. Magnū etiā est pascha na-
tuitatis dñi. sed illud/nobis/non sibi. Compatiendū
est q̄ ad tantā paupertatē vilitatem ⁊ penuriā natus
est. Magnū est quo ad nos festum eius passio: qz tūc
oīa pctā deleta sunt. Nichil enī (vt ait Grego.) nobis
nasci p̄fuit/nisi redimī p̄fuisset. Sed p̄pter tormēta
durissima ⁊ mortem turpissimam quam sustinuit: nec
sibi fuit nec nobis ibi materis gaudii: s; tristitie ⁊ me-
rozis. Magnum ⁊ solēne festum est verum pascha re-
surrectionis dñi nostri iesu xp̄i tam pro se q̄ p̄ nobis
qz ip̄e gloriosus triumphator apparuit/ ⁊ nos iustificā-
ti sumus. Venerabilis igit̄ dies multum: ideo in ipso
singulariter cantat ecclesia. Nec est dies quā fecit dñs
Et s̄m augustinum hec dies sanctior est aliis. Intellē-
ge de precedētibus. Nam hec dies ascēssionis maiora
⁊ sanctior videt: qz lz resurrexit dñs/adhuc tamē pe-
regrinatur in terris/adhuc est clausa ianua paradisi.
adhuc sancti patres nō iuerūt ad patrem/que omnia
in ascensione cōpleta sunt. Et si bene inspicias quicquid
deus fecit vsq; modo: fecit vt perueniret ad hanc diē
⁊ sine hac die erant imperfecta omnia opera sua. Mā
celum terra ⁊ omnia que in eis sunt: facta sunt pro-
pter hominem: homo autem propter gloriam haben-
dam. Ad ipsum autem vsq; nūc nullus poterat per-
tingere post peccatum q̄tūcunq; iustus. Vides igit̄
tur q̄ magnificus ⁊ mirificus est dies iste. Similiter

magnum pascha valde dies penthecostes / et est multum solennizat ecclesia. et ratio est : quia tunc summum donum scilicet spiritus sanctum recipit : sed illud nobis / non sibi. Sed hodiernus dies ascensionis est prope festum solennissimum domini nostri iesu christi : quia hodie incipit sedere ad dexteram patris / et requiem capit a peregrinatione sua. Et est festum supernorum civium : quia novum gaudium suscipiunt de domino suo quem ante ibi in humanitatis forma non viderant / et quia primo incipiunt restaurari ruine eorum in tanta multitudine beatorum. Et etiam proprie festum illorum egregiorum patriarcharum prophetarum et animarum sanctarum : quia ad supernam hodie patriam primitus venerunt. Si ergo facimus festum de aliquo migrante ad celo / quanto magis de tot milibus : sed et quanto magis de sancto sanctorum. Est etiam festum domine que filium regali dyademate coronatum sic vidit tanquam verum deum super excelsa ascendere. Et est festum nostrum : quia humana natura hodie super celos est exaltata. quia nisi christus ascendisset / illud donum scilicet spiritus sanctum pro quo sic merito solennizamus recipere nequibamus. Unde dicebat discipulis suis. Expedi vobis ut ego vadam. Si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos. Unde Bernardus. Solennitas ista carissimi gloriosa consummatio est / et adimpletio aliarum solennitatum / et felix clausura totius itinerarii domini nostri iesu christi filii dei vivi. Merito solennitas diei huius agitur qui sol celestis iusticie nostris se presentavit obtutibus. Magna quoque leticia et exultatio quando concisso sacco / leticia circumdatus est / et nostre deducit exordia resurrectionis. Verumtamen quid mi

chi ex sollemnitatibus istis / si conuersatio nostra deti-
netur in terris ? Dico igitur . Non multominus mihi
chi tolerabilior videtur huius exilii habitatio q̄ ges-
henna . Deinde ait . Nisi abiero paraclitus non ve-
niet ad vos . Vides ne quēadmodum et ceterarum so-
lennitatum ea quam hodie celebramus et consummas-
tionem habeat et fructum declaret et augeat gratiam
Sicut enim bona opera eius qui p̄ nobis natus est :
ita eius quoq̄ ascensio propter nos facta est / et facit
pro nobis . Hucusq̄ Bernardus . Manifeste ergo vi-
des q̄ sollemnior est dies illa omnibus aliis et omnis
qui bene diligeret dominum iesum hodie magis lau-
daret q̄ in aliqua die anni . Unde ipse dicebat disci-
pulis suis . Si diligeretis me gauderetis utiq̄ quia
vado ad patrem . Et p̄pterea credo me recte dixisse ;
quia nunq̄ in patria . fuit aliqua dies tantum solen-
nizata ut ista . Durauit autem gaudium et exultatio
tanti festi / vsq̄ ad diem penthecostes . Ascensio enim
domini fuit hora sexta . Nam primo comederat hos-
ra tertia cum discipulis suis . Quāuis igitur in pa-
tria omnes exultarent ultra q̄ dici posset ; tamen pri-
ma die / scilicet vsq̄ ad aliam sextam horam / angeli
fecerunt singulare festum / et dominus iesus eis ostē-
dit et fecit aliquam familiaritatem singularem et cō-
solationem . Secunda die fecerunt archangeli . Ter-
cia die virtutes . Quarta die potestates . Quinta die
principatus . Sexta dominationes . Septima thro-
ni . Octaua cherubin . Nona seraphin . Hi sunt no-
uem ordines angeloz / et sic hec durauerunt vsq̄ ad
sextam sabbati vigilie penthecostes . Et extunc fece-
rūt festum sancti patres vsq̄ ad horam tertiā dies
dominice .

De missione spūs sancti. Actū. ii. Ca. xcv.

Quanc his cōpletis dixit domin⁹ iesu patri. **P**ater mi recordare pmissi mei quod feci fratribus meis de spūs sancto. **R**espondit pater. **F**ili mi: multū gratum habeo pmissum. **D**icunt ergo ad spiritū sanctum. **R**ogamus te vt descendas ad discipulos nostros ⁊ eos repleas/consoleris/robores/⁊ instruas/⁊ cumulum virtutum ⁊ gaudium conferas eis. **E**t ait spiritus sanctus. **E**cce ego paratus sum. **E**t statim venit ⁊ descendit repente in linguis igneis super. **cxx.** discipulos simul congregatos / ⁊ eos repleuit omni gaudio: cuius virtute discipuli vegetati/docti/accensi ⁊ illuminati/totum orbem cōcusserunt/ ⁊ pro magna parte sibi subiecerunt. **D**einde superni ciues laudauerunt ⁊ semper laudent deum/ ⁊ habēt dies leticie/ ⁊ nunq̄ deest ibi solēntas ⁊ gratiarū actio ⁊ vox laudis. **S**criptum est enim. **B**eati qui habitant in domo tua ⁊c. **F**estinemus igitur nos ingredi in illam requiem vbi tanta superabundat indefinenter leticia/ et ad patriam nostram totis conatibus suspiremus: **O**diamus huius mundi miseri ⁊ putridi corporis nostri compagē/ ⁊ eius curam non faciamus in desideriis quando nos hic detinet incarceratos ⁊ peregrinos nos a tanto bono. **D**icamusq; cum apostolo. **I**nfelix ego homo quis me liberabit a corpore mortis huius **E**t iterum. **Q**uādiu sumus in hoc corpore/peregrinos namur a domino . **C**upio dissolui et esse cum christo. **D**esideremus corporis resolutionem/ ⁊ eam cōtinue postulemus a domino. **E**t quia nos per nosmetipsos eam cum salute consequi non valemus. **I**nterim saltē moriamur mundo ⁊ pompis ac concupiscentiis eius. **A**bstrahamus corde forti ⁊ perseverati ab his rebus

93
caducis/miseris/breuisibus et lenibus. Sugiamus
fortium tale harum visibilium rerum/que vulnerant
et interficiant animas nostras. Ascendamus autem
mente cum domino/aut potius ad dominum / et cum
ipso sit in celis conuersatio nostra: vt sic facientes non
ex toto simus peregrini et aduene: sed in tempore visi-
tationis nos ad se dignetur assumere/ipse de quo lo-
quimur dominus noster Iesus christus qui est super
omnia deus benedictus et laudabilis in secula secula
seculorum. Amen.

ExPLICIT liber aureus de vita christi per sanctum
bonauenturam doctorem seraphicum editus siue propositus

¶ Sequitur tabula capitulorum in libro pñti contentorum

De meditationibus que precedunt incarnationē	i
De contentione inter misericordiam et veritatem	ii
De his que postea in celo contingere potuerunt	iii
Incipiunt meditationes vite domini iesu de incarnatione	iiii
Quomodo domina nostra fuit ad elizabeth	v
Quomodo ioseph voluit eam occulte dimittere	vi
De natiuitate domini nostri iesu christi	vii
De circuncisione domini	viii
De epyphania domini	ix
Que facta sunt in presepio post oblationem	x
De purificatione beate marie virginis	xi
De fuga domini in egypto	xii
De reditu domini ab egypto	xiii
Quomodo puer iesus remansit in iherusalem	xiiii
Quid fecit dominus iesus a duodecimo anno usque ad principium tricesimi anni vite sue	xv
De itinere domini ad baptismum	xvi
De ieiunio et tentatione domini iesu	xvii
De apertione libri in sinagoga	xviii
De prima vocatione apostolorum	xix
De miraculo facto ad nuptias	xx
De sermone domini in monte	xxi
De seruo centurionis et filio reguli	xxii
De paralitico misso per tectum	xxiii
De socru symeonis petri	xxiiii
De dormitione domini in nauicula	xxv
De filio vidue suscitato	xxvi
De puella suscitata	xxvii
De conuersatione marie magdalene	xxviii

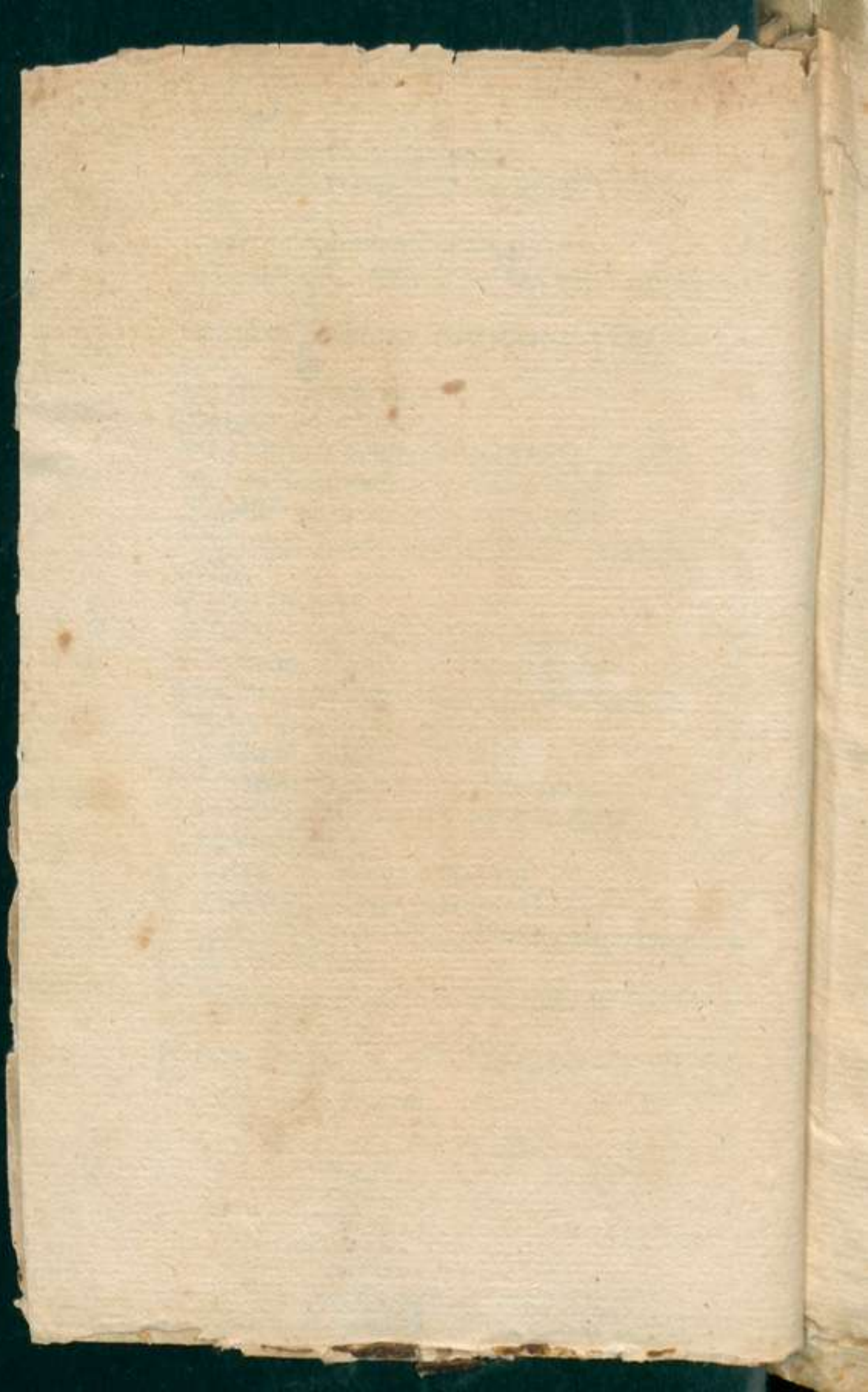
	Quomodo iohannes baptista misit discipulos suos ad christum	xxix
	De morte beati iohannis baptiste	xxx
	De locutione dñi cum samaritana	xxxi
	Qualiter dominus iesus fuit ductus vsq; ad supercilium montis	xxxli
	Qualiter dominus iesus sanauit quendam habentem manum aridam	xxxlii
	De multiplicatione panum	xxxliii
	De fuga domini quando turba voluit eum facere regem	xxxv
	Quomodo dñs iesus orauit in monte	xxxvi
	De muliere chananea	xxxvii
	Quomodo aliqui ex verbis domini scandalizati sunt.	xxxviii
	De retributione relinquentium omnia	xxxix
	Qualiter dominus iesus quesuit a discipulis quid dicerent de christo	xl
	De transfiguratione dñi in monte thabor	xli
	Qualiter dominus iesus duabus vicibus esecit vendentes z ementes in templo	xlii
	De probatica piscina	lxiii
	Quomodo discipuli vellebant spicas propter famem	xliv
	De ministerio marthe z marie	xlv
	Distinctio contemplationum	xlvi
	De impedimentis contemplationis z que vita alteri preferatur.	xlvii
	Quomodo dominus pdixit iudeis q; ecclesia deuolueretur ad gentiles	xlviii
	Quomodo iudei voluerunt capere dominum iesum in sermone	xliz

116

De ceco in hierico illuminato	
Quomodo dominus Iesus intravit domum Za-	li
chei.	
De ceco et cæcitate illuminato	lii
Quomodo et scondit se dominus Iesus exiens de tē-	
plo	liii
Quomodo et alia vice Iudei voluerunt lapidare Ies-	
um	liiii
De resurrectione lazari	lv
De maledictione ficus	lvi
De muliere in adulterio deprehensa	lvii
De conspiratione Iudeorum contra dñm	lviii
Qualiter dominus rediit bethaniam	lix
Quomodo dominus Iesus mortem suā predixit ma-	
tri sue	lx
De cena domini	lxi
De passione domini Iesu in generali	lxii
Meditatio passionis in hora matutinali	lxiii
Quomodo principes duxerūt Iesum ad pylatū	lxiiii
Meditatio passionis ad terciam	lxv
Meditatio passionis ad sextam	lxvi
De mora nostre domine iuxta crucem	lxvii
Meditatio passionis in hora completorii	lxviii
De die sabbati	lxix.
Quid fecit dominus in sabbato	lxx
Canticum sanctorum patrum in limbo	lxxi
De resurrectione domini prima apparitio quomodo	
apparuit matri sue	lxxii.
Quomodo magdalena et alie mulieres fuerunt ad	
monumentum	lxxii.
Secunda apparitio quomodo apparuit magdalen-	
ne	lxxiii.

AA aa bb cc

Zas
li
lii
de tē
liii
Zes
liiii
lv
lvi
lvii
lviii
lix
tma
lx
lxi
lxii
lxiii
lxiiii
lxv
lxvi
lxvii
lxviii
lix.
lxx
lxxi
odo
xiii.
t ad
xii.
les
iiii.
C

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001961156

12an

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

Reg. 478.834

Sig. ....

Man hhh-12°

